

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Zielonej Górze

PROTOKÓŁ Z NARADY URZĄDZENIOWEJ PLANU URZĄDZENIA LASU DLA NADLEŚNICTWA ŚWIEBODZIN NA LATA 2028-2037

Zielona Góra, dnia 21.04.2026 r.

*Opracowano w oparciu o wytyczne określone w Instrukcji Urządzania Lasu
wprowadzonej do stosowania w Lasach Państwowych Zarządzeniem Nr 116
Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 grudnia 2023 r.*

Spis treści

<i>Zapewnienie udziału społeczeństwa w procesie podejmowania decyzji dotyczących procedury sporządzenia projektu planu urządzenia lasu</i>	6
<i>Protokół z posiedzenia Narady Urzędzeniowej</i>	7
1. Wystąpienie Nadleśniczego Nadleśnictwa Świebodzin.....	7
a) Informacje o podstawowych założeniach polityk zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska	7
b) Podstawowe informacje z zakresu gospodarki leśnej prowadzonej przez nadleśnictwo, współpracy z lokalnymi samorządami i innymi podmiotami oraz roli nadleśnictwa w lokalnym rynku pracy.....	9
c) Realizowane przez nadleśnictwo działania i projekty środowiskowe, edukacyjne, turystyczne, infrastrukturalne, naukowe itp.	11
d) Informacje o formach ochrony przyrody i funkcjach lasu, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody wyznaczonych na gruntach w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa	13
1. Rezerwaty przyrody	14
2. Parki krajobrazowe.....	22
3. Obszary Chronionego Krajobrazu.....	27
4. Obszary Natura 2000.....	28
5. Pomniki przyrody	39
6. Użytki ekologiczne.....	42
7. Stanowiska i strefy ochrony roślin, zwierząt i grzybów	47
8. Chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybów	48
9. Inne formy ochrony przyrody funkcjonujące w PGL LP.....	53
10. Propozycje nowych form ochrony przyrody	53
e) Zabezpieczenie przeciwpożarowe w lasach	57
f) Określenie potrzeb wskazywania obszarów zagrożonych uszkodzeniami: na gruntach porolnych, powodowanych przez zwierzynę łowną, owady, grzyby, jemiolę, bobry, przemysł itp.	58
g) Inne zagadnienia.....	65
1. Wystąpienie Kierownika ZOL zawierające informacje z zakresu ochrony lasu, w szczególności z odnotowanymi szkodami spowodowanymi przez czynniki biotyczne i abiotyczne (wiatry, gradobicia, okiść, pożary, jemiolę, owady, patogeny grzybowe, zwierzynę płową itp.) wraz z oceną stabilności drzewostanów nadleśnictwa	70
2. Wystąpienie Wykonawcy obejmujące założenia do projektu planu urządzenia lasu, z wykorzystaniem ustaleń z Narady Wstępnej.....	71
a) Przedstawienie informacji o posiadanych inwentaryzacjach i opracowaniach z zakresu gleboznawstwa leśnego, fitosocjologii, siedlisk przyrodniczych, inwentaryzacji zasobów martwych drzew, danych dotyczących docelowej sieci dróg, koncepcji gospodarowania wodą w lesie (np. w obszarach nieobjętych dotychczas tymi pracami) oraz propozycji ich uzupełnienia.	71
b) Proponowany podział na gospodarstwa wraz z omówieniem zasad ich wyróżniania	74

c) Przyjęta metoda inwentaryzacji zasobów drzewnych (metoda reprezentacyjna lub metoda ALS)	77
d) Propozycja typów drzewostanów (TD) i rodzajów rębni dla poszczególnych typów siedliskowych lasu oraz leśnych siedlisk przyrodniczych	77
e) Propozycja przyjęcia przeciętnych wieków rębności dla poszczególnych gatunków drzew leśnych	80
f) Uwzględnienie odpowiedniego postępowania gospodarczego na powierzchniach badawczych, np. glebowych powierzchniach wzorcowych (GPW), powierzchniach monitoringu lasu (SPO II).....	80
g) Inne zagadnienia.....	81
3. Wystąpienie Naczelnika Wydziału Urządzania Lasu i Geomatyki RDLP w Zielonej Górze	81
a) Informacja wymagana w prognozie oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko na podstawie uzgodnienia z RDOŚ w trybie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	81
b) Informacja o potrzebie opracowania zakresu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 w projekcie planu urządzenia lasu.....	82
c) Informacja o udziale społeczeństwa i kolejnych etapach opracowania projektu planu urządzenia lasu	83
d) Inne zagadnienia.....	84
4. Stanowisko Zespołu Lokalnej Współpracy i inne uwagi	85
a) Przedstawione założenia do projektu planu urządzenia lasu.....	85
b) Propozycje wyróżnienia obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności.....	85
c) Potrzeby w zakresie zagospodarowania turystycznego.....	85
5. Podsumowanie.....	86

W posiedzeniu Narady Urzędzeniowej dotyczącej opracowania projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Świebodzin udział wzięły osoby wg poniższej listy:

Łągow, 24.03.2026 r.

LISTA OBECNOŚCI

**NARADA URZĄDZENIOWA
PLANU URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA ŚWIEBODZIN
NA LATA 2028-2037**

Lp.	Imię i Nazwisko	Stanowisko	Instytucja	Podpis
1.	Maciej Walnerki	Pracownik	KK Knieje Świebodzin	Wali
2.	Mateusz Korocmerki	Spec. SL	RDL P. Zdobychy Usze	Wali
3.	Dariusz Miernik	Z-ca dyrektora	RDL P. Zielona Góra	Wali
4.	Marek Maciantowicz	Gł. specjalista	RDL P. Zielony G	Wali
5.	Monika Hendorff-Pypp	Z-ca Nijta	Gmimo Szaniec	Wali
6.	Andrzej Kowalczyk	WSSE Gorzów Wlk	Wsie Gorzów Wlk	Wali
7.	Anne Mibe	-//-	-//-	Wali
8.	Paulina Skarowicka	St. spec. SL	ROL w dopuchoska Skarowicka	Wali
9.	Włodek Zander	dyrektor	ROL Jagodnik	Wali
10.	Andrzej Krawiec	Z-ca Prezesa	KRAMKO	Andrzej Krawiec
11.	Marek Budy	Kierownik prac	- // -	M. Budy
12.	Jagmara Kusur	wyniki spec	-	Wali
13.	Mrsula Karawie	specjalista	RDL P	Wali
14.	Anne Dietz	st. specjalista	RDL P	Wali
15.	Zdzisław Ulbryk	specjalista SL	RDL P	Wali
16.	Wojciech Boukany	Z-ca Prezesa	KRAMKO	Wali
17.	Eugeniusz Furtak	U.c. 10. om. 1	NS ST. Bice	Wali
18.	Marek Łobas	Specjalista	BR OSA Sego-	Wali
19.	MARTA SZYMAŃSKA	INSPEKTOR	RODÓ GORZÓW Wlk	Szymanka
20.	MARTA GRZEGOŃKA	- // -	- // -	Wali
21.	Joachim Jozin	leśniczy	N-ctwo Świebodzin	Wali

Lp.	Imię i Nazwisko	Stanowisko	Instytucja	Podpis
22.	Topolnik Dariusz	Pracownik	N-ctwo Świdobrodzin	
23.	Agnieszka Anklericz	St. spec. st. ds. katalizacji	N-ctwo Świdobrodzin	
24.	Ewa Kowal	St. Specjalista	Uzd. Świdobrodzin	
25.	Joanna Jurek	depozyt	SSP Jędrzejów	
26.	Krzysztof Jędrzejek	nauczyciel	szkoła Podchor. mł.	
27.	Krzysztof Mochalec	Pracownik	Fundacja Projektu	
28.	Agnieszka Prosecka	Podinspektor	Urząd Miejski w Torzymiu	
29.	Krzysztof Bielecki	behem	Urząd Gmin	
30.	Krzysztof Skowron	Wzrost Gmin	Urząd Gmin	
31.	MARCELA OZÓG	GE-SPECJALISTA USPC	ZESPÓŁ PAROWN KRAJOB. NOZ. LUB.	
32.	Krzysztof Szymon	sałtyś Preż.	Gmina Lubra	
33.	Tomasz Komorowski	INSPEKTOR	USPWL WOPR	
34.	Andrzej Marz	Podpr. Specjalista	OSP WOPR	
35.	Janina Bielecka	Pracownik	N-ctwo Świdobrodzin	
36.	Wojciech Wójt	Wzrost	G.M. Skępe	
37.	Hieronim Nowak	Inżynier	N-ctwo Świdobrodzin	
38.	ELŻBIETA KRYNICZKI	Pracownik	GRAMEX Sp. z o.o.	
39.	Agnieszka Kryniczki	Pracownik	Krajozn. Sp. z o.o.	
40.	Mieczysław Prosecki	Inżynier	N-ctwo Świdobrodzin	
41.	Dariusz Krawiec	Naczelnik Wydz.	RDP w Ziel. Górze	
42.	Janina Szlachetka	Pracownik	N-ctwo Świdobrodzin	
43.	Bartosz Prosecki	st. spec.	N-ctwo Świdobrodzin	
44.	Mateusz Jakubowski	Główny Kierownik	N-ctwo Świdobrodzin	
45.	Janina Jędrzejek	Nadzornicy	N-ctwo Świdobrodzin	
46.	Robert Jędrzejek	specjalista	N-ctwo Świdobrodzin	
47.	Kamil Znamionek	Pracownik	— — —	
48.				
49.				
50.				

Zapewnienie udziału społeczeństwa w procesie podejmowania decyzji dotyczących procedury sporządzenia projektu planu urządzenia lasu

Realizując zapisy oraz wytyczne Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.), a także Instrukcji Urządzenia Lasu wprowadzonej Zarządzeniem nr 116 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 grudnia 2023 r., Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Zielonej Górze podjęła działania mające na celu zapewnienie udziału społeczeństwa w procesie podejmowania decyzji w procedurze sporządzania projektu planu urządzenia lasu poprzez:

- podanie do publicznej wiadomości informacji, na co najmniej 30 dni przed zwołaniem NU, o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000 oraz o przewidywanym terminie zwołania NU i możliwości udziału społeczeństwa:

1. w BIP RDLP w Zielonej Górze,
2. na stronie internetowej RDLP w Zielonej Górze,
3. na profilu Facebook RDLP w Zielonej Górze,
4. w ogłoszeniu w lokalnej prasie, tj. *Gazecie Lubuskiej*,
5. na stronie internetowej Nadleśnictwa Świebodzin,
6. w BIP Nadleśnictwa Świebodzin,
7. na profilu Facebook Nadleśnictwa Świebodzin;

- z wykorzystaniem komunikacji elektronicznej, zaproszenie osób, instytucji, stowarzyszeń, oraz podmiotów, które mogłyby wziąć udział w NU.

Narada Urzędzeniowa, zwołana przez Dyrektora RDLP w Zielonej Górze, odbyła się w dniu 24.03.2026 r. w Ośrodku Wypoczynkowym "Leśnik" w Łagowie. W obradach pod przewodnictwem Dariusza Miernika - Zastępcy Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP w Zielonej Górze, zgodnie z załączoną listą uczestników, wzięło udział 47 osób.

Protokół z posiedzenia Narady Urzędzeniowej

W oparciu o wystąpienie Nadleśniczego Nadleśnictwa Świebodzin, wystąpienie kierownika ZOL, wystąpienie wykonawcy projektu PUL, wystąpienie Naczelnika Wydziału Urządzania Lasu i Geomatyki, opinię Zespołu Lokalnej Współpracy, po przeprowadzonej dyskusji poszczególnych zagadnień, podjęto następujące ustalenia:

1. Wystąpienie Nadleśniczego Nadleśnictwa Świebodzin

a) Informacje o podstawowych założeniach polityk zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska

Nadleśnictwo Świebodzin dokonało przeglądu aktów prawnych prawa miejscowego w zakresie obowiązujących planów, programów, polityk i strategii. Wnioski dotyczące powiązań ustaleń planistycznych z gospodarką leśną, zostały przekazane Wykonawcy planu, w celu ich ujęcia w opisanu ogólnym. Generalnie należy stwierdzić, że nie ma w obowiązujących dokumentach planistycznych ustaleń, które mogłyby w sposób znaczący zmienić założenia i sposoby prowadzenia wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Świebodzin.

Z uwagi na fakt, że PUL zostanie sporządzony wg stanu na 01.01.2028 r., nadleśnictwo prześle wykonawcy prac informację o każdym nowopowstałym, przyjętym dokumencie dotyczącym polityki przestrzennej, mogącym mieć wpływ na prowadzenie gospodarki leśnej.

W związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która zobowiązuje gminy do uchwalenia planów ogólnych do 30 czerwca 2026 r., wykonawca planu urządzania lasu uwzględni ustalenia planów ogólnych na terenie których znajduje się nadleśnictwo.

Zgodnie z § 10 pkt. 2 oraz 3 Instrukcji urządzania lasu wykonawca projektu planu urządzania lasu w swym wystąpieniu na NPP zaktualizuje zestawione przez nadleśniczego Nadleśnictwa Świebodzin informacje dotyczące podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu.

O ile w trakcie prac urzędzeniowych wydane zostaną uchwały zmieniające przeznaczenie w MPZP gruntów będących w zarządzie nadleśnictwa wykonawca projektu PUL dokona stosownych zapisów w informacjach dodatkowych poszczególnych pododdziałów.

Wykaz dokumentów zawierających informacje o podstawowych założeniach polityk zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska:

- Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030,

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego, wraz z planami zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Zielona Góra i Gorzów Wlkp.,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Lubuskiego,
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Świebodzińskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030,
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Sulęcińskiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lubrza na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sulęcín na lata 2023-2026 z perspektywą do 2030,
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Torzym na lata 2022 - 2025 z perspektywą do roku 2029,
- Strategia Rozwoju Gminy Świebodziń do 2030 roku,
- Strategia Rozwoju Gminy Sulęcín do roku 2027,
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sulęcín, Torzym, Łągów, Lubrza, Skąpe, Świebodziń,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sulęcín, Torzym, Łągów, Lubrza, Skąpe, Świebodziń, Szczaniec.

Główne założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody to m.in.:

- ochrona obszarów wodnych i siedlisk hydrogenicznych,
- stworzenie spójnego systemu obszarów chronionych oraz działanie zgodnie z planami ochrony,
- ochrona siedlisk przyrodniczych nieobjętych ochroną prawną,
- ochrona krajobrazu i gleb,
- przebudowa drzewostanów w celu dostosowania struktury lasu do warunków siedliskowych,
- zwiększenie lesistości,
- ochrona ostoi faunistycznych,
- prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej, łowieckiej, wodnej i rybackiej,
- prowadzenie działalności turystycznej uwzględniające cele ochrony przyrody,
- edukacja społeczna.

Audyt Krajobrazowy Województwa Lubuskiego:

W ramach audytu zidentyfikowano 1 746 odrębnych krajobrazów na obszarze województwa lubuskiego. Spośród nich wytypowano 159 krajobrazów priorytetowych – obszary o szczególnych walorach przyrodniczych, kulturowych, historycznych lub widokowych, które wymagają utrzymania i wzmocnienia ochrony. Nadleśnictwo Świebodziń obejmuje obszar przynależny przede wszystkim do:

- krajobrazów leśnych z przewagą siedlisk lasowych (lasy w dolinie Leniwej Obry, lasy między jeziorami Niesłysz i Wilkowskim, lasy nad jeziorem Paklicko Wielkie, Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie).
- krajobrazów leśnych z przewagą siedlisk borowych (Bory Równiny Torzymskiej, Bory Pojezierza Lubuskiego).

W obszarze Nadleśnictwa Świebodzin audyt formułuje następujące, główne zalecenia:

- utrzymywanie i/lub zwiększanie zasobów martwego drewna w ekosystemach leśnych, pozostawianie drzew biocenotycznych do ich biologicznej śmierci i naturalnego rozkładu, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia;
- wyłączenie z użytkowania rębniami zupełnymi i gniazdowymi drzewostanu w pasie o szerokości 25 metrów od linii brzegu naturalnych cieków i naturalnych zbiorników;
- kształtowanie stref ekotonowych na granicy między lasem a zewnętrznymi terenami otwartymi lub zabudowanymi oraz wzdłuż ciągów komunikacyjnych;
- zachowanie polan śródleśnych i gruntów ornych w strukturze przestrzennej lasu;
- zapobieganie sukcesji łąk poprzez utrzymanie lub przywrócenie gospodarki rolnej, głównie kośnej i pastwiskowej, w tym eliminacja trzcinowisk.

Decyzje ministerialne

Część gruntów leśnych Skarbu Państwa będących w zarządzie Nadleśnictwa Świebodzin jest objętych wydaną decyzją Ministra Środowiska o wyrażeniu zgody na przeznaczenie ich na cele nierolnicze i nieleśne w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz objęta jest obowiązującymi uchwałami w tym zakresie, tj:

- Decyzja nr DLP-II-6501.2.2015/JS z dnia 24.12.2015, wyrażająca zgodę na przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele nierolnicze i nieleśne 1,8500 ha gruntów leśnych będących własnością Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Świebodzin stanowiących część działki ewidencyjnej nr 9040/1, obrębu ewidencyjnego Wielowieś, gmina Sulęcín obszar wiejski, w oparciu o uchwałę nr XXI/138/16 Rady Miejskiej w Sulęcínie z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania dla terenów położonych w obrębie wsi Wielowieś i Zarzyń.

Nadleśnictwo Świebodzin przekazało w użytkowanie jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej, na potrzeby związane z obronnością i bezpieczeństwem państwa, grunty o łącznej powierzchni 1 382,0374 ha.

b) Podstawowe informacje z zakresu gospodarki leśnej prowadzonej przez nadleśnictwo, współpracy z lokalnymi samorządami i innymi podmiotami oraz roli nadleśnictwa w lokalnym rynku pracy

Gospodarka leśna prowadzona przez Nadleśnictwo Świebodzin obejmuje szeroki zakres działań, które mają na celu utrzymanie trwałości i zrównoważonego wykorzystania lasów. Oprócz

produkcji drewna, gospodarka leśna obejmuje hodowlę lasu, ochronę lasu, ochronę przyrody i powiększanie zasobów leśnych, a także gospodarowanie zwierzyną leśną. Nadleśnictwo dba o trwałość lasów, zapewniając ich ciągłość i zrównoważone wykorzystanie wszystkich funkcji pełniących przez ten ekosystem. Prace leśne są prowadzone zgodnie z przepisami prawa, a gospodarka leśna jest kontrolowana również przez międzynarodowe systemy certyfikacji.

Nadleśnictwo Świebodzin współpracuje z lokalnymi samorządami oraz innymi podmiotami zlokalizowanymi w jego zasięgu administracyjnym. Prowadzi działalność, która przyczynia się do budowy i remontu dróg leśnych oraz współfinansuje zadania związane z budową dróg publicznych (samorządowych), a także budową i modernizacją istniejących obiektów infrastrukturalnych służących społeczeństwu jak np. ścieżki edukacyjne, leśne miejsca postoju oraz obszary wyznaczone w ramach programu „Zanocuj w lesie”. Wspólne działania obejmują również organizację wydarzeń edukacyjnych, rozwój infrastruktury turystycznej, ochronę przyrody oraz działania na rzecz zrównoważonego gospodarowania zasobami leśnymi. Ponadto nadleśnictwo angażuje się w inicjatywy promujące aktywną turystykę, ochronę bioróżnorodności i popularyzację wiedzy o lokalnym ekosystemie, nawiązując współpracę z pasjonatami przyrody i organizacjami społecznymi.

Przykłady współpracy z samorządami, organizacjami społecznymi oraz innymi podmiotami:

- Budowa dróg w zarządzie LP. W latach 2018-2025 wybudowano drogi o łącznej długości 9,2 km za kwotę 6 847 863 zł.
- Drogowe inwestycje wspólne (gminy, N-ctwo Bytnica). W latach 2018-2025 wykonano remonty i przebudowy dróg o łącznej długości 4,2 km o wartości 2 960 641 zł, gdzie udział środków Lasów Państwowych wyniósł łącznie 2 041 058 zł (69%).
- W latach 2018-2025 przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla ok. 22 500 osób. Nadleśnictwo Świebodzin realizuje działania edukacyjne na różnych płaszczyznach. W placówkach edukacyjnych leśnicy prowadzą zajęcia oraz prelekcje, a także organizują wycieczki do lasu oraz lekcje terenowe. Podczas imprez plenerowych organizowanych lub współorganizowanych przez Nadleśnictwo Świebodzin funkcjonują tematyczne stoiska edukacyjno-promocyjne, w ramach których realizowane są warsztaty oraz aktywności edukacyjne skierowane do uczestników wydarzeń.
- Kluczowym ośrodkiem edukacyjnym na terenie Nadleśnictwa Świebodzin jest szkoła leśna w Ołoboku oraz Ośrodek Wypoczynkowy „Leśnik” w Łagowie, na których organizowane są liczne zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury.
- Do najważniejszych wydarzeń o charakterze edukacyjno-promocyjnym, w których Nadleśnictwo Świebodzin aktywnie uczestniczy jako organizator lub partner merytoryczny, należą m.in.: Festiwal Muzyki Myśliwskiej i Dzicyzny w Łagowie, Rajd MTB w Łagowie oraz Międzynarodowe Targi Leśne EKO-LAS.
- Nadleśnictwo wspiera swoje działania edukacyjne filmami promocyjnymi oraz współpracą z wieloma instytucjami o zasięgu lokalnym i krajowym.
- Na terenie nadleśnictwa przeprowadzane są ćwiczenia strażackie z prowadzenia działań gaśniczych na terenach leśnych.

- Nadleśnictwo bierze czynny udział w sesjach rad gmin, gdzie na bieżąco informuje o swojej działalności, planach oraz podejmowanych inicjatywach. Działania te mają na celu zwiększenie transparentności, a także efektywne dostosowanie strategii nadleśnictwa do potrzeb lokalnych społeczności.

Rola nadleśnictwa w lokalnym rynku pracy - partnerzy gospodarczy

Nadleśnictwo Świebodzin jest znaczącym pracodawcą na lokalnym rynku pracy, zarówno poprzez bezpośrednie zatrudnienie pracowników, jak i pośrednio – dzięki prowadzeniu gospodarki leśnej, która umożliwia zatrudnienie lokalnej społeczności m.in. w sektorach zakładów usług leśnych, przetwórstwa drewna oraz wśród przewoźników drewna. Ponadto umożliwia społeczeństwu pozyskiwanie płodów runa leśnego oraz zaspokaja jego potrzeby związane z drewnem opałowym. Dodatkowo usługi z zakresu zagospodarowania lasu oraz pozyskania drewna wykonuje Ośrodek Transportu Leśnego w Świebodzinie.

Usługobiorcy – współpraca w latach 2024-2025 z 7 zakładami usług leśnych, wybranymi w ramach przetargu.

Nabywcy drewna:

- Sprzedaż na umowy do klientów krajowych – 115 firm,
- Indywidualni nabywcy drewna – 1 657 nabywców detalicznych,
- Dostawa wewnątrzspółnotowa – 4 firmy.

c) Realizowane przez nadleśnictwo działania i projekty środowiskowe, edukacyjne, turystyczne, infrastrukturalne, naukowe itp.

- ***Programy badawcze i środowiskowe***

Nadleśnictwo Świebodzin uczestniczy w projekcie „Dostawa, montaż i uruchomienie systemu monitoringu przeciwpożarowego lasów opartego o kamery ppoż. dalekiego zasięgu wraz z oprogramowaniem do automatycznej detekcji dymu - sprzęt w ramach projektu FEnIKS pn.: Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu - zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów (PPOŻ2).”

Jest to kluczowe przedsięwzięcie dla zachowania bezpieczeństwa lasów, które wzmocni obecny system ochrony przeciwpożarowej na terenach, którymi zarządza. Głównym beneficjentem projektu jest Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych w Warszawie. Wśród partnerów realizujących zadania określone w projekcie są 153 nadleśnictwa z 17 Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

Finansowane przez Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych w Warszawie na kwotę 590 000 zł netto, koszty nadleśnictwa wyniosą 20 000 zł netto.

Głównym celem projektu jest poprawa sprawności systemu wczesnego ostrzegania, prognozowania i szybkiego reagowania w sytuacji wystąpienia zagrożeń związanych z pożarami lasów pozostających w zarządzie Lasów Państwowych. Zmniejszenie

negatywnych skutków wywoływanych przez pożary w lasach oraz sprawne lokalizowanie źródła zagrożenia i minimalizowanie strat, a w dalszej perspektywie – zmniejszenie średniej powierzchni pożarów i rozszerzenie obserwacji obszarów leśnych, szczególnie w nadleśnictwach zakwalifikowanych do I kategorii zagrożenia pożarowego.

Realizacja projektu przyczyni się między innymi do:

- zwiększenia odporności lasów na klęski żywiołowe takie jak pożary, którymi zagrożenie wzrasta wraz z ocieplaniem się klimatu,
- podniesienia efektywności systemu wczesnego ostrzegania o pożarach w Lasach Państwowych,
- zwiększenia powierzchni leśnych objętych monitoringiem oraz skrócenia czasu wykrycia zagrożenia i reagowania,
- ograniczenia zasięgu pożarów i negatywnych skutków z nimi związanych (np. zubożenie gleby, zniszczenie ekosystemu i zamieszkujących go organizmów, straty materialne),
- poprawy ochrony przeciwpożarowej na obszarach sąsiadujących z terenami administrowanymi przez LP, np. terenach rolniczych czy zurbanizowanych (wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców i turystów),
- ograniczenia emisji CO₂ w wyniku zmniejszenia liczby oraz zasięgu pożarów.

- ***Program „Zanocuj w lesie”***

Miłośnicy bushcraftu i surwiwalu mogą skorzystać ze specjalnie przeznaczonych obszarów wyznaczonych w ramach programu „Zanocuj w lesie” na terenie Leśnictwa Staropole, Chociule, Ołobok oraz Międzylesie.

- ***Turystyka i edukacja***

Na terenie Nadleśnictwa zlokalizowane są m.in. następujące obiekty związane z turystyką i edukacją:

1. miejsce postoju pojazdów w leśnictwie Jordanowo;
2. miejsce turystyczno-rekreacyjne w leśnictwie Krzeczkowo;
3. szlak rowerowo - pieszy „Nad jeziorem Niesłysz” o dł. 5,50 km;
4. szlak rowerowo – pieszy „Nad jez. Wilkowskim” o dł. 6,57 km;
5. szlak rowerowo – pieszy „Złoty Potok” o dł. 4,50 km;
6. szlak rowerowo-pieszy "Szlakiem Nenufarów" o dł. 1,34 km;
7. szlak rowerowo – pieszy „Nad jeziorem Trześniowskim”;
8. szlak nordic-walking „Caritas” o dł. 11,50 km;
9. szlak konny zlokalizowany w leśnictwie Chociule o dł. 2,23 km;
10. letnie bazy harcerskie – ZHP Świdnica;
11. letnie bazy harcerskie – ZHP Zielona Góra;
12. własny ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy „Leśnik” w Łagowie;
13. ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy „Open Group” w Nowym Dworcu (teren dzierżawiony);
14. ośrodek wypoczynkowy w Lubrzy „Dzierżoniów” (teren dzierżawiony);

15. ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy „Tam gdzie zawsze” w Niesulicach (teren dzierżawiony);
16. ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy „Kormoran” w Niesulicach (teren dzierżawiony);
17. ośrodek wypoczynkowy „Relaks” w leśnictwie Krzeczkowo (teren dzierżawiony);
18. miejsce biwakowania "Leśne pole Biwakowe” zlokalizowane na terenie leśnictwa Krzeczkowo (tereny dzierżawione) – 5 pól biwakowych;
19. obszar programu "Zanocuj w Lesie" w leśnictwach: Staropole, Chociule i Ołobok o pow. 1 519,83 ha;
20. kwatera myśliwska „Zagórze”;
21. miejsce historyczne „Grodzisko” w leśnictwie Krzeczkowo.

Nadleśnictwo Świebodzin zamierza zaadaptować na cele edukacyjne budynek gospodarczy znajdująca się w miejscowości Zagórze, gmina Lubrza, zlokalizowany na działce ewidencyjnej 124/3 jak również zagospodarować, na powyższy cel teren sąsiadujący.

d) Informacje o formach ochrony przyrody i funkcjach lasu, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody wyznaczonych na gruntach w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin występują następujące obszary i obiekty objęte ochroną prawną w myśl zapisów art. 6 ust. 1 Ustawy z dnia 16.04.2004 r. o ochronie przyrody:

- rezerваты przyrody (5),
- park krajobrazowy (1),
- obszary chronionego krajobrazu (5),
- obszary Natura 2000 (4),
- pomniki przyrody (14),
- użytki ekologiczne (4),
- dodatkowo występują strefy ochronne dla gatunków zwierząt objętych ochroną strefową (11) oraz siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej.

Zestawienie istniejących form ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa Świebodzin (stan na 01.01.2026 r.)

Lp.	Forma Ochrony Przyrody (FOP)	Ilość obiektów (szt.)	Powierzchnia w zarządzie Nadleśnictwa (ha)	Pow. w zasięgu terytorialnym	Powierzchnia całkowita FOP
1	Rezerwat przyrody	5	206,78	206,78	206,78
2	Parki Krajobrazowe	1	2 657,08	3 922,45	5 438,50
3	Obszary chronionego krajobrazu	5	9 325,51	17 249,82	87 533,72
4	Obszary Natura 2000	4	3 373,27	5 133,16	22 916,14
5	Pomniki przyrody	14	5,24	5,24	5,24
6	Użytki ekologiczne	4	13,09	-	-
7	Strefy ochronne w tym:	11	400,08	-	-
	- całoroczne		43,74	-	-

Lp.	Forma Ochrony Przyrody (FOP)	Ilość obiektów (szt.)	Powierzchnia w zarządzie Nadleśnictwa (ha)	Pow. w zasięgu terytorialnym	Powierzchnia całkowita FOP
	- okresowe		356,34	-	-
8	Siedliska przyrodnicze w tym:	1088	1 864,38	-	-
	- na obszarze SOO	360	884,07	-	-
	- poza	728	980,31	-	-

1. Rezerваты przyrody

Rezerwat przyrody „Nad jeziorem Trześniowskim”

Lp.	Powiat	Gmina	Obręb i nr działki	Leśnictwo Oddz.	Pow. w zarządzie LP [ha]	Powierzchnia całkowita
1	Świebodziński	Łągów	Łągów: 12/5; 13/8	Leśnictwo Dolina: 12 b÷n, ~c, ~d; 13 a÷g,, ~a, ~b, ~c	47,73	47,73

Rezerwat utworzono na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 października 1965 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1965 r., Nr 66, poz. 381).

Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie nr 35/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Nad Jeziorem Trześniowskim” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2011 r., Nr 81 poz. 1567) oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 lipca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Nad Jeziorem Trześniowskim” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2016 r., poz. 1633).

PO obowiązuje od 3 sierpnia 2016 r. do 3 sierpnia 2036 r. Rezerwat jest udostępniony dla ruchu turystycznego.

Rezerwat stanowi las mieszany z przewagą buka typu pomorskiego o powierzchni 47,73 ha (pow. w oparciu o *Zarządzenie Nr 35/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody*), położony jest w gminie Łągów, w powiecie świebodzińskim, w województwie lubuskim.

Celem ochrony przyrody rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu lasu bukowego pochodzenia naturalnego z domieszką innych gatunków drzew. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną ścisłą.

Rodzaj i zakres działań ochronnych wymienionych w planie ochrony rezerwatu:

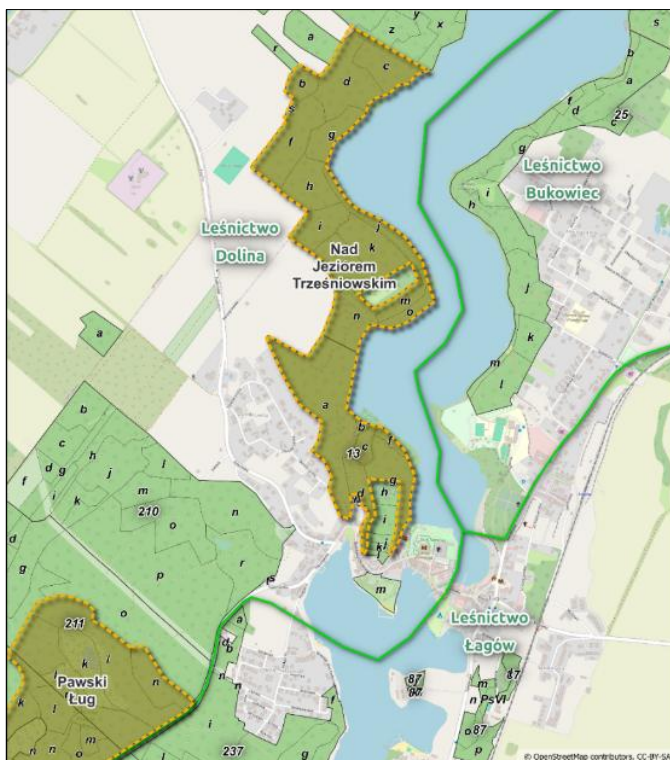
1. Zapobieganie i ograniczenie ruchu ludzi poza wyznaczonymi szlakami poprzez ustawienie 4 dodatkowych tablic informujących o zakazie ruchu poza wyznaczonymi szlakami

w rezerwacie. W okresie pierwszych trzech lat po wyznaczeniu tras udostępnionych w rezerwacie

Realizacja zadań przez Nadleśnictwo:

1. Nadleśnictwo zrealizowało zadanie w trakcie obowiązywania poprzedniego PUL dla Nadleśnictwa Świebodzin na lata 2008-2017 poprzez montaż tablic z zakazami obowiązującymi zgodnie z art. 15 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody. W 2024 roku tablice zostały zaktualizowane i wymienione na nowe.

Lokalizacja rezerwatu „Nad Jeziorem Trześniowskim”

Rezerwat przyrody „Buczyna Łągowska”

Lp.	Powiat	Gmina	Obręb i nr działki	Leśnictwo Oddz.	Pow. w zarządzie LP [ha]	Powierzchnia całkowita
1	Sulęciński	Sulęcín (obszar wiejski)	Wielowieś: 9006; 9007/1; 9008/1; 9018; 9019	Leśnictwo Bukowiec: 6 a÷d, ~a÷~h; 7 a, b, g, j, ~a÷~h; 8 h, i, ~a, ~b; 18 a, b, ~a, ~b; 19 a, ~a÷~d	115,86	115,86

Rezerwat utworzono na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 listopada 1968 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1968 r., Nr 50, poz. 347). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie nr 50/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Buczyna Łągowska” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2011 r., Nr 81 poz. 1582)

oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 lipca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Buczyna Łagowska” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2016 r., poz. 1620). PO obowiązuje od 2 sierpnia 2016 r. do 2 sierpnia 2036 r. Rezerwat jest udostępniony dla ruchu turystycznego.

Rezerwat stanowią przede wszystkim drzewostany bukowe z dominującym zespołem buczyny pomorskiej i obejmują obszar leśny o powierzchni 115,86 ha (pow. w oparciu o Zarządzenie Nr 50/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody), położony jest w gminie Sulęcín, w powiecie sulęcińskim, w województwie lubuskim.

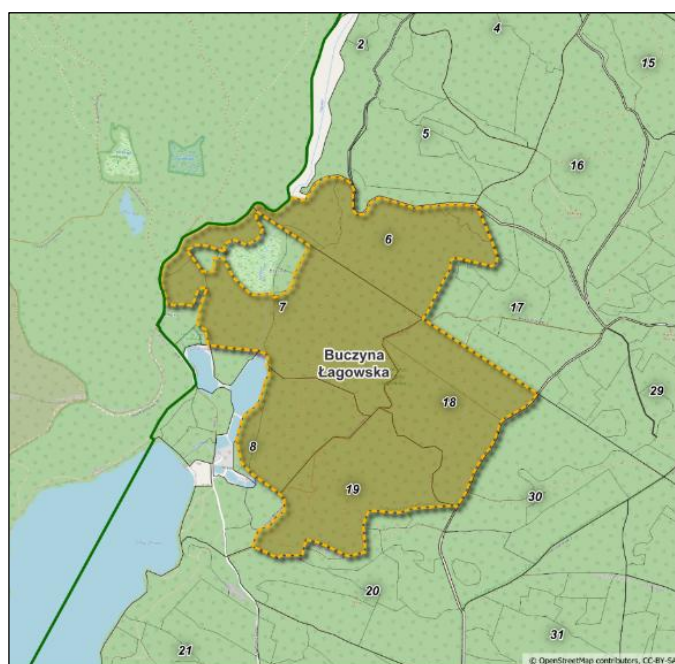
Celem ochrony przyrody rezerwatu jest zachowanie ze względów dydaktyczno-naukowych i krajobrazowych fragmentu lasu bukowego na granicy jego naturalnego zasięgu z domieszką innych gatunków drzew.

Przyrodnicze i społeczne uwarunkowania realizacji celu ochrony:

- utworzenie rezerwatu na fragmencie wzgórz morenowych o dużym zróżnicowaniu rzeźby, ekspozycji i wysokości względnej;
- objęcie ochroną lasu gospodarczego z 90% udziałem buczyn o szczególnych walorach krajobrazowych;
- sieć ścieżek i dróg w rezerwacie;
- zidentyfikowanie w granicy rezerwatu siedliska przyrodniczego – 9110 kwaśna buczyna;
- rolnicze i leśne użytkowanie sąsiedztwa rezerwatu.

Obszar rezerwatu podlega ochronie ścisłej, a w Planie Ochronnym nie przewidziano działań ochronnych do realizacji przez Nadleśnictwo.

Lokalizacja rezerwatu „Buczyna Łagowska”

Rezerwat przyrody „Pawski Ług”

Lp.	Powiat	Gmina	Obręb i nr działki	Leśnictwo Oddz.	Pow. w zarządzie LP [ha]	Powierzchnia całkowita
1	Świebodziński	Łagów	Łagów: 211/1; 212/1; 213/4; 238/1; 239/1	Leśnictwo Dolina: 211 i~n, ~d; 212 k~o, ~b; 213 i, n, o, ~g; 238 f, 239 a, ~h, ~i, ~j, ~l	34,52	34,52

Rezerwat utworzono na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 31 marca 1970 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1970 r., Nr 11, poz. 100).

Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie nr 18/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Pawski Ług” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2012 r., poz. 724). Rozporządzenie Nr 7 Wojewody Lubuskiego z dnia 2 lutego 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody o nazwie „Pawski Ług” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2004 r., Nr 8, poz. 133) obowiązywało w okresie od 1 stycznia 2003 r. do 31 grudnia 2023 r.

Rezerwat pierwotnie zajmował obszar 3,67 ha i obejmował torfowisko przejściowe. W 2002 r. rezerwat powiększono o 30,85 ha o sukcesywnie zarastający torfowym płem zbiornik dystroficzny oraz otaczające go bory bagienne, buczyny i dąbrowy. Najcenniejsza, chroniona od dawna część rezerwatu (fragment oddz. 213n) jest torfowiskiem kotłowym, powstałym w miejscu bezodpływowego, wypełniającego się stopniowo osadami jeziora, tworząc na głębokości ok. 2 metrów soczewkę wody. Rezerwat położony jest w gminie Łagów, w powiecie świebodzińskim, w województwie lubuskim.

Celem ochrony przyrody rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych zbiorowiska roślinności bagiennej i torfowiskowej z otaczającym je lasem. Rezerwat jest objęty ochroną częściową.

Przyrodnicze uwarunkowania realizacji celu ochrony:

- utrzymanie na części rezerwatu naturalnych procesów przyrodniczych;
- realizacja ochrony częściowej polegająca na optymalizacji stanu niektórych elementów przyrody poprzez cięcia pielęgnacyjne nastawione na promowanie gatunków liściastych oraz dosadzenia dębu bezszypułkowego.

Rodzaj i zakres działań ochronnych wymienionych w planie ochrony rezerwatu:

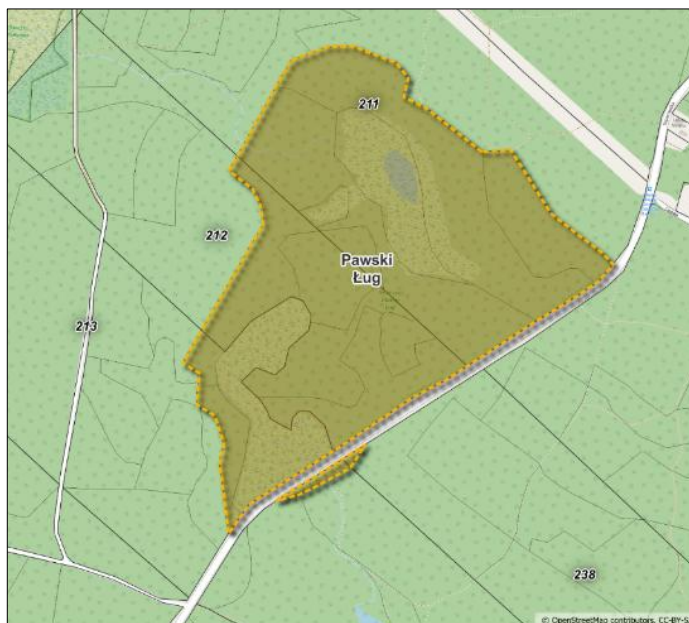
1. Odślanianie młodego pokolenia dębów i buków w kierunku wprowadzania właściwych gatunków dla siedliska;
2. Posażanie dębu bezszypułkowego w lukach i wywołanych cięciami selekcyjnymi przerzedzeniach.

Realizacja zadań przez nadleśnictwo:

1. Zadanie zostało zrealizowane przez Nadleśnictwo w porozumieniu z RDOŚ w roku 2011.

2. W trakcie obowiązywania Planu Ochrony, nie wystąpiła konieczność wykonania podsadzeń dębu bezszypułkowego.

Lokalizacja rezerwatu „Pawski Ług”

Rezerwat przyrody „Dębowy Ostrów”

Lp.	Powiat	Gmina	Obręb i nr działki	Leśnictwo Oddz.	Pow. w zarządzie LP [ha]	Powierzchnia całkowita
1	Świebodziński	Świebodzin (obszar wiejski)	Nowy Dworek: 85/9	Leśnictwo Jordanowo: 85 m	1,8447	1,8447

Rezerwat utworzono na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 31 marca 1970 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1970 r., Nr 12, poz. 106).

Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie nr 37/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Dębowy Ostrów” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2012 r., Nr 81, poz. 1569) oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 2 sierpnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dębowy Ostrów” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2016 r., poz. 1657). PO obowiązuje od 15 sierpnia 2016 r. do 15 sierpnia 2036 r. Rezerwat nie jest udostępniony dla ruchu turystycznego.

Rezerwat stanowi fragment naturalnego lasu o charakterze dąbrowy i obejmuje obszar o powierzchni 1,8447 ha (pow. w oparciu o Zarządzenie Nr 37/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu

przyrody), położony jest w gminie Świebodzin, w powiecie świebodzińskim, w województwie lubuskim.

Celem ochrony przyrody rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu dębowego o naturalnym charakterze.

Przyrodnicze i społeczne uwarunkowania realizacji celu ochrony:

- położenie na mineralnym wzniesieniu zbudowanym z piasków gliniastych, znajdującym się w obrębie równi biogenicznej z mokradłami, jeziorem i rzeką Paklica;
- utworzenie rezerwatu z lasu objętego gospodarką rezerwatową w latach 40-tych XX wieku;
- spontaniczne procesy kształtujące postać lasu;
- leśne użytkowanie sąsiedztwa rezerwatu.

Obszar rezerwatu podlega ochronie ścisłej, a w Planie Ochrony nie przewidziano działań ochronnych do realizacji przez Nadleśnictwo.

Lokalizacja rezerwatu „Dębowy Ostrów”

Rezerwat przyrody „Pniewski Ług”

Lp.	Powiat	Gmina	Obręb i nr działki	Leśnictwo Oddz.	Pow. w zarządzie LP [ha]	Powierzchnia całkowita [ha]
1	Świebodziński	Lubrza	Mostki: 186/1;	Leśnictwo Lubrza: 186 f, g	6,83	6,83
			otulina: 186/2; 187/1	otulina: 186 c (część), d (część), h, j, l, n (część); 187 a (część), b (część)	otulina: 11,66	otulina: 11,66

Rezerwat utworzono na podstawie Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 listopada 1990 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1990 r., Nr 48, poz.366).

Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 10 grudnia 2024 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Pniewski Ług” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2024 r., poz. 2942) oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 października 2024 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Pniewski Ług” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2024 r., poz. 2399). PO obowiązuje od 29 października 2024 r. do 29 października 2044 r. Rezerwat nie jest udostępniony dla ruchu turystycznego.

Rezerwat stanowi torfowisko i obejmuje obszar o powierzchni 6,83 ha, położony jest w gminie Lubrza, w powiecie świebodzińskim, w województwie lubuskim.

Zgodnie z art. 13 ust. 3b. Ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody (Dz. U. 2024, poz. 1478) działania gospodarcze w otulinie rezerwatu zostaną uzgodnione z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w Gorzowie Wlkp.

Celem ochrony przyrody rezerwatu jest zachowanie torfowiska przejściowego z charakterystyczną florą i fauną. Obszar rezerwatu podlega ochronie czynnej na powierzchni 4,80 ha oraz ściślej na powierzchni 2,04 ha.

Przyrodnicze uwarunkowania realizacji celu ochrony:

- występowanie w dużym skupieniu rzadkich i ginących gatunków roślin i zwierząt, a także siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty Europejskiej,
- funkcjonowanie niezaburzonych od dziesięcioleci naturalnych procesów torfotwórczych na obszarze rezerwatu,
- położenie rezerwatu w otoczeniu znacząco przekształconym na skutek wieloletniego użytkowania gospodarczego z zakresu gospodarki leśnej,
- wysoki poziom naturalności ekosystemów funkcjonujących na obszarze rezerwatu mający pozytywny wpływ na jakość życia i zdrowia lokalnego społeczeństwa.

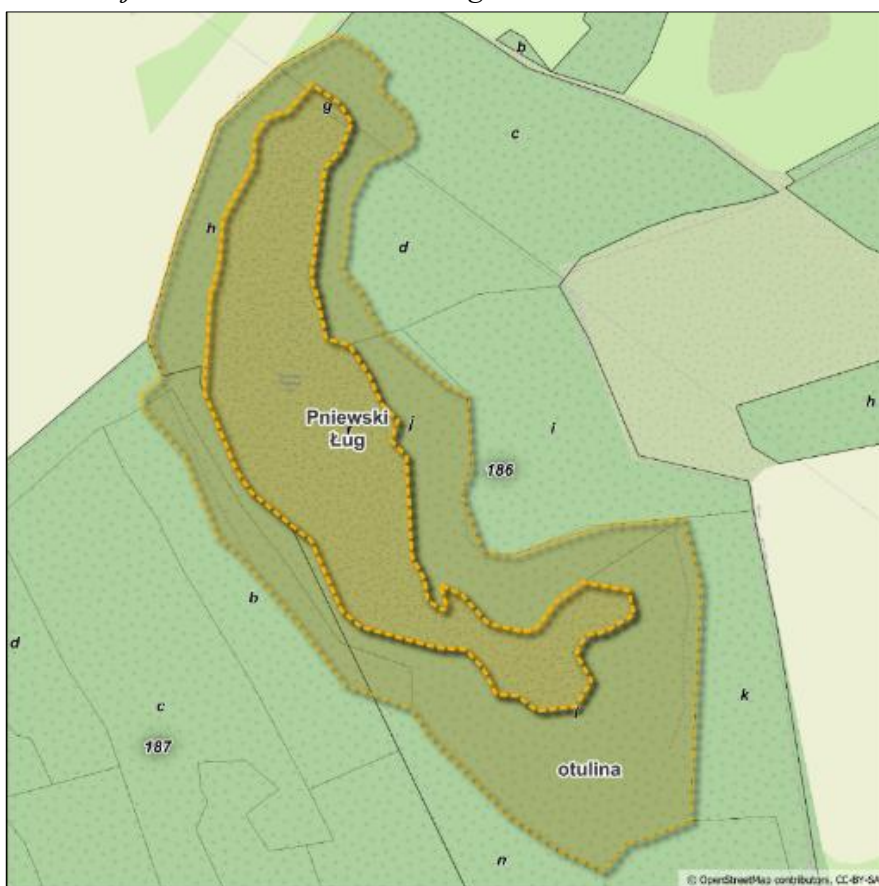
Rodzaj i zakres działań ochronnych wymienionych w planie ochrony rezerwatu:

1. Ochrona czynna siedliska przyrodniczego 7110 oraz 7140 poprzez wycinkę drzew i krzewów wraz z zapewnieniem usunięcia pozyskanej biomasy poza obszar rezerwatu na obszarze ochrony czynnej (4,80 ha).

Realizacja zadań przez Nadleśnictwo:

1. Zadanie zostało realizowane na powierzchni 2,35 ha (49%) w grudniu 2024 r. Pozostała część jest przeznaczona do realizacji do 2027 roku.

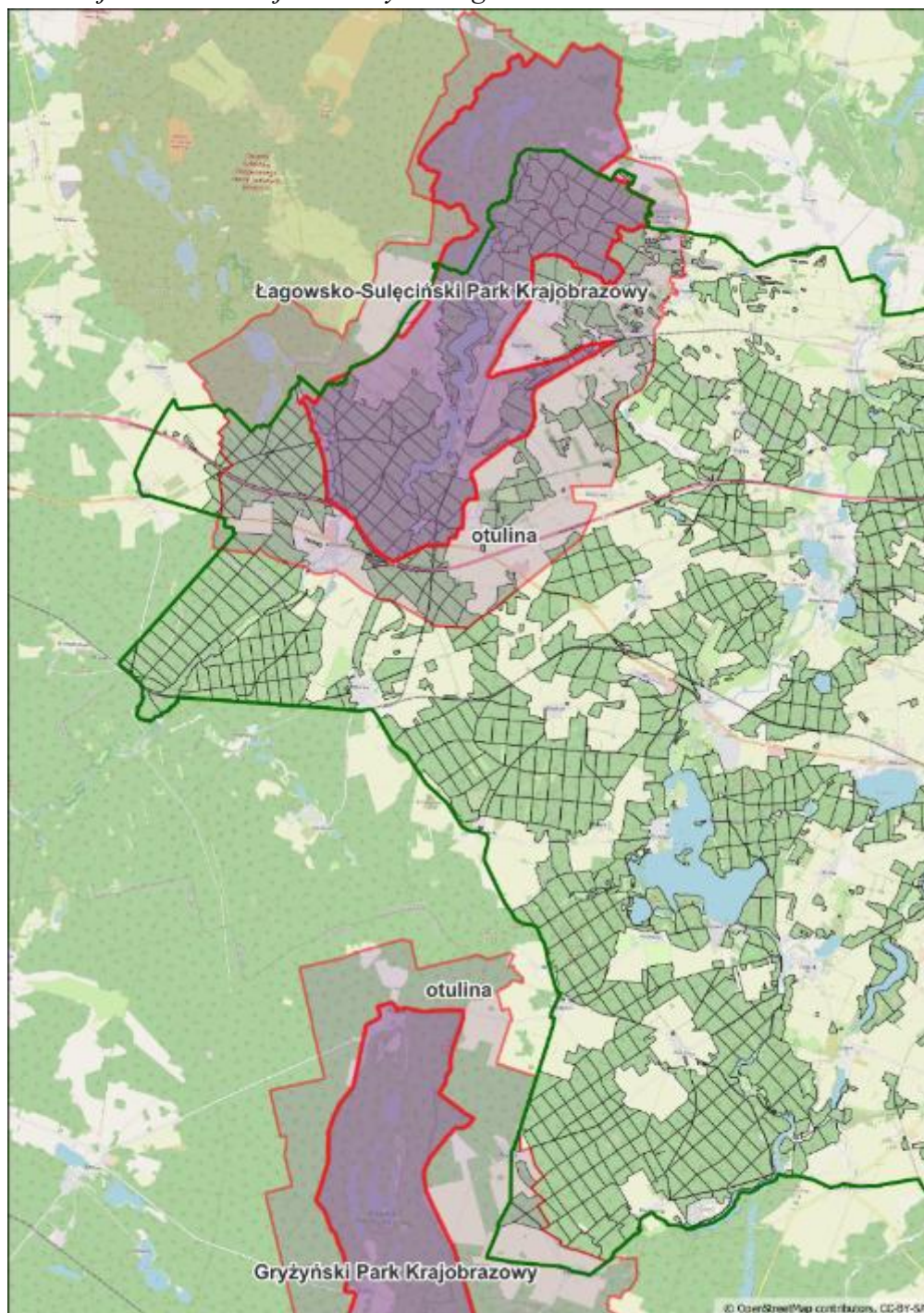
Lokalizacja rezerwatu „Pniewski Ług”

2. Parki krajobrazowe

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Lokalizacja Parków Krajobrazowych na gruntach nadleśnictwa:

Łagowsko-Sulęciński Park Krajobrazowy

Nazwa	Pow. w zarządzie n-ctwa [ha]	Pow. w zasięgu teryt. n-ctwa [ha]	Pow. całkowita [ha]
Łagowsko-Sulęciński Park Krajobrazowy (ŁSPK).	2657,08	3922,45	5438,50

Łagowsko – Sulęciński Park Krajobrazowy (dawniej Łagowski Park Krajobrazowy) utworzono na podstawie Uchwały Nr 34/V/85 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 kwietnia 1985 r. w sprawie utworzenia Łagowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 2, poz. 24 z 1985 r.) i Uchwały Nr VI/42/85 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Zielonej Górze z dnia 26 kwietnia 1985 r. w sprawie utworzenia Łagowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zielonogórskiego Nr 6, poz. 159 z 1985 r.).

Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Uchwała Nr XLIV/677/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie Łagowsko-Sulęcińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 1096) oraz Uchwała Nr LXIII/983/24 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 25 kwietnia 2024 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Łagowsko-Sulęcińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2024 r., poz. 1350)

Łagowsko – Sulęciński Park Krajobrazowy obejmuje grunty o powierzchni 5 438,50 ha. Park jest położony w gminach: Łagów, Sulęcín; powiat świebodziński i powiat sulęciński. Dla parku ustanowiono otulinę o powierzchni 6 554,80 ha, która ma za zadanie eliminowanie negatywnego oddziaływania czynników zewnętrznych na obszar chroniony.

Szczególnymi celami ochrony wartości przyrodniczych Parku są m.in.:

- zachowanie kompleksów leśnych, w tym w szczególności starych lasów bukowych;
- zachowanie we właściwym stanie siedlisk przyrodniczych i zbiorowisk roślinnych, w tym szczególnie rzadkich i zagrożonych oraz objętych ochroną prawną;
- zachowanie cennych lub zagrożonych elementów rodzimej różnorodności biologicznej środowisk wodnych;
- zachowanie charakterystycznych struktur geologicznych i geomorfologicznych;

Działania ochronne dla ŁSPK

Nr	Nazwa działania	Sposób i zakres wykonania	Lokalizacja
1	Mikroretencja leśna, analiza potrzeby przechwytywania spływu w drobnych oczkach, zabudowa linii spływu.	W miarę możliwości, zaleca się sporządzenie ekspertyzy i wdrożenie działań dotyczących mikroretencji leśnej w postaci drobnych oczek przechwytyjących spływ, retencji korytovej na małych ciekach leśnych. Działania techniczne opóźniające odpływ ze zlewni w postaci tworzenia bystrzy i progów z naturalnych materiałów	Zlewnie leśne Pliszki, Łagowej, Jeziornej Strugi

Nr	Nazwa działania	Sposób i zakres wykonania	Lokalizacja
2	Stosowanie stref buforowych w przypadku wykonywania cięć rębnych w drzewostanach w sąsiedztwie torfowisk, naturalnych zbiorników wodnych i rzek.	Podczas cięć rębnych pozostawianie stref buforowych o szerokości około 30 m w sąsiedztwie torfowisk, naturalnych zbiorników wodnych i rzek, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia.	Tereny leśne w całym obszarze parku.
3	Ochrona walorów krajobrazowych parku.	Ochrona wnętrza, punktów i ciągów widokowych poprzez ograniczanie lokalizacji obiektów budowlanych oraz zalesień. Ograniczanie lokalizacji elementów dysharmonizujących krajobraz, degradujących walory widokowe Parku.	Cały obszar parku.
4	Stosowanie właściwych składów gatunkowych odnowień w leśnych siedliskach przyrodniczych	Podczas wykonywania odnowień w płatach siedlisk przyrodniczych stosowanie składów gatunkowych właściwych dla struktury drzewostanu danego siedliska przyrodniczego.	Tereny leśne w całym obszarze parku.
5	Przebudowa drzewostanów niezgodnych z siedliskiem.	Kontynuowanie stopniowej przebudowy drzewostanów w kierunku zgodnym z typem siedliskowym lasu i typem drzewostanu z zachowaniem zasad selekcji, hodowli oraz ochrony lasu stosowanych w wielofunkcyjnej gospodarce leśnej.	Obszary leśne parku – drzewostany sosnowe niezgodne z typem siedliskowym lasu.
6	Ochrona drzew biocenotycznych (w tym dziuplastych, wykrotów, drzew z próchnowiskami) podczas zabiegów gospodarczych w lasach	W trakcie realizacji zabiegów gospodarczych pozostawianie w drzewostanach drzew biocenotycznych (w tym drzew dziuplastych, wykrotów, drzew z próchnowiskami) z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia.	Tereny leśne w całym obszarze parku.
7	Ochrona chronionych i zagrożonych gatunków roślin w lasach.	Ochrona stanowisk roślin chronionych i zagrożonych podczas wykonywania zabiegów gospodarczych w lasach.	Tereny leśne w całym obszarze parku.
8	Niezalesianie nieleśnych siedlisk przyrodniczych.	Wyłączenie z zalesień nieleśnych siedlisk przyrodniczych: 6510, 7110, 7140	Tereny leśne w całym obszarze parku.
9	Wyłączenie z użytkowania gospodarczego wybranych drzewostanów stanowiących siedliska przyrodnicze	Wyłączenie z użytkowania gospodarczego wybranych drzewostanów stanowiących siedliska przyrodnicze	Nadleśnictwo Świebodzin obr. Łągów oddz.: 4f, 8f, 24p, 25j, 25l, 25m, 237f, 238k, 240g, 241i, 258j.

Nr	Nazwa działania	Sposób i zakres wykonania	Lokalizacja
10	Wykonanie i wdrożenie projektu możliwości poprawy uwodnienia torfowisk.	Wykonanie i wdrożenie projektu możliwości poprawy uwodnienia torfowisk stanowiących siedliska przyrodnicze 7110, 7140 np. poprzez działania retencyjne, zasypianie rowów bądź budowę piętrzeń na rowach.	Nadleśnictwo Świebodzin obr. Łągów oddz. 241d.
11	Użytkowanie kośne łąk stanowiących siedlisko przyrodnicze 6510.	Dążenie do koszenia płatów siedliska 6510 na wysokości 5 – 15 cm nad ziemią w terminie 15 VI – 30 IX, maksymalnie dwa razy w roku, nie rzadziej niż raz na rok, z pozostawieniem 5 – 10% nieskoszonych powierzchni (każdego roku w innym miejscu), usuwanie biomasy nie później niż 2 tygodnie po pokosie.	Oddz. 7h Nadleśnictwo Świebodzin obr. Łągów
12	Kontrolowanie poziomu wody i w razie konieczności pogłębianie zbiorników stanowiących siedliska płazów.	W przypadku spadku poziomu wody i zaniku zbiorników zaleca się rozważyć pogłębienie zbiorników poprzez usunięcie osadu z dna, który sukcesywnie przyrasta pogarszając również warunki tlenowe. Stanowiska zacienione należałoby doświetlić poprzez usunięcie części roślinności wysokiej w ich bezpośrednim otoczeniu. Przy okazji ewentualnych prac w zbiornikach, przy braku naturalnych schronień zimowych, można w jego najbliższej okolicy stworzyć zimowiska, w postaci przyzmy z materiału zmieszanego kamienie, karpy, liście czy inny materiał organiczny, tak, by we wnętrzu przyzmy utworzyły się nisze. Wszelkie prace powinny być prowadzone pod nadzorem herpetologa.	Stanowiska nr 1 (oddz. 3a Nadleśnictwo Świebodzin obr. Łągów)
13	Prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu ochrony ekosystemów wodnych, walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych parku.	1. Działania edukacyjne w zakresie negatywnego oddziaływania gatunków inwazyjnych na ekosystemy parku. 2. Konserwacja istniejącej infrastruktury edukacyjnej (tablice informacyjne).	Cały obszar parku.

Realizacja zadań przez Nadleśnictwo:

1. Bufor o szerokości 30 m w sąsiedztwie torfowisk, naturalnych zbiorników wodnych i rzek jest pozostawiany podczas prowadzenia użytkowania rębego. W ramach wyznaczenia Obszarów Cennych Przyrodniczo został opracowany ich geometryczny przebieg co znacznie ułatwi planowanie cięć rębnych.
2. Składy odnowień dla płatów siedlisk przyrodniczych zostały ustalone w ramach PUL dla Nadleśnictwa Świebodzin na lata 2018-2027, a następnie skorygowane w oparciu o opracowanie siedliskowe dla Nadleśnictwa Świebodzin wg. stanu na 01.01.2024 r.
3. Stopniowa przebudowa drzewostanów w kierunku zgodnym z typem siedliskowym lasu i typem d-stanu jest realizowana w oparciu o wskazówki gospodarcze określone w PUL.

4. Drzewa biocenotyczne są pozostawiane w drzewostanach, z wyjątkiem przypadków, gdy stanowią zagrożenie dla ludzi i mienia lub ich usunięcie jest konieczne ze względów przeciwpożarowych.
5. Stanowiska roślin chronionych i zagrożonych są zabezpieczane przed zniszczeniem lub uszkodzeniem poprzez ich oznakowanie w trakcie przeprowadzania wizji lokalnej przez pracowników terenowych przez zleceniem prac, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. 2023, poz. 672) oraz wewnętrznych zarządzeń nadleśniczego.
6. Wydzielenia wymienione w pkt. 9 tab. nr XIV są wyłączone z użytkowania i uznane za ekosystemy referencyjne Decyzją nr 8 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 24.01.2018 r., na których nie prowadzi się pozyskania drewna. Z wyjątkiem wydzielenia 25m, które zostało wskazane do uznania za ekosystem referencyjny podczas realizacji zadań określonych w piśmie Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 29.07.2024 r. (zn.spr. ZM.0412.1.2024). Całość zostanie włączona do Obszaró6.1. cennych Przyrodniczo (OCP-1).
7. Łąka stanowiąca siedlisko 6510 w oddz. 7j jest koszona raz w roku, w terminie od 15 czerwca do 30 września wraz z usunięciem pozyskanej biomasy poza obszar wydzielenia oraz z pozostawieniem 5-10% nieskoszonej powierzchni.

Pozostałe zadania będą realizowane sukcesywnie.

Gryżyński Park Krajobrazowy

Niewielki fragment nadleśnictwa w części S (o pow. 99,68 ha) zajmuje otulina Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego tj. Obręb Ołobok Leśnictwo Międzyzlesie oddz. 206, 225, 226, 250, 251 oraz Leśnictwo Ołobok 190 d, f, ~g.

Gryżyński Park Krajobrazowy utworzono na podstawie Rozporządzenia Nr 4 Wojewody Zielonogórskiego z dnia 15 kwietnia 1996 r. w sprawie utworzenia Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zielonogórskiego Nr 6, poz. 61 z 1996 r.).

Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Uchwała Nr XLIII/646/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 marca 2018 r. w sprawie Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 821) oraz Uchwała nr LXII/955/24 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 18 marca 2024 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2024 r. poz. 960).

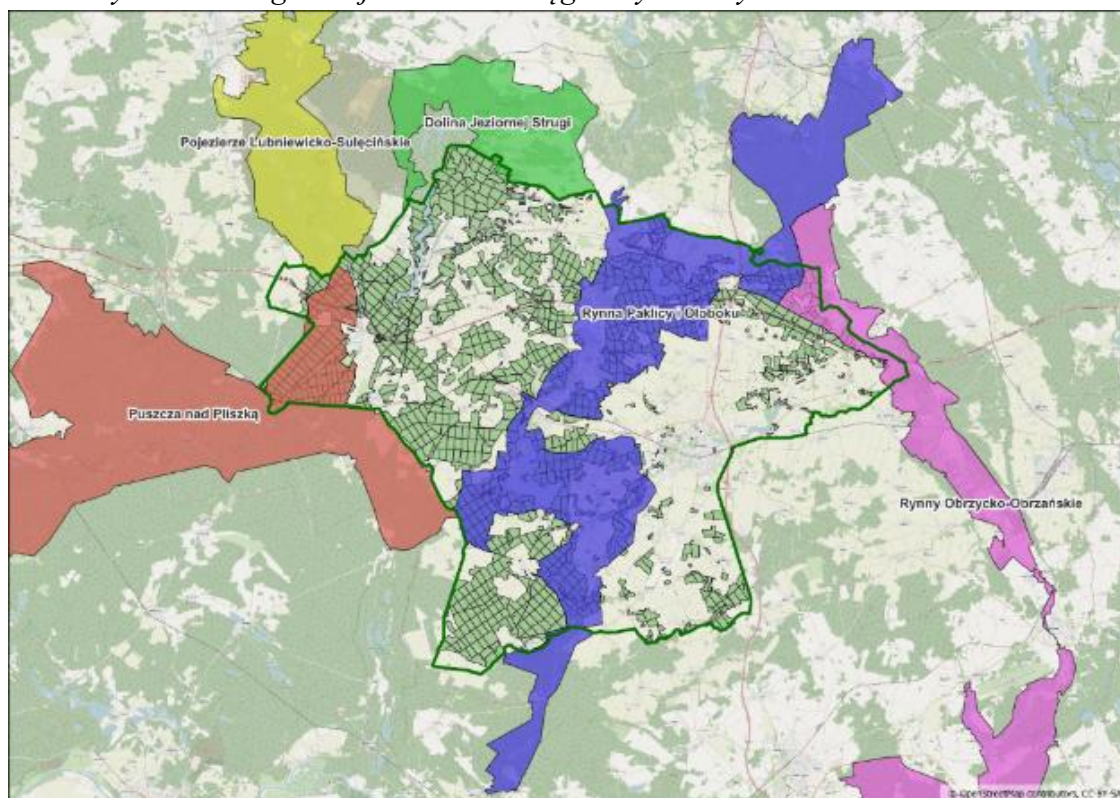
3. Obszary Chronionego Krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych

Zestawienie powierzchni Obszarów Chronionego Krajobrazu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Świebodzin

Nazwa	Pow. w zarządzie N-ctwa [ha]	Pow. w zasięgu teryt. N-ctwa [ha]	Pow. całkowita [ha]
Dolina Jeziornej Strugi	53,90	65,59	5 508,68
Pojezierze Lubniewicko-Sulecińskie	0,46	0,46	13 626,69
Rynna Paklicy i Ołoboku	6 636,44	13 741,77	20 098,63
Puszcza nad Pliszką	2 161,49	2 313,94	29 330,37
Rynny Obrzycko-obrzańskie	468,11	1 017,86	18 919,67
Łącznie	9 320,40	17 139,62	87 484,05

Obszary Chronionego Krajobrazu w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Świebodzin.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Świebodzin znajdują się fragmenty 5 obszarów chronionego krajobrazu (OChK) ustanowione Rozporządzeniem Nr 3 Wojewody Lubuskiego z dnia 17 lutego 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2005 r., Nr 9, poz. 172):

OChK „Dolina Jeziornej Strugi” – jest to obszar o powierzchni 5 708 ha, obejmujący gminy: Łagów, Sulęcín, Międzyrzecz, Bledzew. Zajmuje niewielki fragment Nadleśnictwa w części N.

OChK „Pojezierze Lubniewicko - Sulęcińskie” – jest to obszar o powierzchni 13 579,70 ha, obejmujący gminy: Bledzew, Krzeszyce, Lubniewice, Sulęcín, Torzym, Łagów. Zajmuje niewielki fragment Nadleśnictwa w części W. Czynna ochrona ekosystemów Obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych Pojezierza Łagowskiego.

OChK „Rynna Paklicy i Ołoboku” – jest to obszar o powierzchni 20 098,63 ha, obejmujący gminy: Czerwieńsk, Świebodzin, Lubrza, Międzyrzecz, Skąpe. Zajmuje tereny charakteryzujące się leśno-polno-jeziornym krajobrazem. Położony jest w środkowej części Nadleśnictwa. Czynna ochrona ekosystemów Obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, polega na zachowaniu korytarza ekologicznego oraz leśno-polno-jeziornej mozaiki krajobrazowej.

OChK „Puszcza nad Pliszką” – jest to obszar o powierzchni 29 232,00 ha, obejmujący gminy Cybinka, Bytnica, Maszewo, Skąpe, Torzym, Łagów. Zajmuje tereny położone w części W Nadleśnictwa. Czynna ochrona ekosystemów Obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, polega na zachowaniu krajobrazu kompleksu leśnego oraz dolin rzecznych.

OChK „Rynny Obrzycko – Obrzańskie” – jest to obszar o powierzchni 18 915,39 ha, obejmujący gminy: Babimost, Bojadła, Kargowa, Sulechów, Trzebiechów, Szczaniec, Świebodzin, Zbąszynek, Kolsko, Nowa Sól, Międzyrzecz, Trzciel. Zajmuje tereny położone w części E Nadleśnictwa. Czynna ochrona ekosystemów Obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk rynien terenowych Obry i Obrzycy.

4. Obszary Natura 2000

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin zlokalizowane są cztery specjalne obszary ochrony siedlisk, wyróżnione w ramach europejskiej sieci Natura 2000:

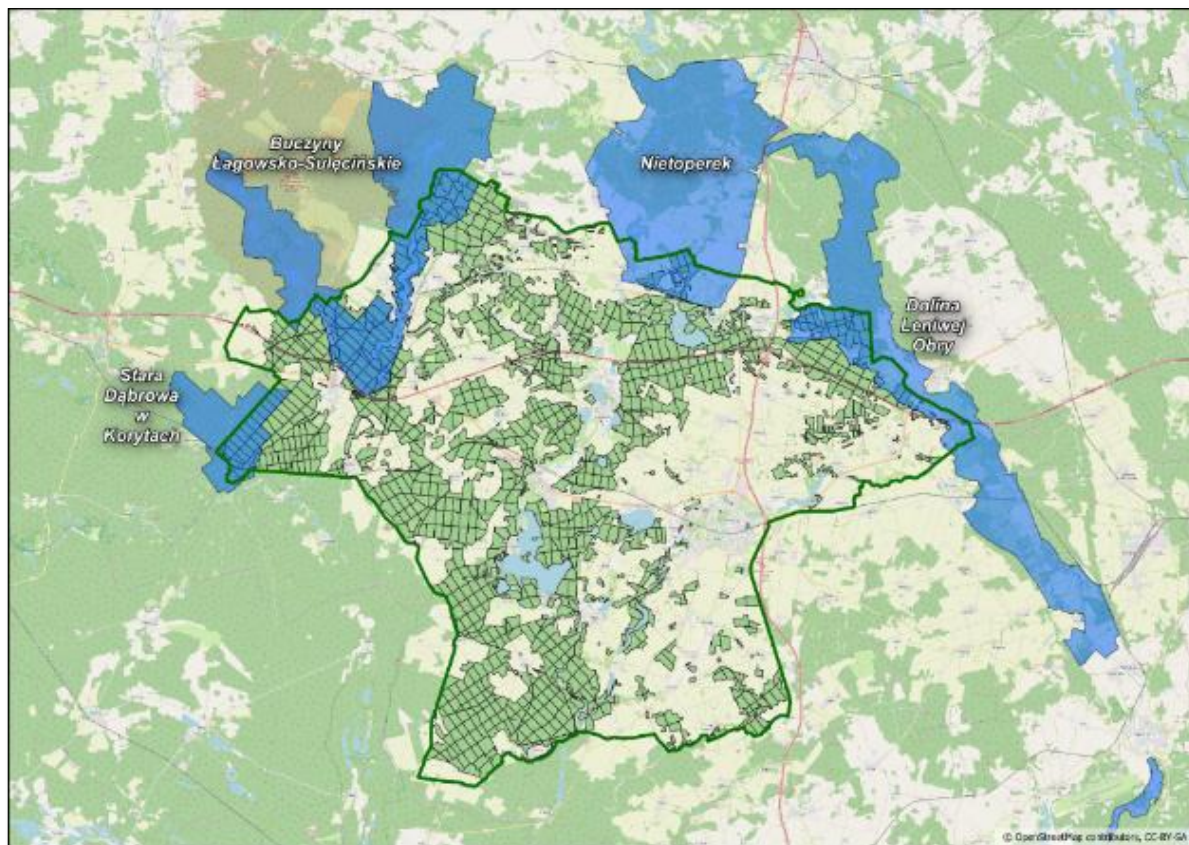
1. Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie PLH080008;
2. Dolina Leniwej Obry PLH080001;
3. Nietoperek PLH080003;
4. Stara Dąbrowa w Korytach PLH080042.

Zestawienie obszarów Natura 2000 w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Świebodzin.

lp.	Kod obszaru	Nazwa	Pow. ogólna [ha]	Pow.w zasięgu teryt. N-ctwa [ha]	Pow. w zarz. N-ctwa [ha]	Data zatwierdzenia PZO
1	PLH080008	Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie	6771,02	2320,58	1 906,23	07.04.2014 r. z późn. zm. 18.05.2016 r.
2	PLH080001	Dolina Leniwej Obry	7137,66	1294,26	656,82	24.03.2014 r.
3	PLH080003	Nietoperek	7377,37	932,71	231,37	22.08.2018 r.

lp.	Kod obszaru	Nazwa	Pow. ogólna [ha]	Pow.w zasięgu teryt. N-ctwa [ha]	Pow. w zarz. N-ctwa [ha]	Data zatwierdzenia PZO
4	PLH080042	Stara Dąbrowa w Korytach	1630,39	585,61	576,47	16.02.2021 r.
Łącznie:			22916,14	5133,16	3 367,89	

Obszary Natura 2000 w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Świebodzin

Obszar Natura 2000 - Buczyny Łagowsko-Sulecińska PLH080008

Jest to Specjalny Obszar Ochrony siedlisk (SOOS) obejmujący swym zasięgiem powierzchnię 6 771,02 ha (wg SDF). Aktem prawnym aktualnie obowiązującym jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Buczyny Łagowsko – Sulecińskie (PLH080008) (Dz. U. z 10 kwietnia 2017 r., poz. 753).

Charakterystyka obszaru:

Obszar obejmuje najlepiej zachowany fragment krajobrazu morenowego Pojezierza Lubuskiego. Charakteryzuje się dużymi deniwelacjami terenu i stromymi zboczami. W obniżeniach znajdują się liczne jeziora z otaczającymi je torfowiskami. Występuje tu wiele źródeł. Około 90% powierzchni zajmują lasy, zdominowane przez bory sosnowe. Wśród nich znajdują się rozległe fragmenty lasów bukowych i dąbrów. Występuje tu co najmniej 14 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 1 gatunek z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK) i gatunki prawnie chronione w Polsce. Gniazduje powyżej 1% populacji krajowej puchacza; w stosunkowo

wysokim zagęszczeniu występują także: gąsiorek, zimorodek i lerka. W obszarze występują charakterystyczne dla regionu różne odmiany lasów bukowych, jeziora mezotroficzne oraz torfowiska wysokie i przejściowe, a także stabilne populacje gatunków związanych z tymi siedliskami.

Wartość przyrodnicza i znaczenie obszaru:

Obszar ważny w szczególności dla ochrony siedlisk lasów bukowych i kwaśnych dąbrów, torfowisk wysokich, przejściowych i trzęsawisk, a także bardzo cennych siedlisk hydrogenicznych o charakterze twardowodnych i mezotroficznych zbiorników wodnych z podwodnymi łąkami ramienic. Na obszarze stwierdzono 12 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, a także 12 gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II ww. Dyrektywy.

Siedliska przyrodnicze występujące na terenie SOOS „Buczyna Łagowsko-Sulecińska” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2002 – aktualizacja 03.2024) (zestawienie dotyczy wyłącznie terenów w zarządzie Nadleśnictwa)

Kod	Nazwa siedliska	Powierzchnia wg. SDF [ha]	Powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa Świebodzin wg. POP (stan na 01.01.2018 r.) [ha]	Powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa Świebodzin wg. opracowania fitosocjologicznego dla Nadleśnictwa Świebodzin wg. stanu na 01.01.2024 r. [ha]
3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	0,30	-	0,29
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	7,50	-	0,22
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	0,90	-	2,21
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	8,80	0,69	2,08
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	900,00	375,48	378,39
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>)	78,00	79,88	86,24
9160	Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	-	-	11,17
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	-	-	6,93

Kod	Nazwa siedliska	Powierzchnia wg. SDF [ha]	Powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa Świebodzin wg. POP (stan na 01.01.2018 r.) [ha]	Powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa Świebodzin wg. opracowania fitosocjologicznego dla N-twa Świebodzin wg. stanu na 01.01.2024 r. [ha]
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea roboripetraeae</i>)	260,00	125,29	135,85
91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne)*	9,90	2,73	3,66
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	22,80	10,02	9,86
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	-	-	1,46

Plan zadań ochronnych:

Ustanowiono Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Buczyny Łagowsko – Sulęcińskie PLH080008 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2014 r., poz. 898) oraz dokonano zmiany treści aktu prawnego ww. planu zadań ochronnych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 18 maja 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2016 r., poz. 1070). Aktualnie (po zmianach ustawowych) PZO obowiązuje bezterminowo.

Zadania ochronne terenie SOOS „Buczyna Łagowsko-Sulęcińska” w trakcie realizacji przez Nadleśnictwo Świebodzin

Lp.	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Opis zadania ochronnego	Obszar wdrażania
1	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	Usunięcie nalotu drzew i krzewów w wieku do 20 lat z powierzchni torfowiska. Zadanie należy wykonać w okresie zimowym, co najmniej dwukrotnie w okresie obowiązywania zadań ochronnych. Każdorazowo usuniętą biomasę należy zebrać i wywieźć poza obszar torfowiska i rezerwatu przyrody	Obręb Łagów Oddz.: 213 n
2	3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi	Zabezpieczenie parkingów, miejsc postoju pojazdów oraz miejsc biwakowania i rekreacji, a także bieżące utrzymywanie czystości ww.	Obręb Łagów Oddz. 24 t; 25 f, h; 13 c, h, k, m; 140 c, d.

Lp.	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Opis zadania ochronnego	Obszar wdrażania
	łąkami ramienic 3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	terenów poprzez zapewnienie zbioru odpadów (śmieci) oraz ich systematyczny wywóz. Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania rębego drzewostanów (z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia) graniczących z siedliskiem przyrodniczym w pasie o szerokości jednej wysokości dojrzałego drzewostanu (tj. ok. 30 m) lub pozostawienie całych nie użytkowanych rębniami wydzieleń. Dopuszcza się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi wycinkę pojedynczych drzew z pozostawieniem pozyskanego drewna na powierzchni.	Obręb Łagów Oddz. 21 a, b, i÷m; 23 j, p, w; 24 a, f, h, j, k, o, s, t, w; 25 a, b, d÷h, j÷m; 8 c÷f, l, m; 237 f, g; 238 k; 239 b, f, g; 240 d÷h; 241 g, i; 242 g; 258 a, i, j; 259 a, b; 260 a; 261 a, c÷f; 87 j, k; 10 j, m; 11 h, i, j, m, n, x; 12 c, d, g÷k, m÷o; 13 a, b, c, f, g, m; 140 a, c, f, i; 190 l÷n; 218 a, b, d; 219 a, b, g, j÷n; 9 l, m, o, r.
3	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania rębego drzewostanów graniczących z siedliskiem przyrodniczym w pasie o szerokości jednej wysokości dojrzałego drzewostanu (tj. ok. 30 m) lub pozostawienie całych nie użytkowanych rębniami wydzieleń. Dopuszcza się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi wycinkę pojedynczych drzew z pozostawieniem pozyskanego drewna na powierzchni.	Obręb Łagów Oddz. 238 f; 239 a, c, d; 241 b ÷h; 212 n, o; 213 n÷p.
4	9110 Kwaśne buczyny	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania rębego siedlisk przyrodniczych we wskazanym obszarze działania. Dopuszcza się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub w sytuacjach kłęskowych wycinkę pojedynczych drzew z pozostawieniem pozyskanego drewna na powierzchni. Pozostawianie w drzewostanach użytkowanych rębnie grup i/lub kęp zajmujących co najmniej 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu (nie dotyczy bloków upraw pochodnych). Pozostawiać wszystkie drzewa miejscowo spróchniałe, z owocnikami grzybów, dziuplaste i wykroty, z wyjątkiem sytuacji kłęskowych i konieczności zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego oraz trwałości lasu. Promować odnowienie naturalne oraz nie wprowadzać do składu gatunkowego upraw obcych gatunków drzew, a szczególności: dębu czerwonego, robinii akacjowej, czeremchy amerykańskiej, modrzewia europejskiego i daglezi zielonej.	Obręb Łagów Oddz.: 21 j; 25 h, k Obręb Łagów Oddz.: 1 a, b, c, f; 3 i; 4 a÷f; 5 f, g, i; 6 c, d; 7 a, g; 9 d; 11 x; 12 d, f, g, i, j, l; 13 a, d; 14 g, h, j; 15 a; 16 a, b; 17 c, f, g, h, j; 18 a, b; 19 a; 21 j; 25 h, j, k; 26 a, i, k, m; 27 b, f; 28 c, d, l; 29 b, g, k, m, n; 30 a, b, c; 210 j, m÷r; 211 g, h, n; 215 m; 237 f; 242 f; 258 a, j; 259 g; 260 d; 262 i, j; 263 g, h; 277 a

Lp.	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Opis zadania ochronnego	Obszar wdrażania
5	9130 Żyzne buczyny	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania rębnych siedlisk przyrodniczych we wskazanym obszarze działania. Dopuszcza się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub w sytuacjach kłaskowych wycinkę pojedynczych drzew z pozostawieniem pozyskanego drewna na powierzchni.	Obręb Łagów Oddz.: 21 a; 24 c, m; 5 c
		Pozostawianie w drzewostanach użytkowanych rębnie grup i/lub kęp zajmujących co najmniej 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu (nie dotyczy bloków upraw pochodnych). Pozostawiać wszystkie drzewa miejscowo spróchniałe, z owocnikami grzybów, dziuplaste i wykroty, z wyjątkiem sytuacji kłaskowych i konieczności zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego oraz trwałości lasu. Promować odnowienie naturalne oraz nie wprowadzać do składu gatunkowego upraw obcych gatunków drzew, a szczególności: dębu czerwonego, robinii akacyjowej, czeremchy amerykańskiej, modrzewia europejskiego i daglezi zielonej.	Obręb Łagów Oddz.: 3 f; 5 c; 7 j; 8 h; 12 n; 21 a; 24 c, m; 28 j; 260 c
6	9190 Kwaśne dąbrowy	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania rębnych siedlisk przyrodniczych we wskazanym obszarze działania. Dopuszcza się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub w sytuacjach kłaskowych wycinkę pojedynczych drzew z pozostawieniem pozyskanego drewna na powierzchni.	Obręb Łagów Oddz.: 241 g; 242 g
		Pozostawianie w drzewostanach użytkowanych rębnie grup i/lub kęp zajmujących co najmniej 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu (nie dotyczy bloków upraw pochodnych). Pozostawiać wszystkie drzewa miejscowo spróchniałe, z owocnikami grzybów, dziuplaste i wykroty, z wyjątkiem sytuacji kłaskowych i konieczności zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego oraz trwałości lasu. Promować odnowienie naturalne oraz nie wprowadzać do składu gatunkowego upraw obcych gatunków drzew, a szczególności: dębu czerwonego, robinii akacyjowej, czeremchy amerykańskiej, modrzewia europejskiego i daglezi zielonej.	Obręb Łagów Oddz.: 11 c; 12 h; 25 l; 137 d, g; 139 c; 140 i, j; 211 j; 212 n, o; 213 o, p, r; 214 j, m; 237 h; 238 a, f, h-k; 239 a, d; 240 b, c, f-i; 241 f-i; 242 b, g, h; 258 h; 261 b; 262 a; 263 b; 280 j; 281 f
7	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe oraz olsy źródłiskowe	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania rębnych siedlisk przyrodniczych we wskazanym obszarze działania. Dopuszcza się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub w sytuacjach kłaskowych wycinkę pojedynczych drzew z pozostawieniem pozyskanego drewna na powierzchni.	Obręb Łagów Oddz.: 7 f, k; 8 c, d, l

Lp.	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Opis zadania ochronnego	Obszar wdrażania
		Pozostawianie w drzewostanach użytkowanych rębnie grup i/lub kęp zajmujących co najmniej 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu (nie dotyczy bloków upraw pochodnych). Pozostawiać wszystkie drzewa miejscowo spróchniałe, z owocnikami grzybów, dziuplaste i wykroty, z wyjątkiem sytuacji klęskowych i konieczności zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego oraz trwałości lasu.	Obręb Łagów Oddz.: 7 f, k; 8 c, d, f, l; 13 b; 25 m; 87 j, k; 140 a; 189 f; 218 b; 280 h

Realizacja zadań przez Nadleśnictwo:

1. Zadanie opisane w pkt. 1 zostało realizowane przez RDOŚ w porozumieniu z Nadleśnictwem w 2019 r.
2. Zabezpieczanie parkingów, miejsc postoju i miejsc biwakowania oraz zbiory odpadów i ich wywóz jest realizowany stale w zależności od potrzeb.
3. Zadania dotyczące pozostawiania buforów o szerokości 30 m wokół siedlisk przyrodniczych są realizowane na bieżąco podczas wykonywania zabiegów gospodarczych.
4. W drzewostanach zlokalizowanych na siedliskach przyrodniczych, podczas użytkowania rębego pozostawia się kępy ekologiczne obejmujące co najmniej 5% powierzchni drzewostanu, pozostawione do naturalnego rozpadu.
5. Wydzielenia, które są wymienione w zadaniach ochronnych polegających na modyfikacji gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania rębego siedlisk przyrodniczych we wskazanym obszarze działania, zostały uznane za ekosystem referencyjny Decyzją nr 8 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 24.01.2018 r. ustalającą ekosystemy referencyjne w Nadleśnictwie Świebodzin (zn.spr.: ZP.601.3.2018). na których nie prowadzi się pozyskania drewna.

Obszar Natura 2000 - Dolina Leniwej Obry PLH080001

Jest to Specjalny Obszar Ochrony siedlisk (SOOS) obejmujący swym zasięgiem powierzchnię 7 137,66 ha (wg *SDF*). Aktem prawnym aktualnie obowiązującym jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 lutego 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Leniwej Obry (PLH080001) (Dz. U. z 16 marca 2017 r., poz. 555).

Charakterystyka obszaru:

Obszar obejmuje rozległą dolinę Leniwej Obry między miejscowościami Babimost i Międzyrzecz, a w północnej części również dolinę Paklicy. Ma ona charakter rozległej, zatorfionej doliny rzeki nizinnej, która została zmeliorowana w XIX wieku, a następnie zagospodarowana rolniczo. Obecnie odznacza się bardzo niską antropopresją i podlega spontanicznej renaturyzacji. Stanowi mozaikę ekstensywnie użytkowanych, zarastających łąk, zarośli łęgowych i lasów, z najcenniejszymi tutaj starodrzewami liściastymi. W północnej części ostoja zlokalizowane są eutroficzne, przepływowe jeziora. Sośniny zajmują dużą część terenu. Ukształtowanie terenu jest bardzo zróżnicowane, charakterystyczne dla krajobrazu polodowcowego. Wody śródlądowe zajmują 2% obszaru, łąki - 37%, a lasy - 42%. Obszar jest

wykorzystywany rolniczo – 18% powierzchni. Występuje tu ponad 20 gatunków roślin zagrożonych i chronionych w Polsce. Znajduje się tu jedyne w Polsce stanowisko kaldezji dziewięciornikowatej, jednak poza zasięgiem administracyjnym Nadleśnictwa Świebodzin. Obszar ma równie duże znaczenie dla ochrony ptaków.

Wartość przyrodnicza i znaczenie obszaru:

Obszar ważny w szczególności dla ochrony jedynej w kraju populacji kaldezji dziewięciornikowatej (*Caldesia parnassifolia*) występującej w obszarze na stanowisku naturalnym, a także bardzo cennych siedlisk lasów łągowych i grądowych, ziołorośli nadrzecznych oraz łąk trzęślicowych. Ochrona rzadkich i zagrożonych populacji gatunków, tj. m.in.: czerwończyk nieparek, kumak nizinny i wydra. Łącznie na terenie obszaru stwierdzono 13 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, a także 1 gatunek rośliny oraz 5 gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II ww. Dyrektywy.

Siedliska przyrodnicze występujące na terenie SOO „Dolina Leniwej Obry” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2001 – aktualizacja 11.2024) (zestawienie dotyczy wyłącznie terenów w zarządzie Nadleśnictwa)

Kod	Nazwa siedliska	Powierzchnia wg. SDF [ha]	Powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa Świebodzin wg. POP (stan na 01.01.2018 r.) [ha]	Powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa Świebodzin wg. opracowania fitosocjologicznego dla N-ctwa Świebodzin wg. stanu na 01.01.2024 r. [ha]
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	72,16	16,98	12,97
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	7,14	0,64	-
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	553,06	75,82	60,05
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	57,30	6,48	15,00

Plan zadań ochronnych:

Ustanowiono Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Leniwej Obry PLH080001 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2014 r., poz. 778). Aktualnie (po zmianach ustawowych) PZO obowiązuje bezterminowo.

Zadania ochronne terenie SOO „Dolina Leniwej Obry” w trakcie realizacji przez Nadleśnictwo Świebodzin

Lp.	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Opis zadania ochronnego	Obszar wdrażania
1	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	Wyłączyć z użytkowania rębego płaty siedliska przyrodniczego zlokalizowane we wskazanym obszarze.	Obręb Świebodzin Oddz. 280 a; 301 f
2	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe oraz olsy źródłiskowe 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	W drzewostanach użytkowanych rębnie pozostawiać drzewostan w formie grup i/lub kęp zajmujących co najmniej 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu.	Obręb Świebodzin Oddz.: 73 b; 264 m; 280 a; 281 a, f; 301 f; 71 d; 77 b, f; 78 a-f, m; 266 h, i; 267 c; 268 k, l; 270 d, 279 b, d, f, t; 280 b, g, h, j; 281 b, g, i; 288 g; 313 b; 314 d; 315 t; 279 j; 308 g; 313 f
3	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe oraz olsy źródłiskowe	Wyłączyć z użytkowania rębego płaty siedliska przyrodniczego zlokalizowane we wskazanym obszarze.	Obręb Świebodzin Oddz. 279 b

Realizacja zadań przez Nadleśnictwo:

W drzewostanach wymienionych w pkt. 2 podczas użytkowania rębego – pozostawia się kępy ekologiczne stanowiące co najmniej 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu. Wydzielenia, które są wymienione w zadaniach ochronnych polegających na modyfikacji gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania rębego siedlisk przyrodniczych we wskazanym obszarze działania, zostały uznane za ekosystem referencyjny Decyzją nr 8 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 24.01.2018 r. ustalającą ekosystemy referencyjne w Nadleśnictwie Świebodzin (zn.spr.: ZP.601.3.2018) na których nie prowadzi się pozyskania drewna.

Obszar Natura 2000 - Nietoperek PLH080003

Jest to Specjalny Obszar Ochrony siedlisk (SOOS) obejmujący swym zasięgiem powierzchnię 7377,37 ha (wg SDF). Aktem prawnym aktualnie obowiązującym jest Rozporządzenie ministra klimatu i środowiska z dnia 3 kwietnia 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Nietoperek (PLH080003) (Dz. U. 2023 poz. 1000).

Charakterystyka obszaru:

Obszar Nietoperek obejmuje fragment fortyfikacji Frontu Fortecznego Łuku Warty i Odry znany jako Międzyrzecki Rejon Umocniony (MRU). Główne formy użytkowania terenu obszaru to lasy i grunty leśne (49,6%), które koncentrują się w północnej części ostoju, grunty orne zajmują 32,4% i przeważają w części południowej. Podziemia Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego wraz z naziemnymi obiektami wolnostojącymi są największym zimowiskiem nietoperzy w Środkowej Europie. W 2008 roku zostało w nim policzonych ponad 38 tys. zimujących nietoperzy, należących do 13 gatunków. Gatunkami dominującymi w tym obszarze są nocek

duży, nocek rudy, nocek Natterera. W obiekcie naziemnym A2 (Boryszyn, gmina Lubrza) znajduje się kolonia rozrodcza nocka dużego składająca się z ok. 1400 osobników (samiec z młodymi). W podziemiach MRU i w obiektach wolnostojących stwierdzono rojenie nietoperzy.

Wartość przyrodnicza i znaczenie obszaru:

Duża powierzchnia lasów, zbiorników wodnych, łąk i pastwisk oraz terenów rolniczych z dużym udziałem elementów naturalnych (łącznie ok. 53% powierzchni obszaru) stwarzają możliwość żerowania i jesiennej akumulacji tłuszczu gatunkom nietoperzy zimującym w podziemiach i w obiektach wolnostojących w tym gatunków podlegających ochronie w tej ostoii. Interesującym zjawiskiem jest tworzenie się w podziemiach MRU szaty naciekowej podobnej do spotykanej w jaskiniach. Procesy krasowe tworzą stalaktyty, stalagmity, grzebienie, makarony a gdzieś tam także tzw. perły jaskiniowe. Część korytarzy jest zalana wodą. Największą ilość nietoperzy spotyka się w okresie jesienno-zimowym, latem widuje się tylko pojedyncze osobniki. Kolonię zimową tych ssaków stanowi całość podziemi, jedna z komór to także kolonia letnia nocka dużego. Nietoperze występują zarówno w skupiskach jak i pojedynczo. Najliczniej występują: nocek rudy (*Myotis daubentoni*), nocek duży (*Myotis myotis*), gacek wielkouch (*Plecotus auritus*), nocek Natterera (*Myotis nattereri*).

Plan zadań ochronnych:

Ustanowiono Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 sierpnia 2018 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nietoperek PLH080003 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2018 r., poz. 1906). Aktualnie (po zmianach ustawowych) PZO obowiązuje bezterminowo.

Zadania ochronne wyznaczone dla przedmiotowego obszaru nie dotyczą gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Świebodzin.

Obszar Natura 2000 - Stara Dąbrowa w Korytach PLH080042

Jest to Specjalny Obszar Ochrony siedlisk (SOOS) obejmujący swym zasięgiem powierzchnię 1 630,39 ha (wg SDF). Aktem prawnym aktualnie obowiązującym jest Rozporządzenie ministra klimatu i środowiska z dnia 17 sierpnia 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Stara Dąbrowa w Korytach (PLH080042) (Dz. U. 2021 poz. 1600).

Charakterystyka obszaru:

Obszar obejmuje zwarty fragment lasu położony w południowej części Puszczy Lubuskiej, zwanej inaczej Rzepińską. Leży na piaskach sandrowych wśród wielu naturalnych zbiorników wodnych, w różnych stadiach żyzności i zarastania. Puszcza Lubuska stanowi wielki kompleks leśny obejmujący obszar pomiędzy trzema rzekami: Odrą, Wartą i Obrą. Puszczę odwadniają dwie główne rzeki: Pliszka i Ilanka. Lasy iglaste i liściaste zajmują po 32% obszaru, lasy mieszane – 36% powierzchni. Występują tu cenne, stare drzewostany dębowe (ponad 18% obszaru) z rzadkimi gatunkami chrząszczy ksylofagicznych, w tym liczna populacja jelonka rogacza.

Wartość przyrodnicza i znaczenie obszaru:

Obszar utworzony w celu zachowania starych drzewostanów dębowych z silną populacją jelonka rogacza. Stanowi ważny element w sieci korytarzy ekologicznych łącząc się poprzez „Dolinę Pliszki” z „Lasami Dobrosułowskimi”. Występuje tu 8 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej oprócz jelonka rogacza stwierdzono tutaj traszkę grzebieniastą niezbyt licznie występującą, dla zachowania której obszar ma znikome znaczenie. O wartości obszaru stanowi przede wszystkim obecność stabilnej populacji jelonka rogacza oraz jego siedliska, którym są stare dąbrowy pokrywające ponad 18% całości kompleksu.

Siedliska przyrodnicze występujące na terenie SOO „Stara Dąbrowa w Korytach” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2009 – aktualizacja 03.2024) (zestawienie dotyczy wyłącznie terenów w zarządzie Nadleśnictwa)

Kod	Nazwa siedliska	Powierzchnia wg. SDF [ha]	Powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa Świebodzin wg. POP (stan na 01.01.2018 r.) [ha]	Powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa Świebodzin wg. opracowania fitosocjologicznego dla N-ctwa Świebodzin wg. stanu na 01.01.2024 r. [ha]
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	137,60	9,41	20,04
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	29,77	2,04	15,61
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)	423,11	125,36	118,45
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	1,30	-	3,15

Plan zadań ochronnych:

Ustanowiono Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 16 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stara Dąbrowa w Korytach PLH080042 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2021 r., poz. 462). Aktualnie (po zmianach ustawowych) PZO obowiązuje bezterminowo.

Lp.	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Opis zadania ochronnego	Obszar wdrażania
1	Wszystkie przedmioty ochrony	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie pozostawiania we wskazanym obszarze wdrażania drzew biocenotycznych w tym wywrotów i złomów z wyjątkiem dopuszczenia możliwości wycinki drzew w sytuacjach klęskowych, w przypadkach zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi.	Obręb Łągów Oddz. 197 f; 198 b; 199 h, k, l; 200 c, g; 201 c, i, j, k; 204 b, c, d; 205 g, h, i, k; 206 a, f; 207 a, c; 208 c, d; 209 a, d; 229 f, 231 b, c, d; 232 b, c, d, f; 233 a; 234 g, i; 236 h; 252 c, d, h
2	9190 Kwaśne dąbrowy	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie preferowania naturalnego odnowienia drzewostanu i ograniczenia do minimum podsadzeń buka zwyczajnego (<i>Fagus sylvatica</i>) we wskazanym obszarze wdrażania.	Obręb Łągów Oddz.: 197 f; 198 b; 204 c; 205 g, 205 h, i, k; 206 a, f; 207 a, c; 208 c, d; 209 a, d; 231 b, c, d; 232 b, c, d, f; 232 a; 233 a; 234 g, i; 236 h; 252 c, d, h

Realizacja zadań przez Nadleśnictwo:

1. Drzewa biocenotyczne są pozostawiane w drzewostanach, z wyjątkiem przypadków, gdy stanowią zagrożenie dla ludzi i mienia lub ich usunięcie jest konieczne ze względów przeciwpożarowych.
2. W wymienionych wydzieleniach w pkt. 2 podczas zabiegów gospodarczych Nadleśnictwo realizuje działania mające na celu preferowanie naturalnego odnowienia drzewostanu oraz ogranicza do minimum podsadzenia buka zwyczajnego.

5. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody obejmują pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie (art. 40. pkt. 1 ustawy o ochronie przyrody). Najczęściej występującymi w lasach pomnikami przyrody są najstarsze i największe drzewa. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Świebodzin zlokalizowanych jest 14 pomników przyrody.

Zestawienie pomników przyrody:

Nr	Obowiązujący akt prawny	Położenie		Gat.	Powierzchnia [ha]	Obwód [cm]	Wys. [m]	Opis pomnika
		Oddz. pododdz.	Leśnictwo					
			Gmina					
1	Rozp. Nr 38 Woj. Lubuskiego z dnia 19.05.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 38 poz. 838)	338 d	Bucze	Buk zwyczajny	-	400	23	pojedyncze drzewo
			Lubrza					
2	Rozp. Nr 48 Woj. Lubuskiego z dnia 19.05.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 38 poz. 848)	54 f	Bukowiec	Buk zwyczajny	-	305	32	pojedyncze drzewo wyrócone przez wiatr
			Łagów					
3	Rozp. Nr 48 Woj. Lubuskiego z dnia 19.05.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 38 poz. 848)	339 c	Bucze	Buk zwyczajny	-	540	25	pojedyncze drzewo
			Lubrza					
4	Rozp. Nr 51 Woj. Lubuskiego z dnia 19.05.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 38 poz. 851)	117 a	Lubrza	Dąb szypułkowy	-	470	25	pojedyncze drzewo
			Lubrza					
5	Rozp. Nr 51 Woj. Lubuskiego z dnia 19.05.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 38 poz. 851)	336 f	Bucze	Dąb szypułkowy	-	750	22	pojedyncze drzewo
			Lubrza					
6	Rozp. Nr 42 Woj. Lubuskiego z dnia 19.05.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 38 poz. 842)	105 a	Bucze	Dąb szypułkowy	-	450	22	pojedyncze drzewo
			Lubrza					
7	Rozp. Nr 48 Woj. Lubuskiego z dnia 19.05.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 38 poz. 848)	145 h	Dolina	Dąb szypułkowy	-	375	23	pojedyncze drzewo wyrócone przez wiatr
			Torzym					

Nr	Obowiązujący akt prawny	Położenie		Gat.	Powierzchnia [ha]	Obwód [cm]	Wys. [m]	Opis pomnika
		Oddz. pododdz.	Leśnictwo					
			Gmina					
8	Rozp. Nr 48 Woj. Lubuskiego z dnia 19.05.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 38 poz. 848)	146 a	Dolina	Dąb bezszypułkowy	-	370	29	pojedyncze drzewo, obumiera korona; wg aktu prawnego Db sz
			Torzyn					
9	Rozp. Nr 51 Woj. Lubuskiego z dnia 19.05.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 38 poz. 851)	144 l	Dolina	Dąb szypułkowy	-	490	26	pojedyncze drzewo, obumarłe
			Torzyn					
10	Rozp. Nr 46 Woj. Lubuskiego z dnia 19.05.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 38 poz. 846)	13 m	Dolina	Tulipanowiec amerykański	-	340	23	pojedyncze drzewo
			Łagów					
11	Rozp. Nr 42 Woj. Lubuskiego z dnia 19.05.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 38 poz. 842)	130 d	Bucze	-	-	-	-	Głąz narzutowy - Obwód 580 cm
			Lubrza					
12	Uchwała NR XV/105/07 Rady Miejskiej w Sulęciniu z dnia 28.12.2007 r. (Dz. Urz. z 2008 r. Nr 7, poz. 207)	40 a	Bukowiec	Cis pospolity	1,66	-	-	Skupisko cisów „Cisy Łagowsko – Sulęcińskie”
			Sulęcín					
13	Rozp. Nr 30 Woj. Lubuskiego z dnia 19.05.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 38 poz. 830)	188 k	Lubrza	-	2,38	-	-	Źródlika z siedliskami rzadkich roślin torfowiskowych „Krzeczkowskie Bagno”
			Lubrza					
14	Rozp. Nr 48 Woj. Lubuskiego z dnia 19.05.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 38 poz. 848)	326 k	Myszęcín	-	1,20	-	-	Skupisko drzew porośniętych bluszczem pospolitym
			Świebodzin					

6. Użytki ekologiczne

Lp.	Nazwa	Obowiązujący akt prawny	Data powołania	Polożenie		Powierzchnia [ha]
				Oddz. pododdz.	Leśnictwo Gmina	
1	„Żurawie Trzciny”	Uchwała nr XXXIV/207/2010 Rady Gminy Lubrza z dnia 19 lutego 2010 r. w sprawie uznania użytku ekologicznego "Żurawie Trzciny" na terenie Gminy Lubrza.	08.04.2010 r.	15 k, l	Staropole	2,91
					Lubrza	
2	„Uroczysko Zagaje”	Uchwała nr XXXIV/208/2010 Rady Gminy Lubrza z dnia 19 lutego 2010 r. w sprawie uznania użytku ekologicznego "Uroczysko Zagaje" na terenie Gminy Lubrza.	08.04.2010 r.	33 i, j, p, w	Staropole	5,82
					Lubrza	
3	„Łąka storczykowa w Wielowśi”	Uchwała nr XLIV/268/10 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 9 lipca 2010 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny.	08.09.2010 r.	7 h, l	Bukowiec	0,74
					Sulęcín, ob. wiejski	
4	„Torfowisko Barcikowo”	Rozporządzenie nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny.	04.05.2002 r.	185 l; 212 c	Dolina	3,62
					Łagów	
					SUMA:	13,09

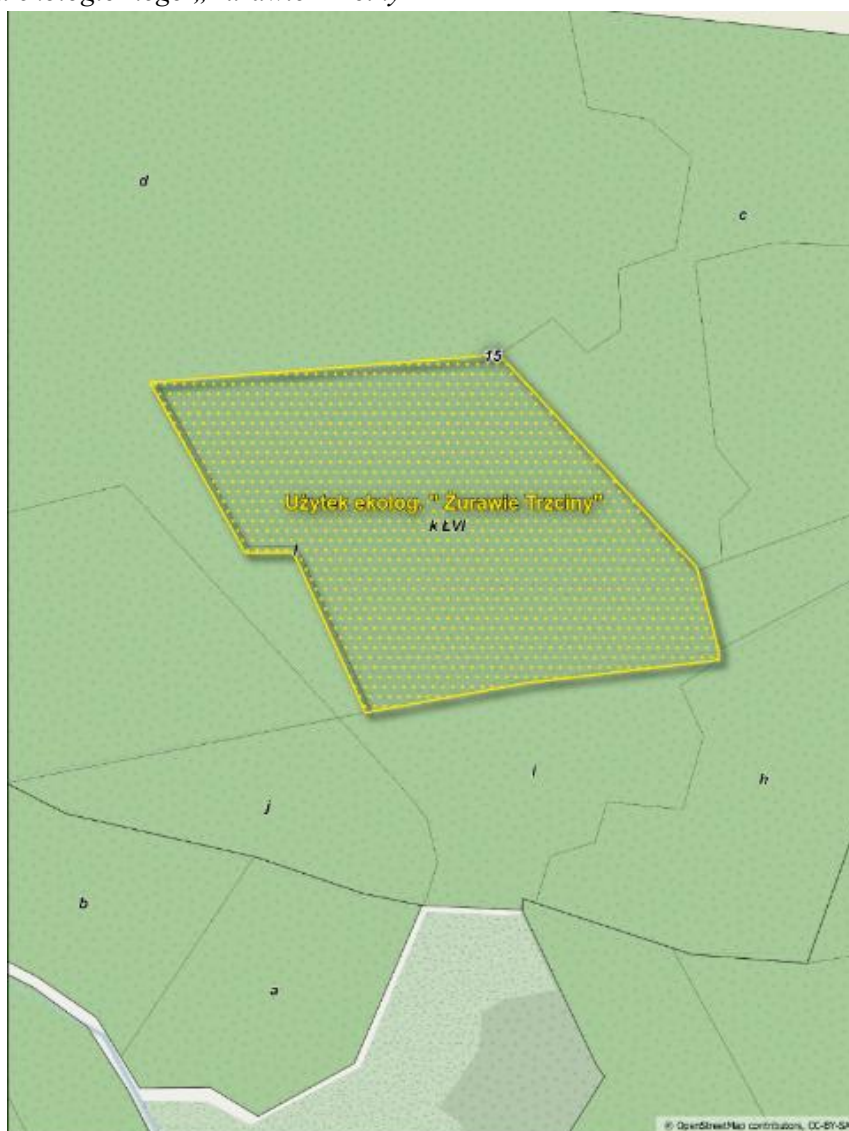
Użytek ekologiczny „Żurawie Trzciny”

Data utworzenia: 08.04.2010 r.

Powierzchnia: 2,91 ha

Opis wartości przyrodniczej: Obszar obejmuje nieużytkowane łąki porośnięte trzcina, sitem, turzycami, można spotkać pojedyncze drzewka wierzby łązy. Obszar w okresie wiosenny podtapiany, obserwuje się znaczne bogactwo entomofauny.

Lokalizacja użytku ekologicznego „Żurawie Trzciny”

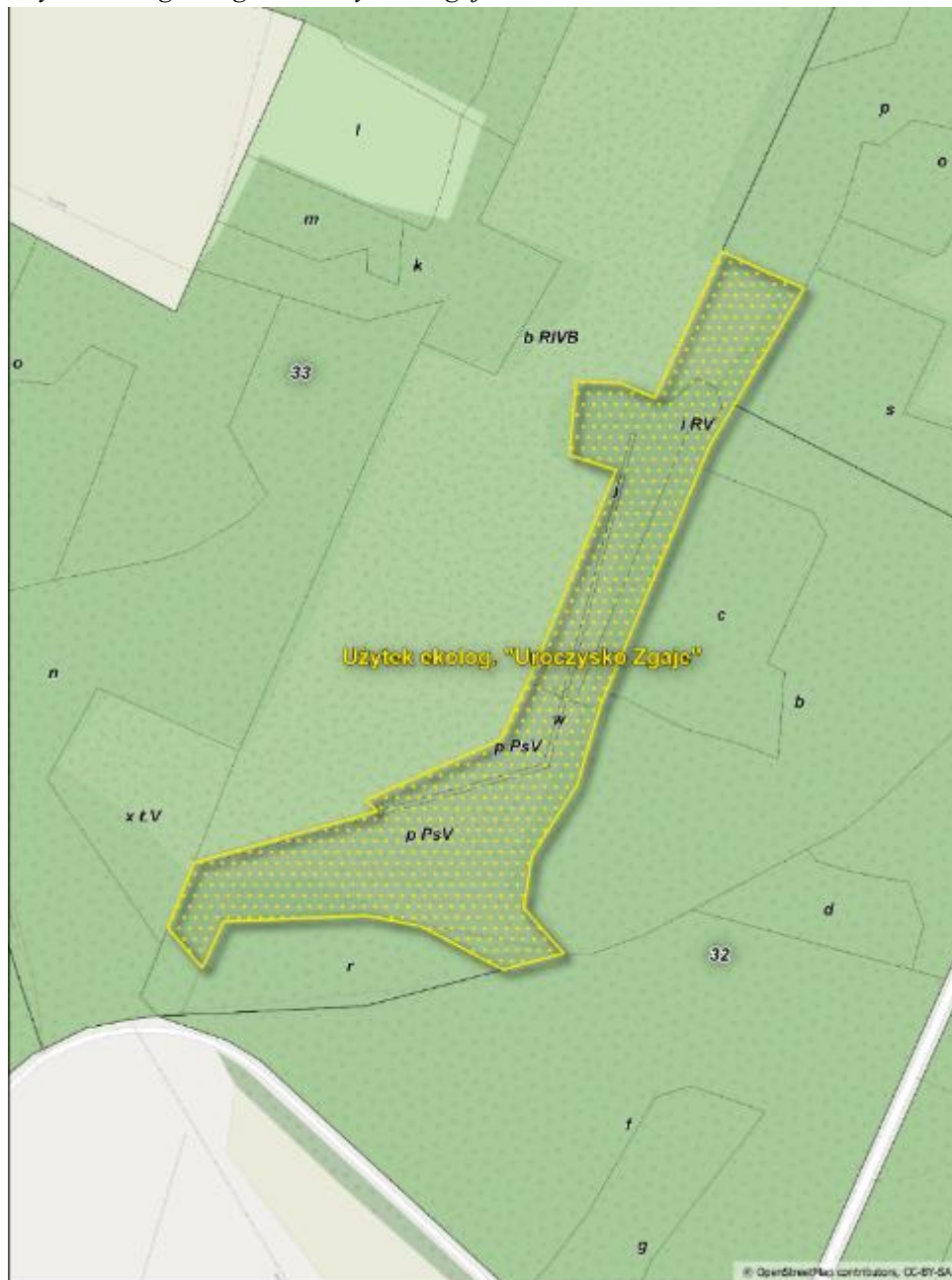
Użytek ekologiczny „Uroczysko Zagaje”

Data utworzenia: 08.04.2010 r.

Powierzchnia: 5,82 ha

Opis wartości przyrodniczej: Kompleks wilgotnych zbiorowisk roślinnych. Obszar łąk, mokradeł, bagien, kęp drzew i krzewów będących miejscem bytowania i rozmnażania wielu gat. roślin i zwierząt.

Lokalizacja użytku ekologicznego „Uroczysko Zagaje”

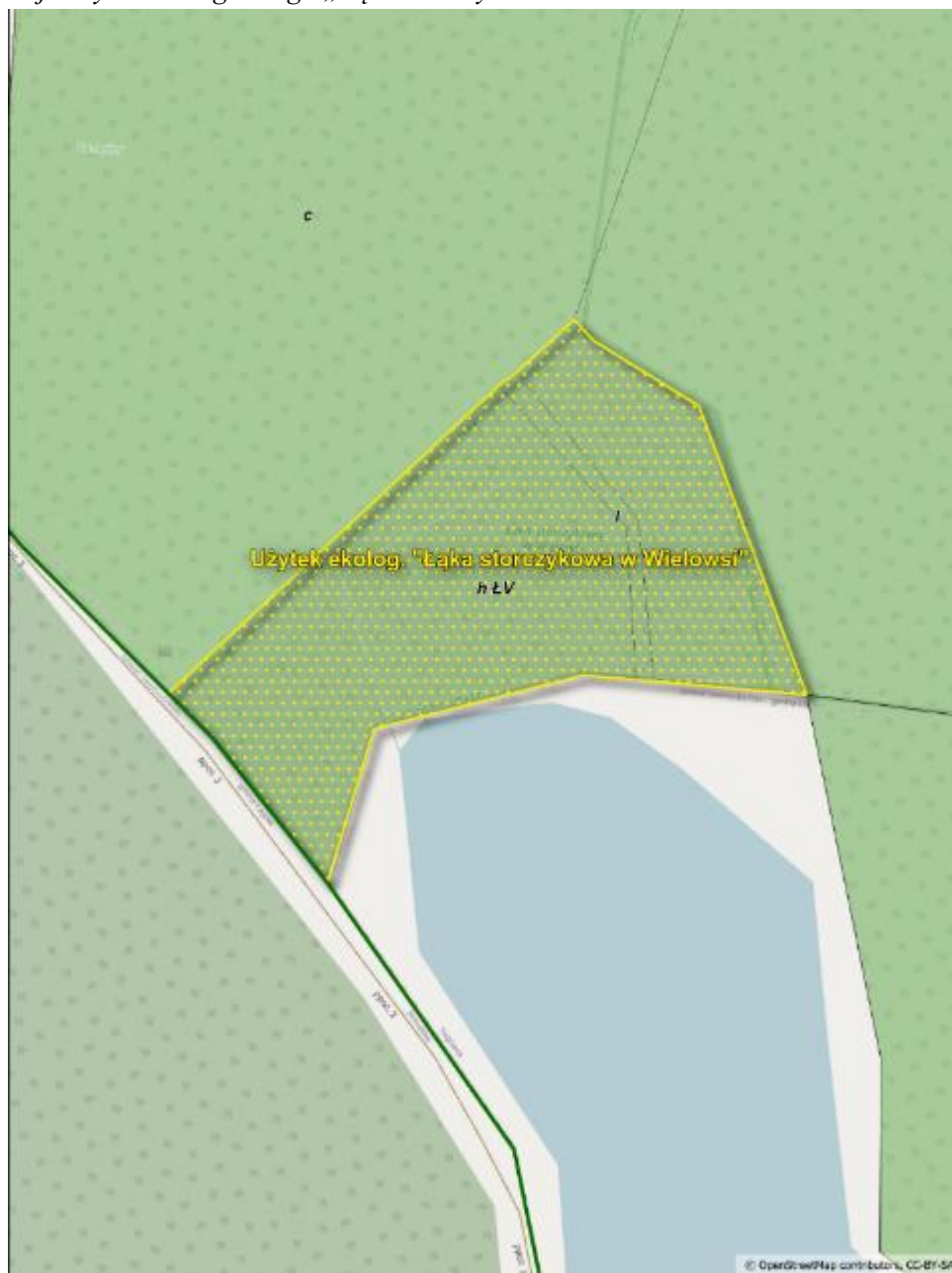
Użytek ekologiczny „Łąka Storczykowa w Wielowski”

Data utworzenia: 08.09.2010 r.

Powierzchnia: 0,74 ha

Opis wartości przyrodniczej: Obszar porośnięty przez storczyki, listerę i nasięźrzały. W części na pow. ok 0,30 ha jest to teren podmokły zarosły wierzbą i pojedynczo olszą i osiką.

Lokalizacja użytku ekologicznego „Łąka Storczykowa w Wielowski”

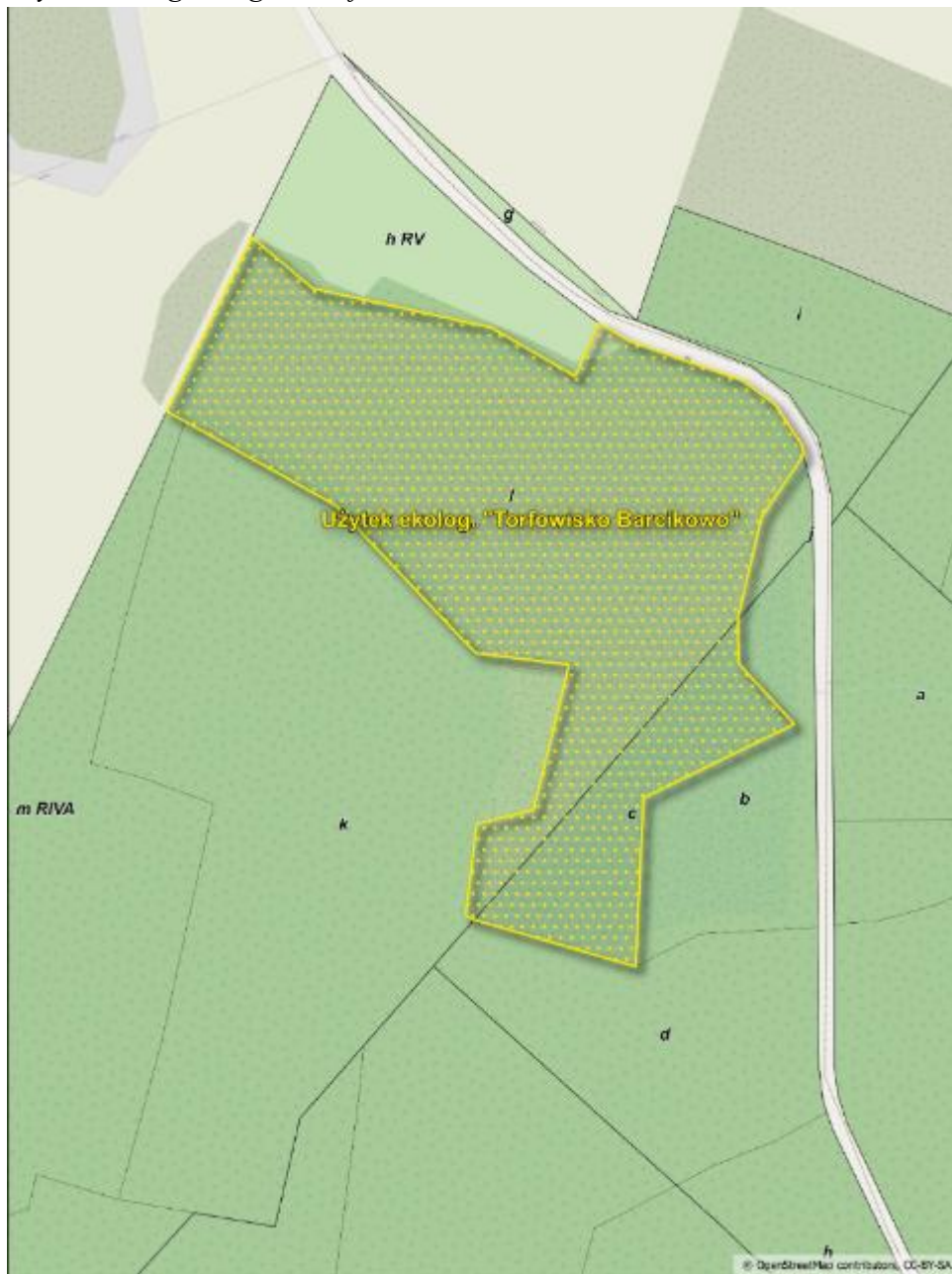
Użytek ekologiczny „Torfowisko Barcikowo”

Data utworzenia: 04.05.2002 r.

Powierzchnia: 3,62 ha

Opis wartości przyrodniczej: Miejsce występowania żurawiny błotnej, bobrka trójlistkowego, wełnianki pochwowatej, wełnianki wąskolistnej oraz miejsce godowe płazów.

Lokalizacja użytku ekologicznego „Torfowisko Barcikowo”

7. Stanowiska i strefy ochrony roślin, zwierząt i grzybów

Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin utworzonych jest 11 stref ochronnych. Gatunki objęte ochroną to: Kania ruda (*Milvus milvus*) – 5 stref, Orlik krzykliwy (*Clanga pomarina*) – 1 strefa, Bocian czarny (*Ciconia nigra*) – 1 strefa i Bielik (*Haliaeetus albicilla*) – 4 strefy.

Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania

Lp.	Nazwa	Leśnictwo	Pow. (ha) całoroczna	Pow. (ha) okresowa	Akt prawny
1	Kania ruda	Chociule	17,41	34,99	Decyzja WPN-I.6442.29.2020.MJ Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 15 lipca 2020 r.
2	Bielik	Lubrza	2,59	46,01	Decyzja WPN-I.6442.28.2020.MJ Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 15 lipca 2020 r.
3	Orlik krzykliwy	Bucze	2,53	29,74	Decyzja WPN-I.6442.30.2020.MJ Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 15 lipca 2020 r.
4	Bocian czarny	Bukowiec	5,61	43,68	Decyzja WPN-I.6442.37.2021.JK Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 15 lipca 2021 r.
5	Bielik	Krzczkowo	3,09	26,50	Decyzja WPN-I.6442.38.2021.JK Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 16 lipca 2021 r.
6	Kania ruda	Niedźwiedź	1,16	39,34	Decyzja WPN-I.6442.59.2021.MJ Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 5 listopada 2021 r.
7	Kania ruda	Jordanowo	1,13	28,73	Decyzja WPN-I.6442.66.2023.JK Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 30 sierpnia 2023 r.
8	Bielki	Jordanowo	3,06	23,36	Decyzja WPN-I.6442.65.2023.JK Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 30 sierpnia 2023 r.
9	Kania ruda	Krzczkowo	1,94	23,44	Decyzja WPN-I.6442.69.2023.JK Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 29 września 2023 r.
10	Kania ruda	Lubrza	1,92	17,70	Decyzja WPN.6442.49.2024.WT Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 28 maja 2024 r.
11	Bielik	Jordanowo	3,30	42,85	Decyzja WPN.6442.65.2024.WT Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 11 lipca 2024 r.
SUMA			43,74	356,34	

Szczegółowe dane dotyczące lokalizacji stref nie są upubliczniane. Dane te zostały przekazane bezpośrednio wykonawcy projektu PUL celem zapewnienia właściwej ochrony stref w projekcie planu.

8. Chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybów

Ochrona gatunkowa roślin, grzybów i porostów

Określając listę roślin, grzybów i porostów chronionych, zagrożonych i ginących wykorzystano materiały i dane zebrane podczas terenowych i kameralnych prac urzędniowych (BULiGL Oddz. Gorzów Wielkopolski, lata 2016-2017), oraz oparto się na: Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Świebodzin na lata 2008-2017, aktualnej waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa oraz prac terenowych i kameralnych prowadzonych w ramach tworzenia opracowania siedliskowego i fitosocjologicznego dla Nadleśnictwa Świebodzin wg. stanu na dzień 01.01.2024 r.

Przedstawicielami rzadko spotykanych gatunków ze świata flory zlokalizowanych na terenie Nadleśnictwa są m.in.: buławnik czerwony (*Cephalanthera rubra*); listera jajowata (*Listera ovata*); nasięźrzał pospolity (*Ophioglossum vulgatum*).

Wykaz gatunków roślin, grzybów i porostów występujących lub zaobserwowanych na gruntach Nadleśnictwa Świebodzin

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska
1	<i>Actaea spicata</i>	Czerniec gronkowy
2	<i>Andromeda polifolia</i>	Modrzewnica zwyczajna
3	<i>Anomodon attenuatus</i>	Zwiślik maczugowaty
4	<i>Aulacomnium palustre</i>	Próchniczek błotny
5	<i>Calliergonella cuspidata</i>	Mokradłoszka zaostrowana
6	<i>Carex limosa</i>	Turzyca bagienna
7	<i>Carlina acaulis</i>	Dziewięciśli bezłodygowy
8	<i>Cephalanthera rubra</i>	Buławnik czerwony
9	<i>Cetraria islandica</i>	Płucnica islandzka
10	<i>Cladonia rangiferina</i>	Chrobotek reniferowy
11	<i>Cladopodiella fluitans</i>	Bagniczka pływająca
12	<i>Climacium dendroides</i>	drabik drzewkowaty
13	<i>Dactylorhiza majalis</i>	Kukułka szerokolistna
14	<i>Dicranum polysetum</i>	Widłoząb kędzierzawy
15	<i>Dicranum scoparium</i>	Widłoząb miotlasty
16	<i>Dicranum viride</i>	Widłoząb zielony
17	<i>Diphasiastrum complanatum</i>	Widlicz spłaszczony
18	<i>Drosera rotundifolia</i>	Rosiczka okrągłolistna
19	<i>Eriophorum vaginatum</i>	Welnianka pochwowata
20	<i>Eurhynchium striatum</i>	Dzióbekowiec rozwarty
21	<i>Festuca altissima</i>	Kostrzewa leśna
22	<i>Frullania dilatata</i>	Miedzik płaski
23	<i>Galium sylvaticum</i>	Przytulnia leśna
24	<i>Helichrysum arenarium</i>	Kocanki piaskowe
25	<i>Hepatica nobilis</i>	Przylaszczka pospolita
26	<i>Hericium coralloides</i>	Soplówka bukowa

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska
27	<i>Hericium erinaceum</i>	Soplówka jeżowata
28	<i>Homalia trichomanoides</i>	Gładysz paprociowaty
29	<i>Hylocomium splendens</i>	Gajnik lśniący
30	<i>Lathyrus montanus</i>	Groszek skrzydlasty
31	<i>Ledum palustre</i>	Bagno zwyczajne
32	<i>Leucobryum glaucum</i>	Bielistka siwa
33	<i>Listera ovata</i>	Listera jajowata
34	<i>Lycopodium annotinum</i>	Widłak jałowcowaty
35	<i>Lycopodium clavatum</i>	Widłak goździsty
36	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Bobrek trójlistkowy
37	<i>Neottia nidus-avis</i>	Gnieźnik leśny
38	<i>Ophioglossum vulgatum</i>	Nasięźrzał pospolity
39	<i>Oxycoccus palustris</i>	Żurawina błotna
40	<i>Platanthera bifolia</i>	Podkolan biały
41	<i>Pleurozium schreberi</i>	Rokietnik pospolity
42	<i>Polytrichum commune</i>	Płonnik pospolity
43	<i>Polytrichum strictum</i>	Płonnik cienki
44	<i>Primula veris</i>	Pierwiosnka lekarska
45	<i>Pseudoscleropodium purum</i>	Brodawkowiec czysty
46	<i>Ptilidium ciliare</i>	Rzęsiak pospolity
47	<i>Ranunculus lingua</i>	Jaskier wielki
48	<i>Rhynchospora alba</i>	Przygielka biała
49	<i>Rhytidadelphus squarrosus</i>	Fałdownik nastroszony
50	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Bagnica torfowa
51	<i>Sorbus intermedia</i>	Jarząb szwedzki
52	<i>Sorbus torminalis</i>	Jarząb brekinia
53	<i>Sphagnum angustifolium</i>	Torfowiec wąskolistny
54	<i>Sphagnum cuspidatum</i>	Torfowiec spiczastolistny
55	<i>Sphagnum fallax</i>	Torfowiec kończysty
56	<i>Sphagnum fimbriatum</i>	Torfowiec frędzlowany
57	<i>Sphagnum magellanicum</i>	Torfowiec magellański
58	<i>Sphagnum palustre</i>	Torfowiec błotny
59	<i>Sphagnum riparium</i>	Torfowiec okazały
60	<i>Sphagnum squarrosum</i>	Torfowiec nastroszony
61	<i>Stellaria uliginosa</i>	Gwiazdnica bagienna
62	<i>Taxus baccata</i>	Cis pospolity
63	<i>Thuidium tamariscinum</i>	Tujowiec tamaryszkowaty
64	<i>Ulota crispa</i>	Nastroszek kędzierzawy
65	<i>Utricularia vulgaris</i>	Pływacz zwyczajny
66	<i>Valeriana dioica</i>	Kozłek dwupienny
67	<i>Veronica montana</i>	Przetacznik górski
68	<i>Vicia sylvatica</i>	Wyka leśna

Ochrona gatunkowa zwierząt

Określając listę gatunków zwierząt (bezkręgowców i kręgowców) chronionych, zagrożonych i ginących wykorzystano materiały oraz dane uzyskane podczas terenowych i kameralnych prac urzędniowych (BULiGL Oddz. Gorzów Wielkopolski, lata 2016-2017), oraz oparto się na: Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Świebodzin na lata 2008-2017 oraz aktualnej waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa. Wykorzystano ponadto informacje zawarte w monografii Parku Krajobrazowego „Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie oraz dokumentacji na temat rezerwatów przyrody i w Planach zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 zlokalizowanych w granicach Nadleśnictwa.

Wykaz gatunków zwierząt występujących lub zaobserwowanych na gruntach Nadleśnictwa Świebodzin

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska
1	<i>Hirudo medicinalis</i>	Pijawka lekarska
2	<i>Lucanus cervus</i>	Jelonek rogacz
3	<i>Cerambyx scopolii</i>	Kozioróg bukowiec
4	<i>Formica polyctena</i>	Mrówka ćmawa
5	<i>Formica rufa</i>	Mrówka rudnica
6	<i>Cerambyx cerdo</i>	Kozioróg dębosz
7	<i>Lycaena dispar</i>	Czerwończyk nieparek
8	<i>Carabus coriaceus</i>	Biegacz skórzasty
9	<i>Carabus intricatus</i>	Biegacz pomarszczony
10	<i>Cobitis taenia</i>	Koza pospolita
11	<i>Misgurnus fossilis</i>	Piskorz
12	<i>Rhodeus amarus</i>	Różanka
13	<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny
14	<i>Rana lessonae</i>	Żaba jeziorkowa
15	<i>Rana esculenta</i>	Żaba wodna
16	<i>Rana temporaria</i>	Żaba trawna
17	<i>Rana ridibunda</i>	Żaba śmieszka
18	<i>Rana arvalis</i>	Żaba moczarowa
19	<i>Hyla arborea</i>	Rzekotka drzewna
20	<i>Pelobates fuscus</i>	Grzebiuszka ziemna
21	<i>Bufo bufo</i>	Ropucha szara
22	<i>Epidalea calamita</i>	Ropucha paskówka
23	<i>Pseudepidalea viridis</i>	Ropucha zielona
24	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Traszka zwyczajna
25	<i>Triturus cristatus</i>	Traszka grzebieniasta
26	<i>Lacerta vivipara</i>	Jaszczurka żyworodna
27	<i>Lacerta agilis</i>	Jaszczurka zwinka
28	<i>Natrix natrix</i>	Zaskroniec zwyczajny
29	<i>Anguis fragilis</i>	Padalec zwyczajny
30	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Trzciniak
31	<i>Bucephala clangula</i>	Gągoł
32	<i>Circus aeruginosus</i>	Błotniak stawowy
33	<i>Cygnus olor</i>	Łabędź niemy
34	<i>Cygnus cygnus</i>	Łabędź krzykliwy
35	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska
36	<i>Grus grus</i>	Żuraw
37	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik
38	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek
39	<i>Lullula arborea</i>	Lerka
40	<i>Milvus milvus</i>	Kania ruda
41	<i>Podiceps cristatus</i>	Perkoz dwuczuby
42	<i>Tyto alba</i>	Płomykówka
43	<i>Botaurus stellaris</i>	Bąk
44	<i>Asio otus</i>	Uszatka
45	<i>Streptopelia decaocto</i>	Sierpówka
46	<i>Falco tinunculus</i>	Pustułka
47	<i>Anas clypeata</i>	Płaskonos
48	<i>Podiceps ruficollis</i>	Perkozek
49	<i>Podiceps grisegena</i>	Perkoz rdzawoszyi
50	<i>Larus ridibundus</i>	Mewa śmieszka
51	<i>Larus canus</i>	Mewa siwa
52	<i>Sylvia nisoria</i>	Jarzębatka
53	<i>Picus viridis</i>	Dzięcioł zielony
54	<i>Crex crex</i>	Derkacz
55	<i>Vanellus vanellus</i>	Czajka
56	<i>Circus circus</i>	Błotniak zbożowy 1
57	<i>Pernis apivorus</i>	Trzmiełojad
58	<i>Locustella naevia</i>	Świerszczak
59	<i>Galinula chloropus</i>	Kokoszka wodna
60	<i>Accipiter gentilis</i>	Jastrząb
61	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Grubodziób
62	<i>Turdus merula</i>	Kos
63	<i>Cuculus canorus</i>	Kukułka
64	<i>Strix aluco</i>	Puszczyk
65	<i>Gallinago gallinago</i>	Kszyk
66	<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały
67	<i>Remiz pendulinus</i>	Remiz
68	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek
69	<i>Fringilla coelebs</i>	Zięba
70	<i>Accipiter nisus</i>	Krogulec
71	<i>Buteo buteo</i>	Myszołów
72	<i>Dendrocopos major</i>	Dzięcioł duży
73	<i>Dendrocopos medius</i>	Dzięcioł średni
74	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Strzyżyk
75	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Lelek
76	<i>Erithacus rubecula</i>	Rudzik
77	<i>Turdus philomelos</i>	Śpiewak
78	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kapturka
79	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Świstunka leśna
80	<i>Phylloscopus collybita</i>	Pierwiosnek
81	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Piecuszek
82	<i>Regulus regulus</i>	Mysikrólik

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska
83	<i>Regulus ignicapilla</i>	Zniczek
84	<i>Lophophanes cristatus</i>	Czubatka
85	<i>Periparus ater</i>	Sosnowka
86	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Modraszka
87	<i>Parus major</i>	Bogatka
88	<i>Sitta europaea</i>	Kowalik
89	<i>Certhia familiaris</i>	Pelzacz leśny
90	<i>Certhia brachydactyla</i>	Pelzacz ogrodowy
91	<i>Oriolus oriolus</i>	Wilga
92	<i>Garrulus glandarius</i>	Sójka
93	<i>Corvus corax</i>	Kruk
94	<i>Sturnus vulgaris</i>	Szpak
95	<i>Corvus monedula</i>	Kawka
96	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Gil
97	<i>Columba oenas</i>	Siniak
98	<i>Aquila pomarina</i>	Orlik krzykliwy
99	<i>Milvus migrans</i>	Kania czarna
100	<i>Streptopelia turtur</i>	Turkawka
101	<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny
102	<i>Sylvia curruca</i>	Piegża
103	<i>Tringa ochropus</i>	Samotnik
104	<i>Sylvia nisoria</i>	Jarzębatka
105	<i>Athene noctua</i>	Pójdźka
106	<i>Ardea cinerea</i>	Czapla siwa
107	<i>Podiceps nigricollis</i>	Zausznik
108	<i>Melanitta fusca</i>	Uhła
109	<i>Ficedula parva</i>	Muchołówka mała
110	<i>Jynx torquilla</i>	Krętogłów
111	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Kormoran
112	<i>Dendrocopos minor</i>	Dzięciołek
113	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kapturka
114	<i>Turdus philomelos</i>	Śpiewak
115	<i>Turdus iliacus</i>	Drożdżik
116	<i>Turdus viscivorus</i>	Paszkot
117	<i>Pandion haliaetus</i>	Rybołów
118	<i>Mergus serraor</i>	Szlachar
119	<i>Castor fiber</i>	Bóbr europejski
120	<i>Lutra lutra</i>	Wydra
121	<i>Mustela erminea</i>	Gronostaj
122	<i>Mustela nivalis</i>	Łasica
123	<i>Myotis bechsteinii</i>	Nocek Bechsteina
124	<i>Myotis dasycneme</i>	Nocek łydkowłosy
125	<i>Myotis myotis</i>	Nocek duży
126	<i>Barbastella barbastellus</i>	Mopek zachodni
127	<i>Sorex araneus</i>	Ryjówka aksamitna
128	<i>Sorex minutus</i>	Ryjówka malutka
129	<i>Sciurus vulgaris</i>	Wiewiórka

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska
130	<i>Erinaceus europaeus</i>	Jeż zachodni
131	<i>Plecotus auritus</i>	Gacek brunatny
132	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	Karlik drobny
133	<i>Eptesicus serotinus</i>	Mroczek późny
134	<i>Myotis daubentonii</i>	Nocek rudy
135	<i>Myotis nattereri</i>	Nocek Natterera
136	<i>Myotis mystacinus</i>	Nocek wąsatek

9. Inne formy ochrony przyrody funkcjonujące w PGL LP

Obszary cenne przyrodniczo

Według stanu na 24.03.2026 r. na terenie Nadleśnictwa Świebodzin powierzchnia OCP1, tj. obszarów wyłączonych gospodarki leśnej wynosi **1667 ha**. Powierzchnia OCP2, tj. obszarów w których pozyskanie drewna jest możliwe w sposób zmodyfikowany wynosi **1604 ha**.

Obszary te będą podlegały weryfikacji w trakcie prac urzędniowych.

Ekosystemy referencyjne

Dyrektor RDLP w Zielonej Górze Decyzją nr 121 z dnia 31.12.2018 roku dokonał zmiany Decyzji nr 8 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z dnia 24.01.2018 roku ustalającej ekosystemy referencyjne w Nadleśnictwie Świebodzin. Na podstawie ww. decyzji ustalono ekosystemy referencyjne o łącznej powierzchni **1310,01 ha**.

Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF)

Dyrektor RDLP w Zielonej Górze Decyzją nr 103 z dnia 5.10.2018 roku (zn.spr.: ZP.0152.2.2022) wyznaczył lasy o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF). Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin ich powierzchnia wynosi **3 799,23 ha**.

W roku 2026, zgodnie z wymogami FSC i aktualnymi kryteriami nastąpi weryfikacja obszarów, które staną się obszarami HCV.

10. Propozycje nowych form ochrony przyrody

Propozycje nowych form ochrony przyrody w Nadleśnictwie Świebodzin

Lp.	Forma ochrony przyrody	Gmina leśnictwo	Oddz.	Powierzchnia [ha]	Przedmiot ochrony
1	Powierzchniowy pomnik przyrody „Dziewięcisił bezłodygowy”	Świebodzin Myszęcín	319 i	0,10	Stanowisko dziewięcisiłu bezłodygowego (<i>Carlina acaulis</i>)

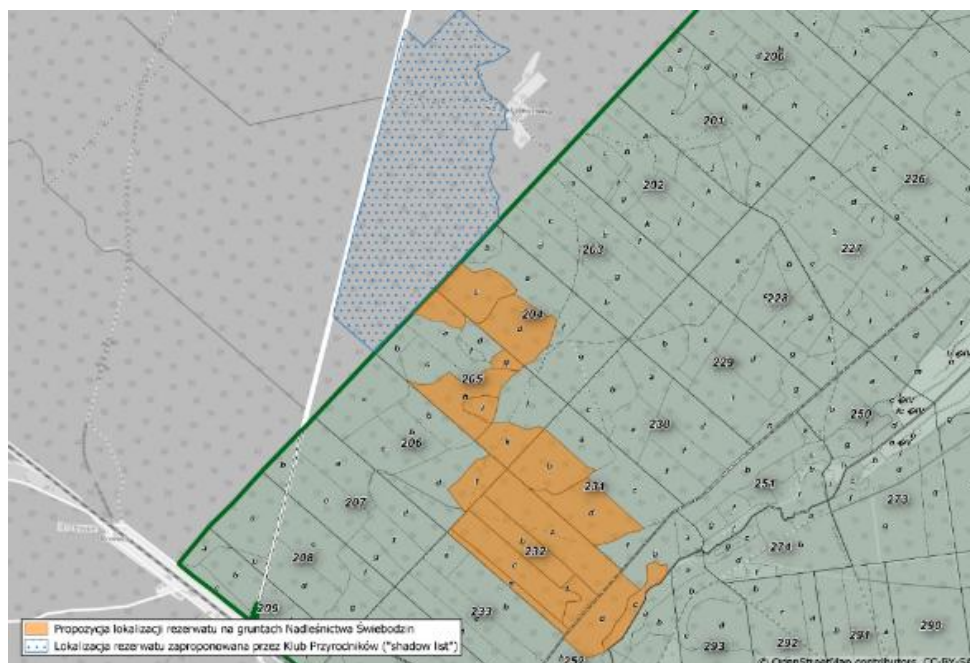
Lp.	Forma ochrony przyrody	Gmina leśnictwo	Oddz.	Powierzchnia [ha]	Przedmiot ochrony
2	Rezerwat przyrody Stara Dąbrowa w Korytach	Torzym Toporów	204 c, d; 205 a, g, h, i, k; 206 f; 231 b, d; 232 a, b, c, d, f; 252 c, d	71,41	Kompleks kwaśnych dąbrów w wieku ponad 200 lat. W drzewostanie dominują dąb bezszypułkowy (<i>Quercus petraeae</i>), z udziałem sosny (<i>Pinus sylvestris</i>) i buka (<i>Fagus sylvatica</i>).

Lokalizacja proponowanego powierzchniowego pomnika przyrody „Dziewięciśił bezłodygowy”

Powierzchniowy pomnik przyrody „Dziewięciśił bezłodygowy” utworzony na podstawie Decyzji nr 53/70/WRN w Zielonej Górze z dnia 28 grudnia 1970 roku. Stanowisko podlega ochronie czynnej w celu zachowania rzadko występującej na nim rośliny z rodziny złożone - dziewięciśił bezłodygowy (*Carlina acaulis*) jest objęty ochroną częściową. Brak jest ogłoszonego aktu prawnego. Wymagane jest wznowienie procedury uznania za pomnik przyrody.

Lokalizacja proponowanego rezerwatu przyrody „Stara Dąbrowa w Korytach”

Propozycja powiększenia istniejących form ochrony przyrody

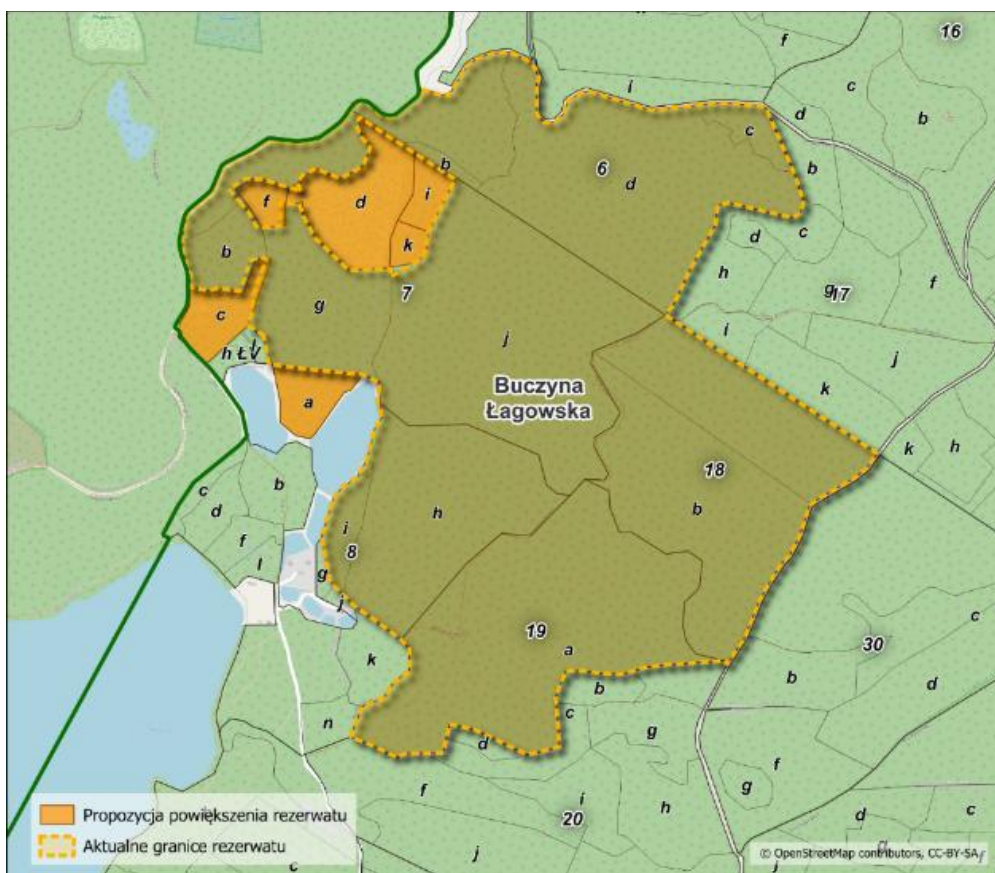
Propozycje powiększenia istniejących form ochrony przyrody w Nadleśnictwie Świebodzin

Lp.	Forma ochrony przyrody	Pow. aktualna [ha]	Pow. po powiększeniu [ha]	Różnica [ha]	Przedmiot ochrony	Krótki opis, uzasadnienie powołania
1	Rezerwat przyrody Dębowy Ostrów	1,84	7,70	5,86	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu dębowego o charakterze naturalnym.	Powiększenie rezerwatu o 5,86 ha, o sąsiadujące bagna oraz fragmenty drzewostanu Olsu Jesionowego
2	Rezerwat przyrody Buczyna Łagowska	115,86	126,41	10,55	Zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu lasu bukowego na krańcu jego naturalnego zasięgu, z domieszką innych gatunków drzew.	Włączenie do istniejącego rezerwatu zbiornika wodnego z szuwarem trzcinowym, stanowiącego enklawę w jego granicach oraz drzewostan Lasu świeżego z podrostem bukowym, o łącznej powierzchni 10,55 ha

Mapa propozycja rozszerzenia granic rezerwatu „Dębowy Ostrów”

Mapa propozycja rozszerzenia granic rezerwatu „Buczyna Łagowska”

e) Zabezpieczenie przeciwpożarowe w lasach

Nadleśnictwo Świebodzin podczas ostatniej rewizji PUL zostało zaliczone do I - najwyższej kategorii zagrożenia pożarowego lasów. Plan ochrony przeciwpożarowej w nowym projekcie Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Świebodzin na lata 2028-2037 zostanie opracowany zgodnie z:

- Instrukcją Urządzania Lasu będącej załącznikiem do Zarządzenia nr 116 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 grudnia 2023 r., obowiązującego w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych od 1 stycznia 2024 r.,
- Instrukcją Ochrony przeciwpożarowej lasu, wprowadzoną Zarządzeniem nr 81 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 23.12.2019 r.,
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów,
- Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

Nadleśnictwo Świebodzin planuje modernizację 5 punktów czerpania wody na terenie leśnictw: Myszęcin – 1 szt., Międzylesie – 2 szt. i Niedźwiedź – 2 szt. Poczynione kroki inwestycyjne mają na celu wypełnienie wymogów instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu, tj. zapewnienie ciągłej dostępności do wody oraz zapewnienie odpowiedniego zasobu wody do celów gaśniczych.

Stwierdza się, że sieć dróg leśnych stanowiących dojazdy pożarowe w połączeniu z gruntowymi drogami publicznymi wymaga uzupełnienia celem dostosowania do wymogów wskazanych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 22.03.2006 r., tj. 750 metrów od dowolnego punktu położonego w lesie do najbliższej drogi wykorzystywanej jako dojazd pożarowy. Lokalizacje dojazdów pożarowych, które miałyby zapewnić wyżej wymienione parametry dostępu szczegółowo określono w opracowaniu docelowej sieci dróg, którym dysponuje Nadleśnictwo Świebodzin. Priorytetem na najbliższe dziesięciolecie, oprócz uzupełnienia sieci dojazdów pożarowych w leśnictwach Niedźwiedź i Jordanowo, jest sukcesywne poprawianie stanu i jakości istniejących dróg pożarowych, również przy współpracy z lokalnym samorządem. Pasy przeciwpożarowe uznane przez Nadleśnictwo za konieczne do utrzymania będą przedstawione w formie stosownego wykazu wraz z podaniem ich rozmiaru oraz lokalizacji w formie załącznika mapowego. Wszystkie elementy infrastruktury leśnej zostaną uzgodnione z Nadleśnictwem.

Plan z mapami przeglądowymi ochrony przeciwpożarowej w skali 1:25 000, po zaopiniowaniu przez Komendantów Powiatowych Państwowej Straży Pożarnej i w uzgodnieniu z Wydziałem Obronności i Ochrony Mienia RDLP w Zielonej Górze zostanie przedłożony do uzgodnienia Komendantowi Wojewódzkiemu PSP w Gorzowie Wlkp.

- W Nadleśnictwie utrzymywana jest sieć dojazdów pożarowych o łącznej długości ponad **82 km**. Drogi te są regularnie konserwowane i remontowane, aby zapewnić sprawny i bezpieczny dojazd służb ratowniczych, zwłaszcza jednostek straży pożarnej, w przypadku wystąpienia zagrożeń pożarowych na terenie lasu.

- Nadleśnictwo posiada 3 wieże obserwacyjne, które mają za zadanie wczesne wykrycie pożaru oraz jak najszybsze zawiadomienie o jego powstaniu.

Szczegóły odnośnie procedury sporządzania i zatwierdzania części PUL dotyczącej ochrony przeciwpożarowej zawarte są w „Ramowych wytycznych w zakresie procedur tworzenia i uzgadniania projektu PUL w części dotyczącej ochrony przeciwpożarowej” z września 2014 r.

Mapa przeglądowa ochrony przeciwpożarowej dla nadleśnictwa – oprócz wymagań oraz szczegółów określonych dla map przeglądowych w „Instrukcji technicznej sporządzania wydruków map leśnych”, stanowiącej część III „Instrukcji urządzania lasu” – będzie zawierać podstawowe informacje z zakresu ochrony przeciwpożarowej, istotne dla nadleśnictwa, według wykazu przygotowanego przez właściwe komórki organizacyjne RDLP odpowiedzialne za ochronę przeciwpożarową.

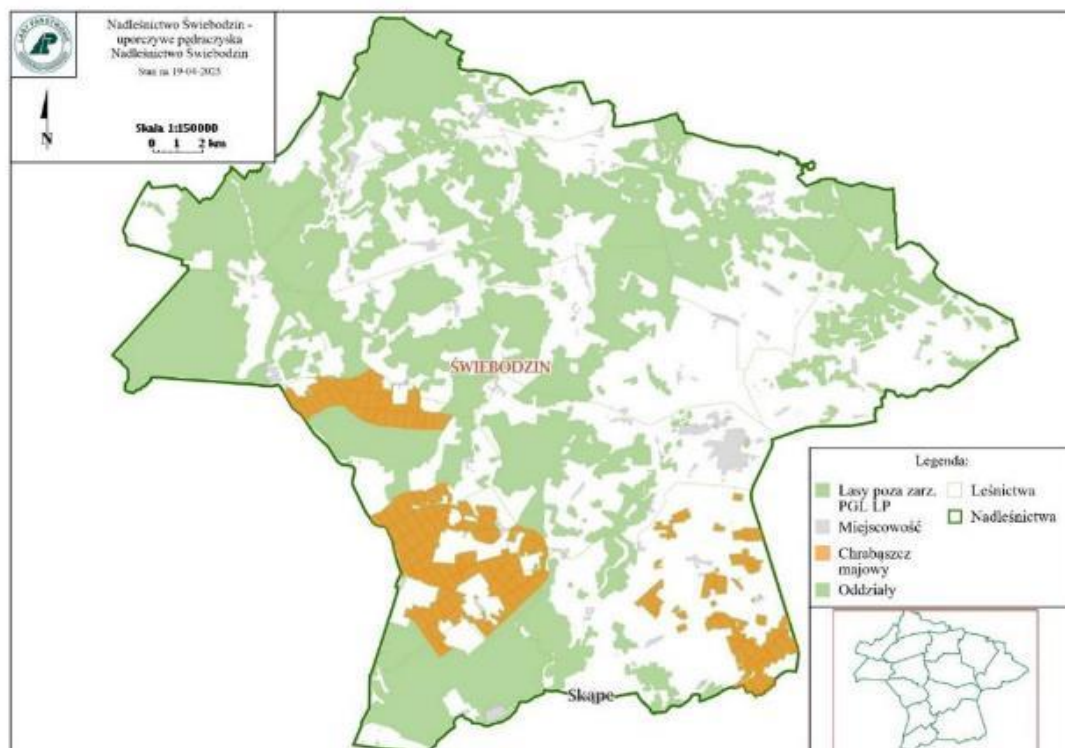
f) Określenie potrzeb wskazywania obszarów zagrożonych uszkodzeniami: na gruntach porolnych, powodowanych przez zwierzynę łowną, owady, grzyby, jemiolę, bobry, przemysł itp.

Uporczywe pędraczyska

Na podstawie Decyzji nr 13 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z dnia 20.02.2007 r. (zn. spr.: ZZ-O-7201-1/07) na terenie Nadleśnictwa Świebodzin ustalono powierzchnie zagrożone występowaniem szkód od pędraków – określanych jako „stałe uporczywe pędraczyska”:

- Obręb leśny: Ołobok, leśnictwa Niedźwiedź, Ołobok, Międzylesie, oddz: 1-3, 5-21, 23-31, 84-91, 95-106, 112-116, 122-129, 135-142, 150-160, 167-171, 179-184, 194-199, 209-215, 309-310, 327-337, 343-363 – o łącznej powierzchni **3127,71 ha**.

Lokalizacja „uporczywych pędraczysk” w Nadleśnictwie Świebódzin

Nadleśnictwo jest w trakcie weryfikacji uporczywych pędraczysk w Leśnictwach Lubrza, Staropole i Krzczkowo.

Na terenie Nadleśnictwa Świebódzin w ostatnich latach przeprowadzono wielkoobszarowe zabiegi ochronne w kierunku zwalczania imago chrabąszcza majowego odpowiednio:

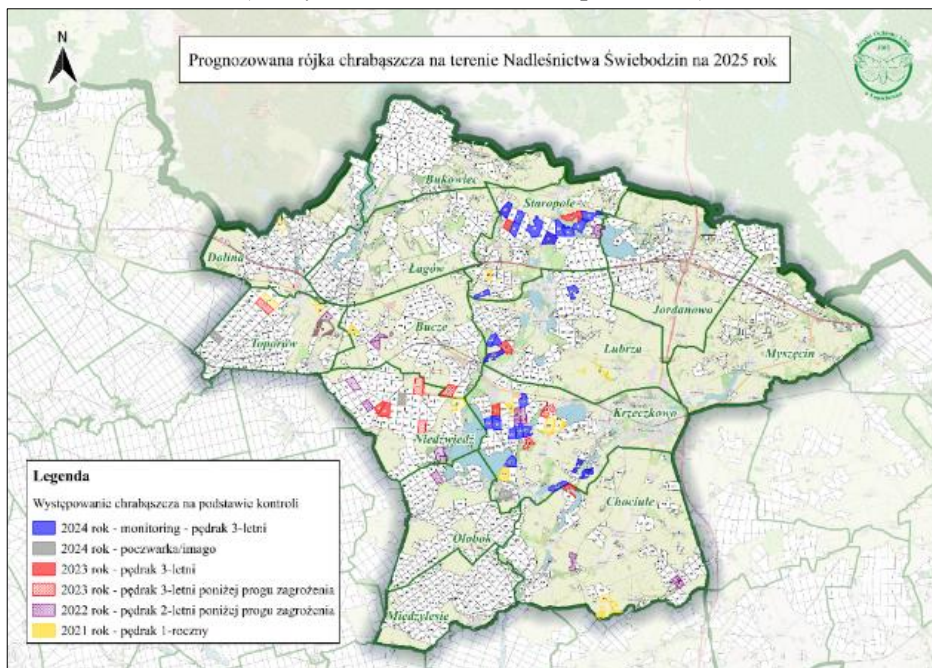
Zabiegi zwalczania chrabąszcza majowego na terenie Nadleśnictwa Świebódzin

Gatunek owada	Rok zabiegu	ŚOR	Rodzaj zabiegu	Nr pola zabiegowego	Powierzchnia zakwalifikowana do zabiegu (HA)	
Chrabąszcz majowy (<i>Melolontha melolontha</i>)	2021	Mospilan 20 SP	Naziemny	I Niedźwiedź	47,30	
				II Bucze	53,08	
				III Krzczkowo	49,62	
			RAZEM NAZIEMNY:			
Chrabąszcz majowy (<i>Melolontha melolontha</i>)	2022	Mospilan 20 SP	Samolotowy	14-11 1	471,00	
				14-11 2	127,00	
				14-11 3	255,00	
				14-11 4	208,00	
		RAZEM SAMOLOTOWY:				1061,00
		Mospilan 20 SP	Naziemny	I Bucze	11,44	
				II Krzczkowo	61,25	
				III Niedźwiedź	10,46	
				IV Dolina	124,25	
V Chociule	17,60					
RAZEM NAZIEMNY:				225,00		
Chrabąszcz majowy	2025	Mospilan 20 SP	Naziemny	I	21,00	
				II	21,00	

Gatunek owada	Rok zabiegu	ŚOR	Rodzaj zabiegu	Nr pola zabiegowego	Powierzchnia zakwalifikowana do zabiegu (HA)			
<i>Melolontha melolontha</i>				III	8,38			
				IV	28,65			
				V	22,00			
				VI	8,90			
				VII	60,07			
				RAZEM NAZIEMNY:				170,00
				Mospilan 20 SP	Samolotowy	I	861,18	
						II	270,11	
				RAZEM SAMOLOTOWY:				1131,29
				Los Ovados 200 SE	Doświadczalny samolotowy	I	151,50	
RAZEM DOŚWIADCZALNY:						151,50		

Nadleśnictwo Świebodzin z uwagi na duże zagrożenie od pędraków, działając zapobiegawczo, w dniu 10.03.2021 r. (po zaopiniowaniu przez ZOL) wprowadziło do stosowania „Program hodowlano-ochronny na lata 2021-2030 w zakresie ograniczania szkód od pędraków w obszarze uporczywych pędraczysk w Nadleśnictwie Świebodzin” (Zn. spr.: ZGO.7101.2.2021). Ze względu na historycznie występujące szkody od pędraków w uprawach leśnych oraz wykonywane zabiegi ograniczania populacji chrabąszcza w latach: 2021 i 2022, stwierdzono potrzebę weryfikacji obszaru uznanego za uporczywe pędraczysko i rozszerzenie go o oddziały spełniające kryteria pędraczysk. Wykonawca wyznaczy obszary szkód powodowanych przez pędraki niezależnie od zasięgów uporczywych pędraczysk. Wskazując przyczynę uszkodzeń należy odnotować gatunek – chrabąszcz majowy.

Występowanie chrabąszcza majowego na terenie nadleśnictwa Świebodzin na podstawie wykonanych kontroli w latach 2021-2024 rok (P. Dyba, 2025 r., ZOL w Łopuchówku)

Dla części drzewostanów zlokalizowanych w obrębie uporczywych pędraczysk nie będą planowane wskazania gospodarcze związane z pracami odnowieniowymi (nie będzie to skutkowało włączeniem ich do gospodarstwa specjalnego). Decyzja dotycząca wskazówki będzie należała do taksatora po ocenie stanu zdrowotnego drzewostanu w terenie.

Wykonawca przygotowuje dedykowany UPO podrozdział z opisem oraz wykazem drzewostanów który zostanie umieszczony w elaboracie. Treść podrozdziału zostanie utworzona przy współpracy nadleśnictwa, wykonawcy oraz ZOL.

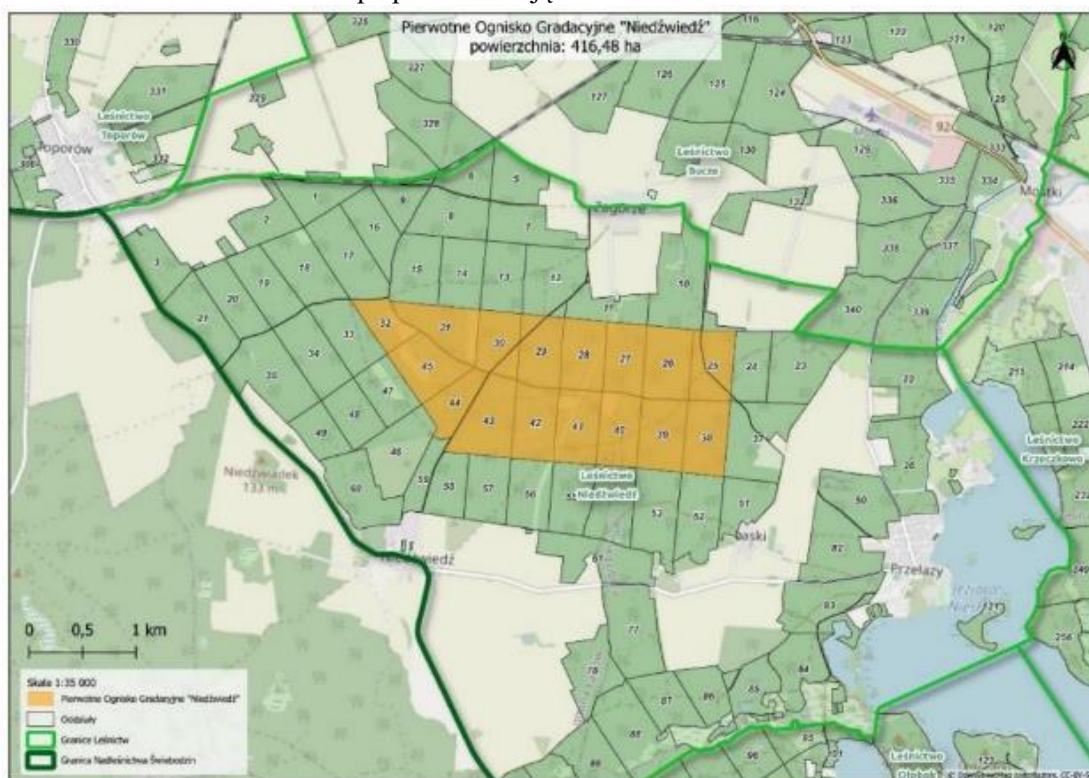
Pierwotne ogniska gradacyjne

Na podstawie Decyzji nr 18 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z dnia 03.03.2022 r. „w sprawie uznania niektórych drzewostanów za pierwotne ogniska gradacyjne, na podstawie wieloletnich obserwacji i rejestracji miejsc, w których najczęściej dochodziło do masowego pojawu foliofagów” (Zn. spr.: ZG.700.3.2022) na terenie Nadleśnictwa Świebodzin za Pierwotne Ogniska Gradacyjne w skrócie „POG”, zostały uznane dwa obszary położone na terenie obrębu leśnego Ołobok:

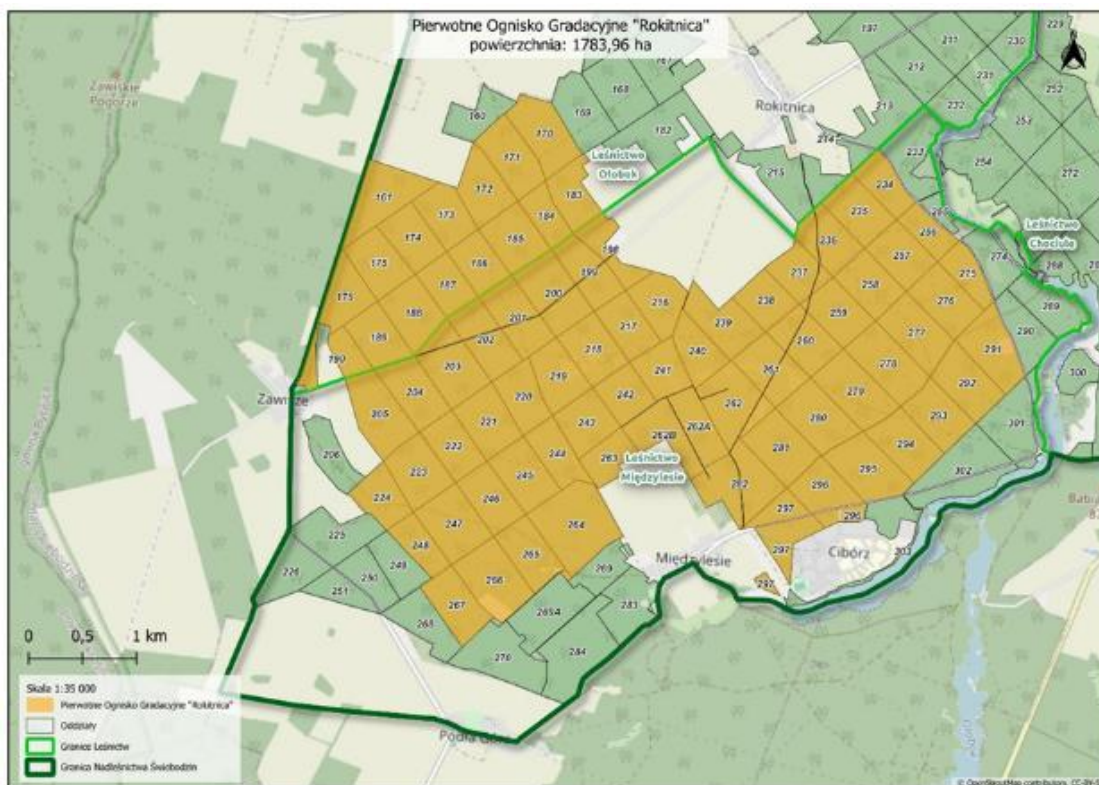
Pierwotne ogniska gradacyjne na terenie Nadleśnictwa Świebodzin

Lp.	Nazwa	Obręb leśny	Leśnictwa	Powierzchnia (ha)
1	POG Niedźwiedź	Ołobok	Niedźwiedź	416,48
2	POG Rokitnica		Ołobok, Międzylesie	1783,96
			Razem	2200,44

Mapa przedstawiająca POG Niedźwiedź

Mapa przedstawiająca POG Rokitnica

Nadleśnictwo Świebodzin w roku 2025 uzgodniło z Zespołem Ochrony Lasu oraz RDLP w Zielonej Górze „Zasady kompleksowego zagospodarowania drzewostanów w pierwotnych ogniskach gradacyjnych w Nadleśnictwie Świebodzin”. Program został przyjęty do stosowania w Nadleśnictwie Świebodzin decyzją nadleśniczego w roku 2025 (Zn. spr.: ZGO.7100.3.2025).

Podczas prac urzędniowych w celu określenia stanu sanitarnego lasu wykonawca zinwentaryzuje i opíše w kartach dokumentacji źródłowej wszystkie stwierdzone w taksowanych drzewostanach uszkodzenia, zgodnie z obowiązującymi instrukcjami ochrony lasu oraz urządzania lasu. Wszystkie dane zarejestrowane w trakcie prac taksacyjnych, jak również uzyskane z nadleśnictwa, w tym ogniska gradacyjne będą ujęte na mapie przeglądowej ochrony lasu, która będzie opracowana zgodnie z instrukcją urządzania lasu i omówiona w elaboracie.

Obszary wzmoczonego występowania Kornika Ostrożębnego

Z uwagi na rozproszony charakter występowania szkód obszary leśne Nadleśnictwa Świebodzin nie zostały ujęte w decyzji nr 70 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z dnia 02.09.2021 r. w sprawie ustanowienia Obszarów Wzmoczonego Występowania Kornika Ostrożębnego na terenie wybranych nadleśnictwa RDLP w Zielonej Górze.

Występowanie szkód od zwierzyny łownej

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin szkody wyrządzane przez zwierzynę płąwą w uprawach, młodnikach i drzewostanach stanowią istotny problem od wielu lat. Podejmowane działania zmierzające do ograniczenia uszkodzeń powodowanych przez jeleniowate, to głównie grodzenia i stosowanie repelentów do zabezpieczenia upraw i młodników. W ostatnich latach ilość szkód zmalała, na co wpływ miało wiele czynników m. in. wzrost presji gatunkowej wilka (*Canis lupus*) na wszystkie jeleniowate, przy istotnym spadku populacji dzików związanym z objęciem terenów Nadleśnictwa Świebodzin strefami występowania wirusa ASF (afrykańskiego pomoru świń).

Powierzchnia szkód od zwierzyny według fazy rozwojowej drzewostanów w latach 2018 - 2024 na terenie Nadleśnictwa Świebodzin (stan na dzień 2.05.2025 r.)

Rok wyst. szkody	Stadium rozwojowe drzewostanu									SUMA
	Uprawa			Młodnik			Drzewostan			
	Pow. szkód spowodowanych przez ssaki (ha)									
	11-30 %	31-60 %	>60 %	11-30 %	31-60 %	>60 %	11-30 %	31-60 %	>60 %	
2024	22,73	10,60	0,00	35,44	10,46	0,20	0,00	5,52	0,25	85,20
	21-40 %	>40 %	razem	21-40 %	>40 %	razem	>40 %	31-60 %	razem	
2023	15,85	6,04	21,89	15,71	0,20	15,91	0,00	0,00	0,00	37,80
2022	21,55	0,80	22,35	13,28	0,50	13,78	0,00	0,00	0,00	36,13
2021	22,20	14,17	36,37	59,57	6,89	66,46	3,14	0,00	3,14	105,97
2020	21,93	3,12	25,05	17,98	0,50	18,48	1,35	0,00	1,35	44,88
2019	17,52	3,17	20,69	27,77	6,40	34,17	0,25	0,50	0,75	55,61
2018	29,93	1,95	31,88	39,38	4,81	44,19	0,00	0,00	0,00	76,07

Obszary wzmożonego występowania szkód od jemioli

Występowanie jemioli na gatunkach drzew iglastych na terenie Nadleśnictwa Świebodzin, jej wpływ na stan sanitarny drzewostanów powyżej 20 roku życia oraz ich kondycję od kilku lat są obserwowane regularnie.

Powierzchnia ogólna zarejestrowanych uszkodzeń przez jemiolę w latach 2020 – 2024 na terenie Nadleśnictwa Świebodzin (stan na dzień 1.05.2025 r.)

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	Ogółem
Powierzchnia występowania (ha)	5,80	0,00	11,57	0,00	40,84	66,38

Wykaz powierzchni zarejestrowanych z uszkodzeniami przez jemiolę w latach 2020 – 2024 (stan na dzień 1.05.2025 r.)

Rok - powierzchnia występowania (ha)	Adres leśny	Powierzchnia całkowita	Powierzchnia uszkodzona	Stopień uszkodzenia
2024 r. 40,84 ha	14-11-3-15-228-a-00	5,20	3,20	2
	14-11-3-15-228-b-00	4,02	2,50	2
	14-11-3-15-248-i-00	2,55	2,55	1
	14-11-3-15-249-f-00	4,00	4,00	1

Rok - powierzchnia występowania (ha)	Adres leśny	Powierzchnia całkowita	Powierzchnia uszkodzona	Stopień uszkodzenia
	14-11-3-15-254-i-00	3,01	3,01	1
	14-11-3-15-336-f-00	4,18	4,00	1
	14-11-3-15-338-j-00	2,76	2,76	2
	14-11-3-15-340-g-00	1,78	1,78	3
	14-11-3-15-221-a-00	2,33	2,33	1
	14-11-3-15-221-b-00	6,23	4,35	1
	14-11-3-15-221-c-00	6,28	6,28	1
	Leśnictwo Krzeczkowo	42,34	36,76	-
	14-11-1-05-203-g-00	4,81	0,15	2
	14-11-1-05-233-c-00	5,93	0,10	1
	14-11-1-05-233-d-00	5,63	0,30	2
	Leśnictwo Toporów	16,37	0,55	-
	14-11-2-08-101-n-00	2,41	2,41	2
	14-11-2-08-106-n-00	1,12	1,12	1
	Leśnictwo Ołobok	3,53	3,53	-
2022 r. 11,57 ha	14-11-3-12-10-a-00	11,57	11,57	1
	Leśnictwo Jordanowo	11,57	11,57	-
2020 r. 5,80 ha	14-11-2-08-123-a-00	4,45	4,45	3
	14-11-2-08-123-a-99	1,35	1,35	3
	Leśnictwo Ołobok	5,80	5,80	-

Uszkodzenia spowodowane przez jemiolę w roku 2025 odnotowano na łącznej powierzchni 8,17 ha w obrębie leśnym Ołobok, Leśnictwie Ołobok (stan na dzień 1.05.2025 r.).

Na wniosek Nadleśnictwa Świebodzin w ramach pPUL zostanie przeprowadzona szczegółowa inwentaryzacja występowania jemioli wraz ze sporządzeniem wykazu wydzieli oraz podaniem planowanych wskazówek gospodarczych, wynikających ze stopnia uszkodzenia drzewostanu. Dodatkowo zostanie sporządzona warstwa LMN ze stopniami uszkodzeń i wyznaczeniem obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód.

Obszary występowania szkód powodowanych przez bobra europejskiego

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin szkody spowodowane przez bobry (*Castor fiber*) w ostatnich latach istotnie rosną i są rokrocznie rejestrowane. Duża ilość terenów na których aktualnie bytują bobry znajduje się w ekosystemach referencyjnych oraz obszarach cennych przyrodniczo i tym samym zostały wyłączone z prac gospodarczych.

Powierzchnia ogólna zarejestrowanych uszkodzeń przez bobry w latach 2019 – 2024 na terenie Nadleśnictwa Świebodzin (stan na dzień 1.05.2025 r.)

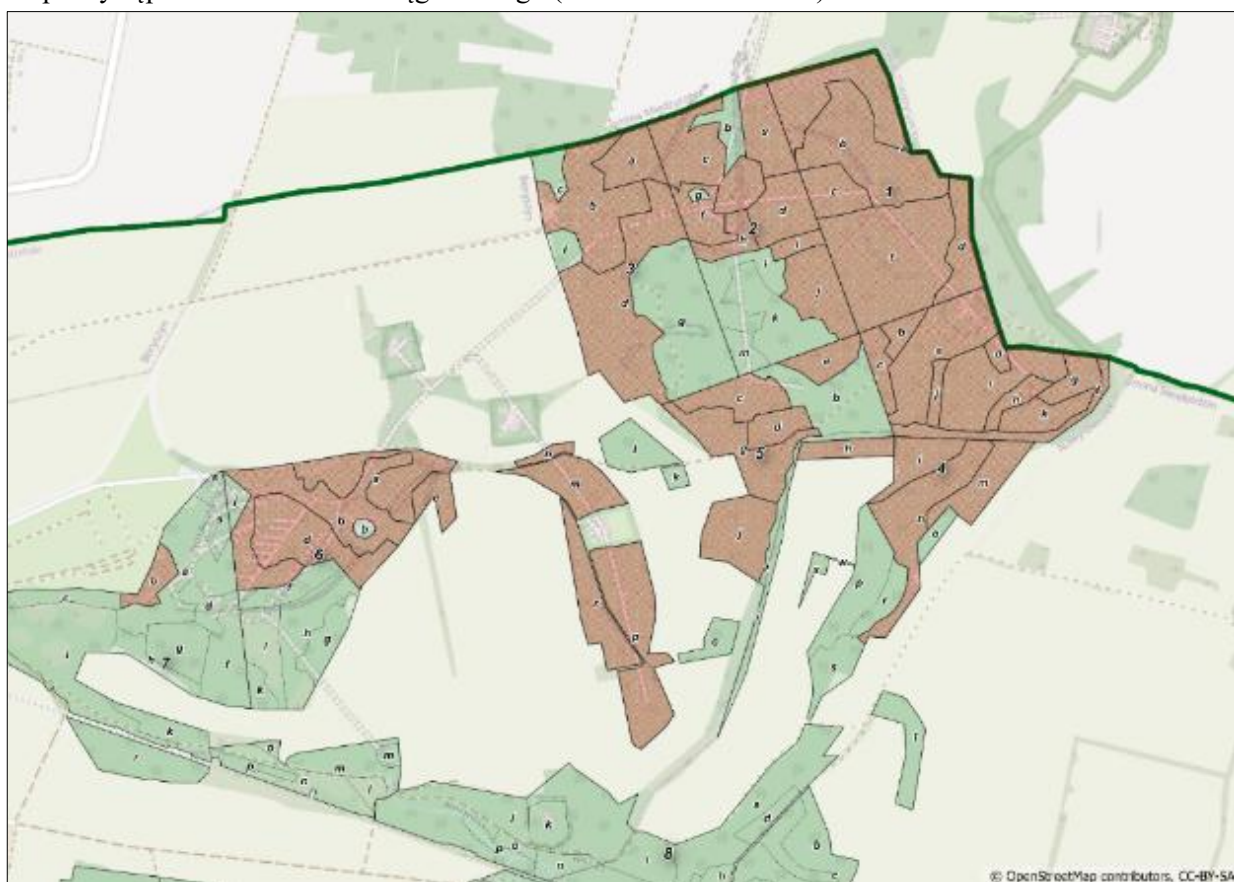
Rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Ogółem
Powierzchnia szkody (ha)	1,09	2,90	3,57	0,50	0,40	6,34	14,80

Nie zachodzi potrzeba rejestrowania szkód, których sprawcą jest bóbr.

g) Inne zagadnienia

W przypadku planowania działań gospodarczych w drzewostanach, na których stwierdzono obecność dławisza okrągłolistnego (*Celastrus orbiculatus*), w pracach urzędniowych zostanie zastosowane indywidualne podejście, uwzględniające specyfikę występowania tego gatunku. Dławisz okrągłolistny, jako silnie ekspansywne pnącze obcego pochodzenia, może stanowić poważne zagrożenie dla stabilności i rozwoju naturalnych ekosystemów leśnych, szczególnie w młodszych i zrehabilitowanych drzewostanach. Jego obecność wymaga dokładnej inwentaryzacji i dostosowania zabiegów gospodarczych – zwłaszcza cięć i działań odnowieniowych – tak, by ograniczyć jego dalsze rozprzestrzenianie się oraz minimalizować negatywny wpływ na trwałość lasu.

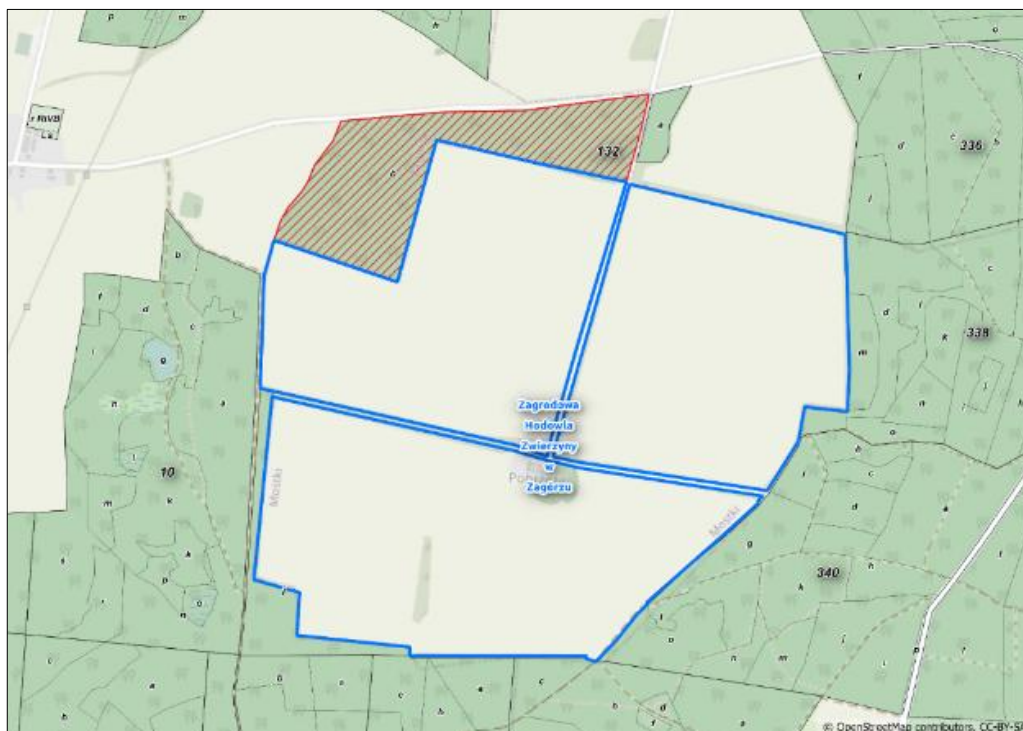
Mapa występowania dławisza okrągłolistnego (*Celastrus orbiculatus*)

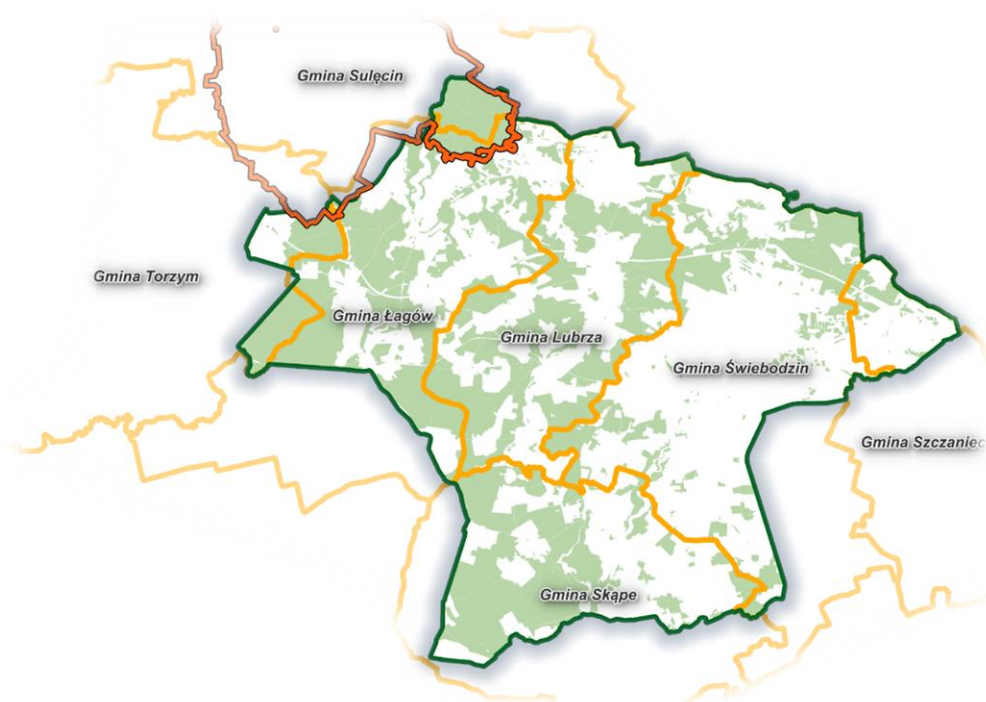
W przypadku gruntów pokopalnianych, które zostały poddane rekultywacji, konieczne jest indywidualne podejście do planowania zabiegów gospodarczych. Ze względu na zróżnicowane warunki siedliskowe, niejednorodną strukturę gleb, a także ograniczoną zdolność do naturalnej sukcesji leśnej, standardowe schematy zagospodarowania mogą okazać się niewystarczające lub nieefektywne.

W wydzieleniu 14-11-1-04-132-b, stanowiącym kwaterę VII Zagrodowej Hodowli Zwierzyny w Zagórzcu, nie należy planować zadań z zakresu użytkowania rębego ze względu na jego szczególne przeznaczenie.

Lokalizacja kwatery VII Zagrodowej Hodowli Zwierzyny

W północnym fragmencie nadleśnictwa zlokalizowana jest część poligonu wojskowego o powierzchni ok. 1383 ha.

Obszary o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności i potrzebie utworzenia gospodarstwa lasów oddziaływania społecznego.

Propozycja obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności została zaprezentowana przez nadleśniczego na Naradzie Urzędzeniowej. Podczas procesu wyznaczania ww. obszarów spłynęły do nadleśnictwa propozycje włączenia dodatkowych obszarów, część propozycji została uwzględniona. Ewentualne propozycje powstania obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności, które pojawią się na etapie prac ZLW, zostaną wzięte pod uwagę przy sporządzaniu nowego planu urządzenia lasu.

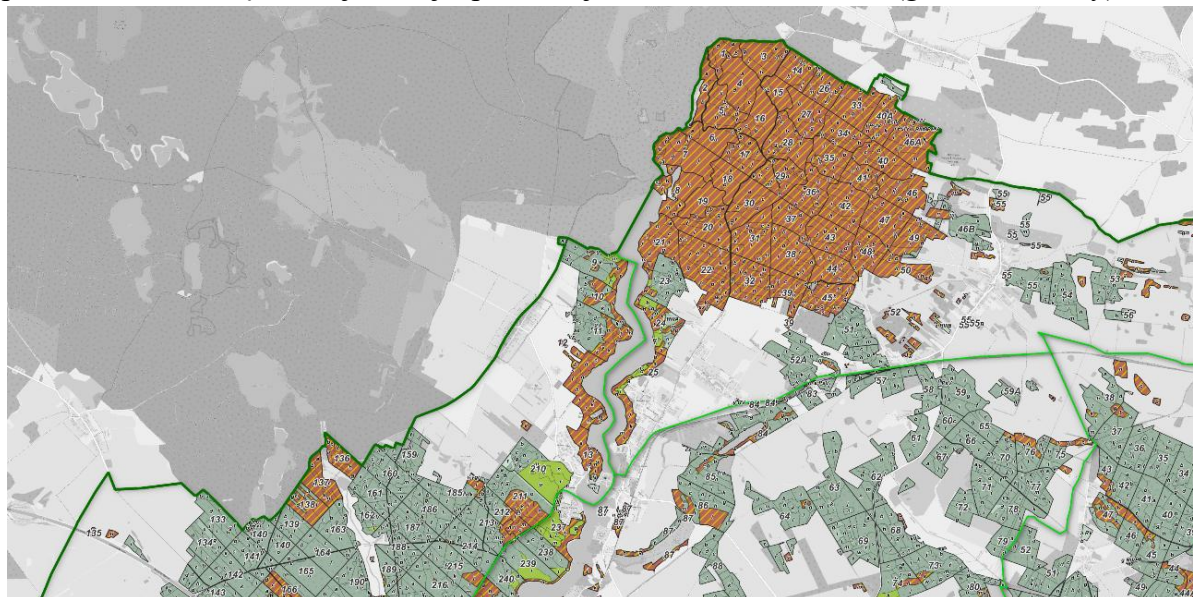
Wytypowane kompleksy leśne są obszarami mającymi istotne znaczenie dla lokalnej społeczności oraz są najczęściej odwiedzane przez społeczeństwo. Kompleksy te są również miejscem wydarzeń integrujących społeczeństwo.

Należy zaznaczyć, iż granice powyższych obszarów mogą ulec zmianie ze względu na prace i ustalenia prowadzone w ramach Zespołu Lokalnej Współpracy. Wykonawca przyjmie do projektu zapisy wypracowanych i zaakceptowanych rozwiązań. Nadleśnictwo zobowiązane jest do bieżącego przekazywania Wykonawcy protokołów ze spotkań i dokonanych uzgodnień z Zespołem Lokalnej Współpracy w toku prac urzędzeniowych.

Przewiduje się wyznaczenie jedynie strefy oddziaływania intensywnego.

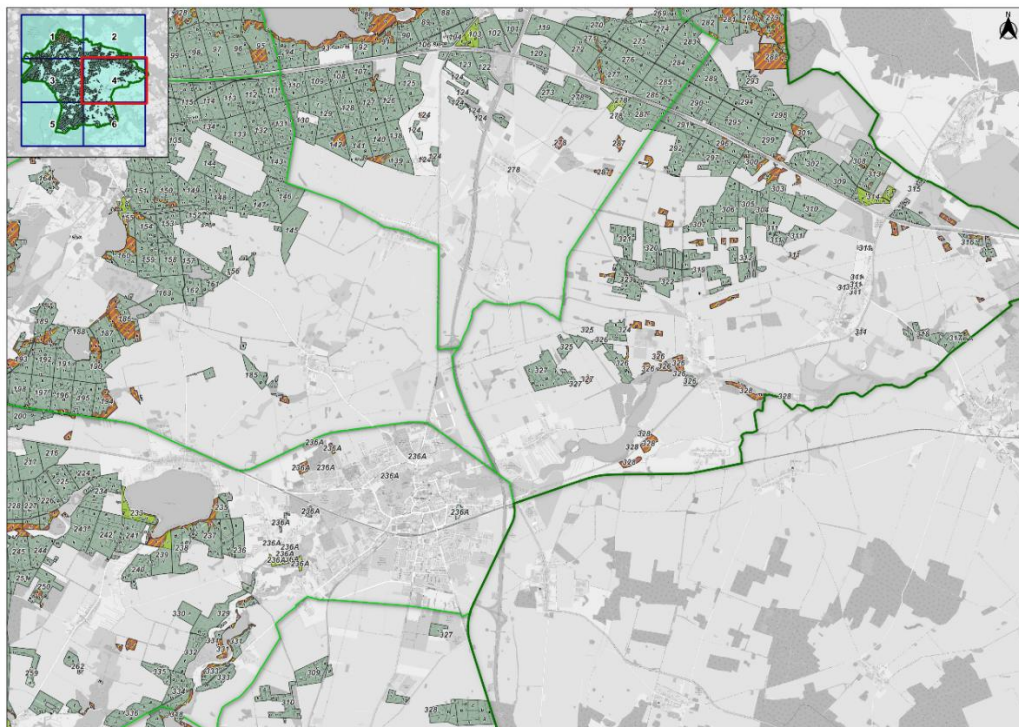
Wstępna propozycja ZLW przedstawiona na Naradzie Urzędzeniowej w zakresie wyznaczenia zasięgu Lasów o Zwiększonej Funkcji Społecznej (OS) obejmuje łączną powierzchnię 401,50 ha.

Mapa obszarów o zwiększonej funkcji społecznej – obszar nadleśnictwa (główne obszary):

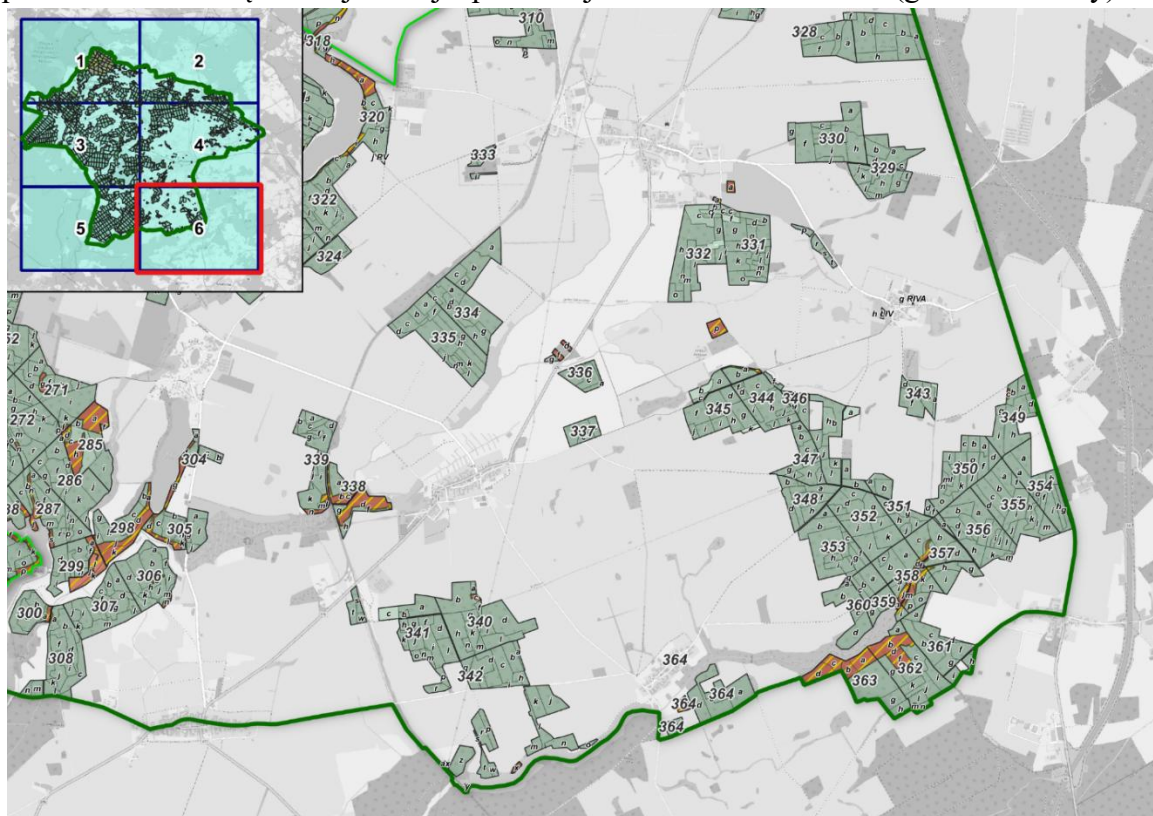
Mapa obszarów o zwiększonej funkcji społecznej – obszar nadleśnictwa (główne obszary):

Mapa obszarów o zwiększonej funkcji społecznej – obszar nadleśnictwa (główne obszary):

Mapa obszarów o zwiększonej funkcji społecznej – obszar nadleśnictwa (główne obszary):

1. Wystąpienie Kierownika ZOL zawierające informacje z zakresu ochrony lasu, w szczególności z odnotowanymi szkodami spowodowanymi przez czynniki biotyczne i abiotyczne (wiatry, gradobicia, okiść, pożary, jemiołę, owady, patogeny grzybowe, zwierzynę płową itp.) wraz z oceną stabilności drzewostanów nadleśnictwa

W dniu 24 marca 2026 roku Pani Paulina Skowrońska, Starszy Specjalista SL z Zespołu Ochrony Lasu w Łopuchówku, działając z upoważnienia Kierownika ZOL przedstawiła swoje wystąpienie w oparciu o § 8 Instrukcji Urządzania Lasu. Uczestnikom narady przybliżono najistotniejsze zagrożenia dla drzewostanów nadleśnictwa jakie pojawiają się w wyniku działania czynników biotycznych i abiotycznych. Wystąpienie przedstawione w formie prezentacji zawierało szczegółowe dane i wykresy obrazujące rozmiar szkód oraz podjętych zabiegów ochronnych.

Na podstawie obserwacji i oceny zaewidencjonowanych uszkodzeń z okresu ostatnich 8 lat należy uznać, że to szkodniki korzeni stanowią największe zagrożenie dla stabilności drzewostanów Nadleśnictwa Świebodzin. Chcąc przeciwdziałać narastającym zagrożeniom, w latach: 2021, 2022 oraz 2025 wykonano zabiegi wielkoobszarowego ograniczenia liczebności

chrabąszcza majowego w związku z utrzymującym się zagrożeniem od pędraków. Łączna powierzchnia wykonanych zabiegów zwalczających ten gatunek wyniosła 2 888,79 ha. Należy mieć na uwadze potencjalne zagrożenie od szkodników pierwotnych sosny, w szczególności od barczatki sosnowki. W latach 2023 - 2024 wykonano agrolotnicze zabiegi wielkoobszarowego ograniczenia liczebności tego gatunku na łącznej powierzchni 1 989,69 ha.

W wyniku nasilającego się zjawiska suszy i osłabienia drzew stwierdza się również szkody od szkodników wtórnych, takich jak: przyplaszczek granatek, kornik ostrozębny czy kornik drukarz. Wykazano, że w latach 2018-2025 pozyskano łącznie ponad 48 tys m³ posuszu oraz 70 tys m³ złomów i wywrotów, przy czym najistotniejsze szkody od wiatru o charakterze powierzchniowym wystąpiły w roku 2018 i 2022. Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin nie obserwuje się za to wzmożonego występowania szkodników owadzych na gatunkach liściastych jak i szkód ze strony patogenów grzybowych. Nie stanowią one istotnego zagrożenia dla kondycji zdrowotnej i stabilności drzewostanów. Niemniej zwrócono uwagę na coraz powszechniejsze występowanie i rozwój półpasożyta – jemioly rozpierschłej, która w ostatnich latach wywołuje szkody w postaci osłabienia i zamierania drzew. Od 2018 roku występowanie uszkodzeń ze strony zwierzyny płowej utrzymuje się na podobnym poziomie. Nadleśnictwo podejmuje liczne działania mające na celu ograniczanie szkód od zwierzyny, a powstałe uszkodzenia ze strony zwierzyny nie wpływają istotnie na stan zdrowotny drzewostanów. Szkody od bobra pojawiają się regularnie, jednak utrzymują się na bardzo niskim poziomie i nie wpływają na kondycję zdrowotną drzewostanów.

W ocenie Zespołu Ochrony Lasu w Łopuchówku, że stan zdrowotny drzewostanów na terenie Nadleśnictwa Świebodzin można uznać za dobry, jednak część z nich może wykazywać cechy obniżonej stabilności. Szczegółowy wykaz drzewostanów do objęcia szczególną uwagą podczas taksacji został przekazany Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze.

2. Wystąpienie Wykonawcy obejmujące założenia do projektu planu urządzenia lasu, z wykorzystaniem ustaleń z Narady Wstępnej

- a) Przedstawienie informacji o posiadanych inwentaryzacjach i opracowaniach z zakresu gleboznawstwa leśnego, fitosocjologii, siedlisk przyrodniczych, inwentaryzacji zasobów martwych drzew, danych dotyczących docelowej sieci dróg, koncepcji gospodarowania wodą w lesie (np. w obszarach nieobjętych dotychczas tymi pracami) oraz propozycji ich uzupełnienia.*

Gleboznawstwo

Typy siedliskowe lasu, podtyp i gatunek gleby zostaną wprowadzone do opisu taksacyjnego w oparciu o mapy glebowo-siedliskowe (warstwy LMN) przedłożone przez nadleśnictwo. Operat siedliskowy wykonany został przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Poznaniu (stan na 1.01.2024 r.).

Problem braku opracowań siedliskowych na gruntach leśnych przejętych po 01.01.2025 r. dotyczy niewielkiej puli gruntów i są to w większości działki o małych powierzchniach. Typy siedliskowe dla tych gruntów zostaną określone podczas standardowej taksacji lasów, z uwzględnieniem warunków geologicznych oraz elementów diagnostycznych drzewostanu i runa.

W przypadku gruntów rolnych przeznaczanych do zalesienia w trakcie obowiązywania PUL, opracowanie glebowe będą zlecane Pracowni Gleboznawstwa i Fitopatologii przy Nadleśnictwie Zielona Góra.

Fitosocjologia

Nadleśnictwo Świebodzin posiada opracowanie fitosocjologiczne sporządzone przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Poznaniu (stan na 1.01.2024 r.). Wykonawca zaimplementuje do opisów taksacyjnych informacje wynikające z ww. dokumentu, a dotyczące zbiorowisk roślinnych (rzeczywistych i potencjalnych).

Siedliska przyrodnicze

W trakcie sporządzania opracowania glebowo-siedliskowego (wraz z fitosocjologią) przez pracowników BULiGL zaktualizowano również siedliska przyrodnicze występujące na terenie Nadleśnictwa Świebodzin. Dane te należy przyjąć w sporządzanym pPUL.

Zestawienie powierzchni występowania siedlisk przyrodniczych i ich stanu zachowania na gruntach Nadleśnictwa Świebodzin:

Kod siedliska	FV (A)	U1 (B)	U2 (C)	Razem
3150	-	5,60	-	5,60
3160	-	0,29	-	0,29
6430	1,63	0,37	-	2,00
6510	0,52	4,02	12,09	16,63
7110	-	-	2,80	2,80
7140	0,36	0,97	5,70	7,30
9110	107,71	267,40	298,09	673,20
9130	10,34	82,50	36,73	129,57
9160	-	6,92	15,76	22,68
9170	6,61	104,77	140,31	251,69
9190	28,47	266,32	94,40	389,19
91D0	-	8,52	4,31	12,83
91E0	4,72	177,39	121,56	303,67
91F0	-	20,68	26,52	47,20
Razem	160,36	945,75	758,27	1864,38

W porównaniu do stanu z bazy inwent i in. danych cząstkowych (dane wg Programu Ochrony Przyrody stan na 1.01.2018 r.) powierzchnia siedlisk przyrodniczych zwiększyła się o 179,96 ha. Podczas inwentaryzacji oprócz zwiększenia zasięgu powierzchni jezior eutroficznych (3150) i torfowisk (7110, 7140) skartowano płaty siedlisk nieleśnych do tej pory nie wykazywanych w nadleśnictwie: ziołorośli nadrzecznych 6430 w dolinie Paklicy (oddz. 15k, 27c,

28a, 238a obr. Świebodzin) oraz niżowych świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie 6510 (głównie łąki na terenie leśnictw: Bukowiec, Bucze, Toporów i Krzeczkowo).

W przypadku siedlisk leśnych największą zmianę powierzchniową odnotowano w ramach grądów środkowoeuropejskich 9170. Znaczący wzrost wskazanego siedliska (+ 170,90 ha) wynika m.in. z zakwalifikowania do niego dużej części płatów siedliska grądów subatlantyckich 9160. Siedliska grądów subatlantyckich ograniczają się do terenu leśnictwa Bukowiec. Drugim powodem zwiększenia areału siedliska 9170 jest skartowanie nowych płatów zespołu *Galio-Carpinetum*, nie wykazywanych dotychczas w bazie siedlisk przyrodniczych. Swój zasięg zwiększyły również siedliska przyrodnicze - 9110, 9130, 9190, 91F0.

Z drugiej strony doszło do mniej lub bardziej istotnego zmniejszenia się powierzchni siedlisk leśnych związanych z podłożem silnie uwilgotnionym (91D0, 91E0). Areał łągów 91E0 po weryfikacji zmniejszył się ponad 30%, zaś borów i lasów bagiennych 91D0 o 17%. Główną przyczyną zaniku siedliska 91D0 jest trwałe odwodnienie. W przypadku łągów 91E0, ich diagnoza oparta na pełnej metodyce nie potwierdziła istnienia zespołów *Fraxino-Alnetum*.

Porównanie wyników inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych nadleśnictwa z 2018 r. i 2024 r.

Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	Powierzchnia wg. stanu na 1.01.2018 r.	Powierzchnia wg stanu na 1.01.2024 r.
3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	1,47	5,60
3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	0,30	0,29
6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	-	2,00
6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	-	16,63
7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	1,70	2,80
7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	0,69	7,03
9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	591,04	673,20
9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	93,38	129,57
9160 Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	56,75	22,68
9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	80,58	251,69
9190 kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	377,41	389,19
91D0 Bory i lasy bagiennie (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzoźowo-sosnowe bagiennie lasy borealne)	15,53	12,83
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnetion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)	432,40	303,67
91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	33,17	47,20
Razem	1684,42	1864,38

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin zinwentaryzowano występowanie siedlisk przyrodniczych na powierzchni 1864,38 ha. Z tego siedliska w stanie U2 (zagrożone zanikiem, utratą specyfiki lub znacznym pogorszeniem ich stanu) zajmują 40,67%. Siedliska w stanie zachowania U1 (mniej typowo wykształcone, o uproszczonym składzie florystycznym, bez wyraźnych zniekształceń i zagrożeń) stanowią 50,73%. Natomiast siedliska w stanie FV (wzorcowo wykształcone) stanowią tylko 8,60%.

Inwentaryzacja zasobów martwych drzew

Pomiar będzie dokonany na co piątej powierzchni próbnej zakładanej do celów inwentaryzacji miąższości metodą statystyczną, zgodnie z zapisami § 82 IUL.

Dane dotyczące docelowej sieci dróg

Zgodnie z zarządzeniem nr 28 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 27 kwietnia 2018 roku w sprawie wprowadzenia „Instrukcji wyznaczania docelowej sieci drogowej nadleśnictwa”, Nadleśnictwo Świebodzin posiada takie opracowanie.

Wykonawca po analizie danych wskaże ewentualne błędy wymagające korekty w formie protokołu rozbieżności.

Dane koncepcji gospodarowania wodą w lesie

Nadleśnictwo nie posiada opracowania dotyczącego koncepcji gospodarowania wodą w lesie. Opracowanie takie zostanie zlecone, w miarę posiadanych środków, niezależnie od przebiegu prac nad projektem PUL. Obecnie w LP trwają prace nad zakresem i metodyką tych prac, wyceną zlecenia oraz procedurą kontroli i odbioru.

b) Proponowany podział na gospodarstwa wraz z omówieniem zasad ich wyróżniania

Przyjęto następujący podział na gospodarstwa:

1. Gospodarstwo lasów oddziaływania społecznego (OS),
2. Gospodarstwo specjalne (S),
3. Gospodarstwo odbudowy lasów niestabilnych (N).
4. Gospodarstwo przerębowo-zrębowe (P-Z),
5. Gospodarstwo zrębowe (Z).

Ad. 1 Gospodarstwo lasów oddziaływania społecznego (OS) obejmuje obszary lasów z intensywnym i zrównoważonym zagospodarowaniem rekreacyjnym i turystycznym. Są to tereny o szczególnym znaczeniu kulturowym dla lokalnej społeczności. Nadleśnictwo przeprowadziło wstępną analizę potencjalnych zasięgów lasów o zwiększonej funkcji społecznej. Wykaz oraz mapa zostaną zaktualizowane we współpracy z Zespołem Lokalnej Współpracy. Końcowe zestawienie zatwierdzone zostanie podczas NPP. Wykonawca podczas opracowywania PUL wykorzysta Zarządzenie nr 58 Dyrektora Generalnego LP z dnia 5 lipca 2022 r. w sprawie

wprowadzania „Wytycznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych”, a także ustalenia Ogólnopolskiej Narady o Lasach (2024).

Ad. 2 Do gospodarstwa specjalnego (S) będą zaliczone obszary pełniące funkcje specyficzne w nadleśnictwie, których realizacja wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych:

- lasy w bezpośrednich strefach ochronnych ujęć wody i źródeł wody, wyodrębnionych stosownymi decyzjami administracyjnymi, które pełnią szczególne funkcje wodochronne,
- wyłączone powierzchnie badawcze i doświadczalne,
- wyłączone drzewostany nasienne oraz drzewostany zachowawcze,
- lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa państwa, z obowiązującym zakazem wstępu do lasu lub zakazem/ograniczeniem prowadzenia działań gospodarczych (te obszary, które są ograniczone w kwestii prowadzenia działań z zakresu leśnictwa), wstępnie ustalono, aby zaliczyć tu tzw. „pole robocze” poligonu wojskowego bez otuliny,
- lasy lub obszary leśne, które zostaną uznane za obszary o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych, religijnych lub ekologicznych, HCV-6,
- rezerваты przyrody wraz z otulinami,
- projektowane rezerваты przyrody i projektowane poszerzenia rezerwatów przyrody, co do których toczy się procedura w RDOŚ (tj. od momentu akceptacji ustanowienia przez RDOŚ),
- drzewostany objęte prawnym zakazem pozyskiwania drewna ze względu na szczególne znaczenie dla ochrony przyrody (strefy ochrony całorocznej wyznaczone wokół ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunkową lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową),
- cenne fragmenty przyrody w szczególności d-stany wymienione w PZO do pozostawienia bez wskazań gospodarczych,
- lasy na siedliskach suchych (Bs), bagiennych (Bb, BMb, LMb) i łągowych (Lł),
- siedliska bagienne (Ol, OlJ) w trzecim wariantcie wilgotności,
- siedliska przyrodnicze zachowane w stanie A (FV),
- priorytetowe siedliska przyrodnicze: 91D0 (bory i lasy bagienne) i 91E0 (łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe),
- obszary cenne przyrodniczo (OCP kat. 1 zatwierdzone „starolasy”),
- powierzchniowe pomniki przyrody,
- istniejące cmentarze na gruntach Ls.

Generalną zasadą w tym gospodarstwie jest zaniechanie pozyskania (głównie użytkowania rębego) wszędzie tam, gdzie wymagają tego przepisy prawa, przyjęte założenia lub stan przyrody.

Wykaz drzewostanów zakwalifikowanych do gospodarstwa specjalnego może w uzasadnionych przypadkach wykroczać poza przedstawione powyżej kryteria, dlatego podlegał on będzie zatwierdzeniu podczas NPP. Duże znaczenie w ostatecznym kształcie

gospodarstwa specjalnego będą miały podjęte decyzje o wyłączeniu części gruntów z gospodarki leśnej (lasy cenne przyrodniczo i ważne społecznie).

Ad. 3 Gospodarstwo odbudowy lasów niestabilnych (N) obejmuje lasy niestabilne (niezależnie od wieku), o których mowa w § 42 IUL, a których obecny stan i kondycja wskazują na zaawansowany proces rozpadu.

Będą tu zaliczane lasy w 3 i 4 stopniu stabilności (lasy niestabilne i lasy o silnie obniżonej stabilności). Zakłada się, że będą to lasy gospodarcze (bez gospodarstwa S, OS) spełniające łącznie następujące cechy:

- na siedliskach porolnych,
- z panującą sosną w wieku 61 lat i starsze lub świerkowe w wieku 31 lat i starsze,
- na siedliskach BMśw2, BMw, LMśw, LMw, Lśw, Lł,
- uszkodzone w stopniu powyżej 60% (bierze się tu pod uwagę sumę bieżących i historycznych uszkodzeń, mierzonych ubytkiem drzew). Wejdą tu także lasy gospodarcze, niespełniające łącznie tych kryteriów, ale będące w fazie rozpadu (uszkodzenia na poziomie 80-100%).

USZKODZENIA	KOD
0%-30%	STABILNY (ryzyko rozpadu ≤50%)
31%-60%	STABIL OBN (ryzyko rozpadu 51–75%)
61%-80%	STABIL S OBN (ryzyko rozpadu 76–90%)
81%-100%	N STABIL (ryzyko rozpadu >90%)

Wskaźnik stabilności drzewostanu zostanie określony z wykorzystaniem wykazu drzewostanów z odnotowanymi uszkodzeniami spowodowanymi przez czynniki biotyczne i abiotyczne (wiatry, gradobicia, okiślenie, pożary, jemiółę, owady, patogeny grzybowe, zwierzynę płową itp.), przygotowanego przez ZOL, z wykorzystaniem danych ochrony lasu RDLP i nadleśnictwa. Wykaz przedstawiono podczas obrad NU.

Ostateczny wykaz drzewostanów zaliczonych do gospodarstwa odbudowy lasów niestabilnych zostanie ustalony przez taksatora na gruncie na podstawie listy drzewostanów przekazanych przez RDLP w Zielonej Górze, opracowanej zgodnie z powyższymi kryteriami, z uwzględnieniem danych kwerendy prof. Jarosława Sochy.

Ad. 4 Do gospodarstwa przerębowo-zrębowego (P-Z) będą zaliczone wszystkie drzewostany w lasach gospodarczych na siedliskach BMśw LMśw, LMw, Lśw, Lw, Lł, OLJ (oprócz tych, które weszły do gospodarstwa specjalnego, lasów społecznych oraz odbudowy lasów niestabilnych), w których stosuje się przerębowo-zrębony sposób zagospodarowania (rębiami częściowymi, stopniowymi i gniazdowymi). Do tego gospodarstwa będą zaliczone również lasy na siedliskach borowych, w których realizuje się lub będzie planować zagospodarowanie rębiami złożonymi.

Ad. 5 Do gospodarstwa zrębowego (Z) będą zaliczone drzewostany, w których ze względu na typ siedliskowy lasu (Bśw, Bw, BMw, Ol) oraz TD i aktualny skład gatunkowy przyjmuje się zrębony sposób zagospodarowania (rębnią zupełną i zupełną w wariacie retencyjnym).

c) Przyjęta metoda inwentaryzacji zasobów drzewnych (metoda reprezentacyjna lub metoda ALS)

Inwentaryzacja zasobów drzewnych w nadleśnictwie przeprowadzona zostanie zgodnie z zamówieniem oraz instrukcją UL w ramach statystycznej metody reprezentacyjnej.

§ 50 Instrukcji Urządzania Lasu

1. Inwentaryzację zasobów drzewnych w nadleśnictwie w ramach statystycznej metody reprezentacyjnej przeprowadza się w trzech etapach:

- 1) szacując – w czasie sporządzania opisu taksacyjnego – miąższość na 1 ha (zasobność) w poszczególnych drzewostanach, łącznie dla drzewostanu i według gatunków drzew, z wykorzystaniem powierzchni próbnych relaskopowych;
- 2) przeprowadzając inwentaryzację zasobów miąższości nadleśnictwa statystyczną metodą reprezentacyjną, z zastosowaniem warstw gatunkowo-wiekowych oraz losowego rozdziału prób pomiarowych;
- 3) wyrównując miąższość oszacowaną w drzewostanach do miąższości ustalonej dla klas i podklas wieku w wyniku pomiaru miąższości – statystyczną metodą reprezentacyjną – w warstwach gatunkowo-wiekowych.

d) Propozycja typów drzewostanów (TD) i rodzajów rębni dla poszczególnych typów siedliskowych lasu oraz leśnych siedlisk przyrodniczych

Propozycja przyjęcia typów drzewostanów (TD) i rodzajów rębni dla poszczególnych typów siedliskowych lasu

Docelowy zestaw gatunków tworzących drzewostany na poszczególnych rodzajach siedlisk, określony pojęciem typu drzewostanu (TD), z uwzględnieniem struktury piętrowej, został określony w oparciu o tabelę zawartą w operacie siedliskowym. Typy siedliskowe lasu, podtyp i gatunek gleby zostaną zweryfikowane w opisie taksacyjnym w oparciu o mapy glebowo-siedliskowe przedłożone przez nadleśnictwo oraz szczegółowe ekspertyzy zlecane w terminie późniejszym, a sporządzone przez Pracownię Gleboznawstwa i Fitopatologii działającą przy Nadleśnictwie Zielona Góra. Do opisów zostaną przyjęte aktualnie obowiązujące formy zniekształcenia siedlisk.

Poniższą tabelę typów drzewostanu uzupełniono o proponowane rębnie. Przyjęto po jednym rodzaju rębni zasadniczej i zastępczej, natomiast w planowaniu cięć będzie możliwe indywidualne ustalenie rębni innej niż wymienione poniżej. W szczególności dotyczy to uwzględnienia większej ilości rębni złożonych na siedliskach borowych (np. RB IVd). W planowaniu urządzeniowym będzie również uwzględniana rębnia retencyjna (ang. *retention system*), jako modyfikacja rębni zupełnych i gniazdowych zupełnych.

Typy drzewostanów na poszczególnych typach siedliskowych lasu, w drzewostanach poza siedliskami przyrodniczymi Natura 2000:

Typ siedliskowy lasu (TSL)	Typ Drzewostanu (TD)	Zgodność aktualnej fitocenozy ze zbiorowiskiem potencjalnym	Rębnia zasadnicza	Rębnie zastępcze
Bśw	So	X	Ib	II
BMśw	Db-So	X	Ib*	IIIb
BMśw	Dbb-So	niezgodna	IIIa*	IIIb
BMśw	So-Dbb	zgodna	IIIb	IIIa*
BMśw	Bk-Dbb-So	niezgodna	IIIb	IIIa*
BMśw	So-Bk-Dbb	zgodna	IIIb	II
BMśw	Bk-So	niezgodna	II	IIIb
BMśw	So-Bk	zgodna	II	IIIb
BMw	Db-So	X	II	IIIb
BMb	So	X	brak	brak
BMb	Brzo	X	brak	brak
LMśw	Dbb-So	niezgodna	IIIb	II
LMśw	Dbb	zgodna	II	IIIb
LMśw	So-Dbb	niezgodna	IIIa*	II
LMśw	Bk-Dbb-So	niezgodna	IIIb	II
LMśw	So-Bk-Dbb	zgodna	IIIb	II
LMśw	Bk-So-Dbb	niezgodna	IIIb	II
LMśw	Bk-Dbb	zgodna	II	IIIb
LMśw	So-Db	niezgodna	IIIa*	II
LMśw	Gb-Db	zgodna	II	IIIb
LMśw	So-Bk	niezgodna	II	IIIb
LMśw	Bk	zgodna	Iib	IVa
LMw	So-Db	niezgodna	IIIb	II
LMw	Db	zgodna	II	IIIb
LMw	Gb-Db	zgodna	IIIb	II
LMw (silnie wilgotny)	Db-Ol	X	IIIb	II
LMw	Ol-Db	X	II	IIIb
LMb	Brz-Ol	X	brak	brak
Lśw	Dbb	X	II	IVa
Lśw	Bk-Dbb	X	II	IIIb
Lśw	Gb-Db	X	II	IIIb
Lśw	Bk-Db	X	II	IVa
Lśw	Bk	X	II	IVa
Lw	Gb-Dbs	X	II	IIIb
Lw	Js-Wz-Dbs**	X	II	IVa
Lw	Ol-Dbs	X	II	IVa
Lw	Wz-Ol-Dbs	X	II	IVa
Ol	Ol	X	brak	brak
OlJ	Js-Ol**	X	brak	brak

* z tendencją do preferowania w większości przypadków formy zachowawczej (retencyjnej)

** do czasu ustąpienia procesu zamierania jesionu należy zastępować w odnowieniach ten gatunek innymi, głównie dębem szypułkowym, olszą czarną, wiązem szypułkowym, lipą drobnolistną

Propozycja przyjęcia typów drzewostanów (TD) i rodzajów rębni dla leśnych siedlisk przyrodniczych

W odniesieniu do siedlisk przyrodniczych z I Załącznika do Dyrektywy Siedliskowej, które występują na terenie Nadleśnictwie Świebodzin należy ustalić TD, który jest odpowiednikiem przyrodniczego typu lasu, zgodnie z poniższą tabelą:

Typy drzewostanów na poszczególnych typach siedliskowych lasu, w drzewostanach z siedliskami przyrodniczymi Natura 2000:

Nazwa typu siedliska przyrodniczego (nazwa podtypu siedliska przyrodniczego)	Zbiorowisko roślinne (łac)	Kod typu i podtypu siedliska przyrodniczego	TSL	TD	Rębnia zasadnicza	Rębnie zastępcze
Kwaśne dąbrowy (Śródlądowe kwaśne dąbrowy)	<i>Calamagrostio-Quercetum</i>	9190-2	BMśw, BMw, LMśw, LMw	Db	IVa	II
Kwaśne dąbrowy (pomorski (acidofilny) las bukowo-dębowy)	<i>Fago-Quercetum</i>	9190-3	LMśw	Bk-Db	IVa	II,IVd,IIIb
Kwaśne buczyny (Kwaśna buczyna niżowa)	<i>Luzulo pilosae-Fagetum</i>	9110-1	LMśw, Lśw	Bk	IVa	II
Żyzne buczyny (Żyzna buczyna niżowa)	<i>Galio odorati-Fagetum</i>	9130-1	Lśw	Bk	IVa	II
Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	<i>Stellario holosteae-Carpinetum betuli</i>	9160-1	Lśw	Bk-Db	IVa	II,IVd
Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>) (Grąd środkowoeuropejski)	<i>Galio sylvatici-Carpinetum betuli</i>	9170-1	LMśw, Lśw, LMw, Lw	Gb-Db	IVa	II,IVd
Bory i lasy bagienne (Brzezina bagienna)	<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>	*91D0-1	BMb	So-Brzo	brak	brak
Bory i lasy bagienne (Sosnowy bór bagienny)	<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>	*91D0-2	Bb	So	brak	brak

Nazwa typu siedliska przyrodniczego (nazwa podtypu siedliska przyrodniczego)	Zbiorowisko roślinne (łac)	Kod typu i podtypu siedliska przyrodniczego	TSL	TD	Rębnia zasadnicza	Rębnie zastępcze
Bory i lasy bagienne (Ols torfowcowy)	<i>Sphagno squarrosi-Alnetum</i>	*91D0-7	LMb	Brzo-Ol	brak	brak
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Niżowy łęg jesionowo-olszowy)	<i>Fraxino-Alnetum</i>	*91E0-3	OIJ	Js-Ol, Ol-Js	brak	brak
Łęgowe lasy dębowo-wiązowojesionowe (Łęg wiązowojesionowy typowy)	<i>Ficario-Ulmetum minoris</i>	91F0-1	Lł	Db-Wz-Js	brak	brak

e) Propozycja przyjęcia przeciętnych wieków rębności dla poszczególnych gatunków drzew leśnych

Zgodnie z Zarządzeniem nr 116 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia "Instrukcji urządzania lasu" w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe należy przyjąć następujące wieki rębności dla gatunków panujących:

Gatunek	Przeciętny wiek rębności
Db	150
Js, Wz	120
Bk	110
So, Md, Kl, Jw, Dbc	100
Św, Dg, Gb, Brz, Ol, Lp	80
Os, Ak	60
Tp, Wb, Ols	40

Gospodarstwo odbudowy lasów niestabilnych (N) obejmuje lasy niestabilne (niezależnie od wieku), o których mowa w § 42 IUL, a których obecny stan i kondycja wskazują na zaawansowany proces rozpadu.

f) Uwzględnienie odpowiedniego postępowania gospodarczego na powierzchniach badawczych, np. glebowych powierzchniach wzorcowych (GPW), powierzchniach monitoringu lasu (SPO II)

Nadleśnictwo realizuje postępowanie gospodarcze na Glebowych Powierzchniach Wzorcowych (GPW) opisane w § 35 ust. 10 Zasad Hodowli Lasu, stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 108 z dnia 5 grudnia 2023 r., tj.

przygotowania gleby z reguły nie wykonuje się na glebowych powierzchniach wzorcowych. Natomiast na powierzchniach tych, z silnie rozwiniętą pokrywą roślinną, dopuszcza się wykonywanie płytkich (do 15 cm głębokości) bruzd lub talerzy, a w wyjątkowych przypadkach – kopczyków.

Glebowe powierzchnie wzorcowe w Nadleśnictwie Świebodzin ustanowiono w roku 1975 Zarządzeniem Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych z dnia 31 maja 1975 r. (zn. spr.: /Z-2-710-48/75/). Obecny ich zasięg obejmuje oddziały 210-215 oraz 237-241 na pow. 295,74 ha.

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin nie występują powierzchnie monitoringu lasu (SPO II).

g) Inne zagadnienia

Do prac urządzeniowych Wykonawca zamierza wykorzystać przygotowany materiał ortofotomapy z aktualnością na 2023 oraz 2024 r. (oraz późniejsze w ramach bieżącego upubliczniania przez GUGiK. Dane lotniczego skaningu laserowego z aktualnością 2023 oraz 2024 r. są przygotowane w wersji numerycznego modelu terenu, numerycznego modelu pokrycia terenu oraz warstwy koron drzew służącej do pomocniczego stosowania przy określaniu wysokości drzew i płatów drzewostanu. W trakcie prac przewiduje się trzy etapy uzgodnień prac terenowych; wstępne ustalenia między leśniczym a taksatorem, uzgodnienia na podstawie wykazów z kadrą nadleśnictwa oraz podzielony na części odbiór prac z Zamawiającym - Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Zielonej Górze. Bardzo ważnym elementem prac urządzeniowych są zadania z zakresu ochrony przyrody. Wykonawca dzieli tworzenie dokumentacji ochrony przyrody na 4 etapy; pozyskiwanie, analiza danych, prace terenowe uzupełniające oraz analiza zebranych materiałów. Efektem prac dotyczących ochrony przyrody jest dokumentacja Programu ochrony przyrody oraz Prognozy oddziaływania na środowisko.

3. Wystąpienie Naczelnika Wydziału Urządzenia Lasu i Geomatyki RDLP w Zielonej Górze

a) Informacja wymagana w prognozie oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko na podstawie uzgodnienia z RDOŚ w trybie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Plan urządzenia lasu w związku z art. 46 ustawy OOS oraz ze względu na potencjalną możliwość wystąpienia znaczącego oddziaływania niektórych ustaleń na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz na inne elementy środowiska, wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania projektu planu na środowisko. Jednym z elementów tej oceny jest opracowanie Prognozy oddziaływania na środowisko projektu PUL. Prognoza zostanie opracowana zgodnie z art. 51 i 52 ustawy OOS z uwzględnieniem Ramowych wytycznych

w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dokument zaakceptowany i wprowadzony do stosowania w dniu 28 sierpnia 2013 r. przez Głównego Konserwatora Przyrody). Zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko wymaga uzgodnienia z RDOŚ. Obowiązek ten wynika z art. 53 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112).

Na podstawie §161 ust. 2 pkt 3) IUL dyrektor RDLP w Zielonej Górze wystąpił, w terminie do trzech miesięcy przed NW, z wnioskiem do regionalnego dyrektora ochrony środowiska o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko oraz obszary Natura 2000. Przedmiotowe uzgodnienie było przedstawione w trakcie obrad NW oraz NU.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim pismem z dnia 23.01.2025 r., zn.: WPN.611.3.2025.MSZ, działając na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, na skutek wniosku Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z dnia 20 stycznia 2025 r. znak: ZS.6003.2.2025, uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Świebodzin na lata 2028-2037, zgodnie z art. 51 ust. 2 z uwzględnieniem art. 52 ust. 1 i 2 w/cyt. ustawy.

RDOŚ wniósł o rozszerzenie szczegółowości Prognozy o następujące zagadnienia:

1. do sporządzenia prognozy zaleca się zwrócenie szczególnej uwagi na aspekt identyfikacji zagrożeń, oceny ich istotności oraz możliwości ograniczenia lub eliminacji w odniesieniu do dziko występujących populacji gatunków zwierząt będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty Europejskiej oraz chronionych gatunków ptaków i ich siedlisk w zasięgu oddziaływania projektu planu urządzenia lasu,
2. a także dokonanie szczegółowej analizy zgodności planowanych zabiegów gospodarczych z ustaleniami obowiązujących planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.

b) Informacja o potrzebie opracowania zakresu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 w projekcie planu urządzenia lasu

W związku ze zmianą Ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 527), nie ma możliwości opracowania zadań ochronnych (ZO) w planach urządzenia lasu (PUL) dla obszarów N2000, które mają ustanowione PZO zarządzeniem dyrektora RDOŚ. PZO te zachowują moc bezterminowo, bez względu na to czy minął już okres ich pierwotnego 10-letniego obowiązywania.

W zasięgu gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo Świebodzin znajdują się tereny wchodzące w skład obszarów Natura 2000, dla których wykonywane są działania ochronne zgodnie z obowiązującymi PZO.

Ujęcie w PUL zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 odbywać się będzie poprzez analizę zapisów w istniejących planach zadań ochronnych obszaru Natura 2000: „Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie”, „Dolina Leniwej Obry”, „Nietoperek” oraz „Stara Dąbrowa w Korytach”.

c) Informacja o udziale społeczeństwa i kolejnych etapach opracowania projektu planu urządzenia lasu

Postępowanie w sprawie opracowania projektu planu urządzenia lasu wymaga zapewnienia udziału społeczeństwa w procesie podejmowania decyzji w odniesieniu do środowiska. Wymaga to dostępu do informacji oraz umożliwienia udziału w spotkaniach organizowanych w toku prac urządzeniowych.

Partycypacja społeczna w procesie tworzenia projektu PUL:

1. zaproszenie przez dyrektora rdLP/nadleśniczego przedstawicieli samorządów, instytucji i stowarzyszeń, przedsiębiorców leśnych oraz osób i organizacji zainteresowanych gospodarką leśną i ochroną przyrody do prac w zespole lokalnej współpracy;
2. podanie informacji, na co najmniej 30 dni przed zwołaniem NU, do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa, o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko oraz o przewidywanym terminie zwołania NU i możliwości udziału społeczeństwa;
3. podanie, bezpośrednio po podpisaniu przez dyrektora RDLP protokołu z NU, do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa „Założeń do planu urządzenia lasu” oraz informacji o sposobie, miejscu i terminie (co najmniej 21 dni od podania do publicznej wiadomości) składania uwag oraz wniosków do tych założeń;
4. podanie informacji, na co najmniej 30 dni przed zwołaniem NPP, do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa, o zwołaniu narady projektu planu urządzenia lasu, będącej etapem konsultacji społecznych;
5. podanie informacji, bezpośrednio po podpisaniu przez dyrektora RDLP protokołu z NPP, do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa, o terminie i miejscu udostępnienia „Projekt planu urządzenia lasu” dla nadleśnictwa, o sposobie, miejscu, jak też terminie (co najmniej 21 dni od podania do publicznej wiadomości) składania uwag i wniosków do „Projektu...”, oraz o właściwości dyrektora RDLP do rozpatrywania tych uwag i wniosków; udostępniony „Projekt planu urządzenia lasu” zawiera opisanie ogólne, wydruki opisów taksacyjnych oraz map; całość dokumentacji udostępnia się w wersji elektronicznej.

6. podanie – niezwłocznie po zatwierdzeniu projektu planu urządzenia lasu przez ministra właściwego ds. środowiska – do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa przedmiotowej informacji wraz z podsumowaniem i uzasadnieniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Społeczeństwo ma również możliwość, niezależnie od powyższego, uczestniczenia w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisami działu III ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

d) Inne zagadnienia

Lasy o zwiększonej funkcji społecznej oraz ONOL

Podczas NU omówiono zagadnienia dotyczące lasów o zwiększonej funkcji społecznej oraz przedstawiono założenia wynikające z Ogólnopolskiej Narady o Lasach (ONoL). Zaprezentowano podstawowe kryteria wyróżniania powyższych obszarów oraz wyjaśniono w jakim celu zostaną ustanowione.

Zespół Lokalnej Współpracy

Nadleśniczy zaprosił przedstawicieli samorządów, instytucji i stowarzyszeń, przedsiębiorców leśnych oraz osób i organizacji zainteresowanych gospodarką leśną i ochroną przyrody do prac w zespole lokalnej współpracy. Oprócz kierowanych imiennie zaproszeń informację o naborze do ZLW umieszczono również na stronie internetowej nadleśnictwa. W wyniku tych działań nadleśniczy zawnioskował do dyrektora RDLP w Zielonej Górze o powołanie zespołu lokalnej współpracy. Dyrektor powołał Zespół Lokalnej Współpracy dla Nadleśnictwa Świebodzin Decyzją nr 115 z dnia 1.12.2025 r., w skład zespołu weszły 23 osoby.

ZLW jest zespołem opiniodawczo-konsultacyjnym dla proponowanych ustaleń projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Świebodzin, w szczególności w zakresie wyznaczenia i ustalenia sposobów zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej.

ZLW ma możliwość uczestnictwa w komisjach i odbiorach związanych z opracowaniem projektu PUL, na które składają się:

- a) posiedzenie Narady Urzędzeniowej,
- b) terenowe odbiory prac urzędzeniowych,
- c) uzgodnienia planu cięć rębnych na 10-lecie objęte planem,
- d) posiedzenie Narady Projektu Planu.

Ponadto ZLW może składać opinie i uwagi na każdym etapie opracowywania projektu PUL. Nadleśniczy Nadleśnictwa Świebodzin zwołuje w razie potrzeby dodatkowe spotkania

przedstawicieli zleceniodawcy i wykonawcy projektu PUL z Zespołem Lokalnej Współpracy w celu omówienia ważnych założeń planu mogących mieć wpływ na zagospodarowanie lasów o zwiększonej funkcji społecznej. Komunikacja ZLW z Nadleśnictwem Świebodzin odbywa się zasadniczo poprzez pocztę elektroniczną. Wszystkie spotkania ZLW będą dokumentowane protokołem.

4. Stanowisko Zespołu Lokalnej Współpracy i inne uwagi

a) Przedstawione założenia do projektu planu urządzenia lasu

Członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy zaopiniowali pozytywnie przedstawione założenia do projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Świebodzin na lata 2028-2037.

b) Propozycje wyróżnienia obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności

Członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy zaopiniowali pozytywnie przedstawione propozycje wyróżnienia obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności oraz zaproponowaną przez Nadleśnictwo Świebodzin wstępną lokalizację lasów o zwiększonej funkcji społecznej. Należy zaznaczyć, iż granice powyższych obszarów mogą ulec zmianie ze względu na prace i ustalenia prowadzone w ramach Zespołu Lokalnej Współpracy.

c) Potrzeby w zakresie zagospodarowania turystycznego

Członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy zaopiniowali pozytywnie zaprezentowane w trakcie Narady Urzędzeniowej potrzeby w zakresie zagospodarowania turystycznego

Pisemna opinia Zespołu Lokalnej Współpracy, w zakresie omawianej problematyki, stanowi załącznik niniejszego protokołu.

Zespół Lokalnej Współpracy wyraził potrzebę ustanowienia regulaminu pracy ZLW, zostanie on procedowany podczas kolejnego spotkania członków zespołu.

d) Inne uwagi i wnioski zgłoszone do założeń PUL

Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków pismem z dnia 24.03.2026 roku, zn.spr.: LWKZ.021.110.2026, przesłał wnioski do debaty publicznej w sprawie projektu planu urządzenia lasu na lata 2028-2037 dla Nadleśnictwa Świebodzin wraz z prognozą oddziaływania tych planów na środowisko i obszary Natura 2000. Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków zaznaczył, iż „*Wszelkie działania podejmowane na obszarze zabytków, w tym wynikające z prowadzenia gospodarki leśnej, powinny być realizowane z poszanowaniem zasad opieki nad zabytkami określonych w art. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1292 ze zm.)*”

Mając powyższe na uwadze, Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków przedstawił ogólne zalecenia konserwatorskie dotyczące sposobu korzystania z zabytków archeologicznych,

ich zabezpieczenia oraz dopuszczalnego zakresu działań prowadzonych na ich obszarze. Wskazał, że gospodarka leśna prowadzona na obszarach zabytków archeologicznych musi być podporządkowana zasadzie nienaruszania ich substancji i wartości, w szczególności poprzez ograniczenie prac ingerujących w glebę, ruchu ciężkiego sprzętu oraz zrywki, a na obiektach o własnej formie terenowej – wyłączenie ich z intensywnych działań gospodarczych. Dopuszcza się orkę płytką i średnią wyłącznie na stanowiskach nieposiadających własnej formy terenowej, pod warunkiem zapewnienia nadzoru archeologicznego, natomiast działania na obszarach zabytków wpisanych do rejestru wymagają uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków. Według LWKZ w planie urządzania lasu należy uwzględnić procedury postępowania w przypadku odkrycia zabytków, przeciwdziałanie nielegalnym poszukiwaniom oraz szczególne zasady ochrony historycznych cmentarzy leśnych, które powinny zostać wyłączone z intensywnej gospodarki leśnej i objęte wyłącznie działaniami ochronnymi i porządkowymi.

Kompletna treść wniosku LWKZ stanowi załącznik do protokołu z NU.

Podsumowanie przyjęcia i realizacji wniosków strony społecznej oraz uwag innych podmiotów:

- W trakcie posiedzenia Narady Urzędzeniowej strona społeczna nie zgłosiła uwag do treści wystąpień poszczególnych prelegentów. Należy zaznaczyć, iż w przypadku zgłoszenia przez stronę społeczną uwag lub wniosków na kolejnych etapach prac nad planem urządzania lasu, zostaną one poddane analizie, a w uzasadnionych przypadkach uwzględnione w opracowaniu ogólnym (elaboracie) planu urządzania lasu Nadleśnictwa Świebodzin, w szczególności w rozdziałach dotyczących kierunkowych wytycznych z zakresu turystyki i edukacji leśnej. Dodatkowo wnioski dotyczące rozwoju infrastruktury turystycznej i edukacyjnej, mogą być realizowane przez nadleśniczego na bieżąco.
- Uwagi, wnioski oraz zalecenia Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zostaną wykorzystane oraz zaimplementowane przez wykonawcę w opisanu ogólnym (elaboracie) oraz Programie Ochrony Przyrody (POP) projektu planu urządzania lasu Nadleśnictwa Świebodzin na lata 2028-2037.

5. Podsumowanie

Protokół z posiedzenia Narady Urzędzeniowej (NU) stanowi uzupełnienie założeń do projektu planu urządzania lasu zawartych w Protokole z posiedzenia Narady Wstępnej (NW), który udostępniony jest na stronie internetowej Nadleśnictwa Świebodzin.

Protokół z posiedzenia NU zawiera informacje i założenia dotyczące najważniejszych zagadnień niezbędnych do sporządzenia projektu PUL oraz listę obecności uczestników, a także opinię ZLW.

Protokół został sporządzony przez wydział właściwy ds. urządzania lasu RDLP w Zielonej Górze na podstawie prezentacji i materiałów udostępnionych przez prelegentów oraz zapisów własnych.

Protokół został sporządzony w założonym terminie do 30 dni od Narady Urzędniowej.

Dokument ten stanowi „Założenia do planu urządzenia lasu”, jest zatwierdzany przez dyrektora RDLP i podawany do publicznej wiadomości, na stronie internetowej nadleśnictwa oraz w BIP RDLP w Zielonej Górze.

Do protokołu można składać uwagi i wnioski w okresie 21 dni od momentu podania jego treści do publicznej wiadomości (ogłoszenie w Gazecie Lubuskiej oraz w BIP).

Protokół z NU będzie załącznikiem do opisanego ogólnego nadleśnictwa (elaboratu).

Protokółował:

Mateusz Karczmariski

Sporządził:

Przewodniczący komisji:

Zatwierdzam

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze: